

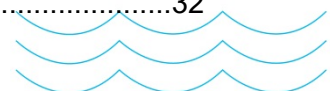
ENONKOSKEN KUNTA TILINPÄÄTÖS 2022

Kunnanhallitus 28.3.2023 § 81
Kunnanvaltuusto x.x.2023 § x

Sisällysluettelo

1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	1
1.1 Kunnanjohtajan katsaus	1
1.2 Kunnan hallinto 31.12.2022.....	2
1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	4
1.3.1 Yleinen taloudellinen tilanne ja kehitysnäkymät	4
1.3.2 Kuntien yleinen taloudellinen kehitys.....	5
1.3.3 Taloudellinen kehitys Etelä-Savon maakunnassa	5
1.4 Kunnan taloudellinen kehitys.....	7
1.5 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	8
1.6 Arvio kunnan todennäköisestä tulevasta kehityksestä	9
1.7 Kunnan henkilöstö	11
1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	12
1.9 Ympäristötekijät.....	14
2. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	14
2.1 Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen	15
2.2 Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus	15
2.3 Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta	15
2.4 Sopimustoiminta	15
2.5 Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä	15
2.6 Sisäisen valvonnan kehittämistarpeita	16
3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	16
3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	16
3.2 Toiminnan rahoitus	16
3.3 Tasetarkastelu	17
4. Kuntakonsernin toiminta ja talous	18
4.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä.....	18
4.2 Kuntakonsernin toiminnanohjaus	18
4.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	19
4.3.1 Kuntakonsernin tavoitteiden toteutuminen.....	19
4.3.2 Taloyhtiöt	20
4.3.3 Itä-Savon sairaanhoitopiirin palvelut ja tavoitteiden toteutuminen.....	21
4.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	21
4.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	21
5. Tilikauden tuloksen käsittely	22
6. Kunnan toiminnan kehitys	22
7. Kunnan tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase	25
8. Kuntakonsernin tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase.....	29
9. Talousarvion toteutuminen.....	32

9.1 Konsernihallinto.....	32
9.2 Sivistystoimi.....	42
9.3 Tekninen toimi.....	62
10. Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu.....	70
11. Rahoituslaskelma toteutumisvertailu.....	72
12. Yhteenveto valtuuston hyväksymien sitovien erien toteutumisesta.....	73
13. Tilinpäätöksen liitetiedot.....	75
14. Vesi- ja viemärlaitoksen tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase.....	93
15. Tuloslaskelma kiinteistöt ja kaukolämpö.....	96
16. Allekirjoitukset ja merkinnät.....	98
17. Luettelo kirjanpitokirjoista ja kirjanpidon säilytyksestä.....	99

1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2022 jää monelle varmasti mieleen alkuvuoden korona-ajasta, mutta erityisesti helmikuun lopussa Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan. Ukrainan sota on vaikuttanut maailman ja Suomen talouteen ja myös suomalaisten turvallisuuteen, mutta ennen kaikkea sota on vaikuttanut Ukrainan kansalaisiin. Inhimillinen hätä ja kärsimys ovat läsnä Ukrainassa, ja sodan päättymisestä ei ole merkkejä näkyvillä.

Kunnassa vuosi 2022 näyttäytyi alkuvuonna juuri koronaan liittyvässä varautumisessa, mutta myös ukrainalaisten pakolaisten vastaanottoon varautumisessa. Vuoden aikana kunnassa tehtiin Etelä-Savon hyvinvointialueen aloittamiseen liittyvää valmistelutyötä, johon kuuluivat mm. ympäristöterveydenhuollon palveluissa yhteistyö Savonlinnan kaupungin sekä Rantasalmen, Sulkavan, Juvan ja Puumalan kuntien kanssa. Hyvinvointialueen myötä myös Vaalijalan erityishuoltopiirin toiminta siirtyi v. 2023 hyvinvointialueelle, mutta Sateenkaaren koulun toiminnan jatkamiseksi Enonkosken kunta teki päätöksen liittymisestä uuteen Sateenkaaren koulun kuntayhtymän jäsenkunnaksi. Sosiaali- ja terveystalvelujen sekä pelastustoimen siirtymisen myötä kunnan vastuulle jää edelleen mm. kunnan muiden perustalvelujen tuottaminen sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyö.

Enonkosken uusi kunnanvaltuusto aloitti työskentelynsä loppukesästä 2021 ja uusi valtuusto hyväksyi 14.12.2021 kunnan uuden strategian vuosille 2022–2025. Toimeenpano-ohjelma valmistui syksyllä 2022 ja talousarvio vuodelle 2023 pohjautuukin uuteen kuntastrategiaan.

Enonkosken kunnan talousarvio vuodelle 2022 hyväksyttiin 148 777 euroa ylijäämäiseksi ja talousarviovuonna 2022 tehtiin 50 000 määrärahalisäys mahdollisten pakolaisten vastaanotto toiminnan järjestämiseen. Vuonna 2022 Enonkosken kunta teki ylijäämäisen tuloksen 780 587 euroa (vuonna 2021 tulos oli 1 242 796 euroa ylijäämäinen). Ylijäämäiseen tulokseen vaikuttavat monet tekijät, mutta yleisesti voidaan todeta, että talousarvioon varattu toimintatuottoja kertyi noin 108 000 euroa budjetoitua enemmän ja menopuolella puolestaan kulut alittuivat reilulla 220 000 eurolla. Lisäksi verotuloja kertyi noin 365 000 euroa budjetoitua enemmän.

Vaikka vuosi 2022 oli monellakin tapaa koronan ja Ukrainan sodan vuoksi murheellinen, niin valonpilkahduksia arkeen toi kunnan juhluvuosi. Enonkosken kunta vietti 140-vuotisjuhluvuottaan ja vuoden aikana kunnassa järjestettiin noin 50 eri tapahtumaa ja Enonkoski oli myönteisesti esillä monessa eri mediassa. Kuntaan muutti viime vuonna 82 henkilöä ja kunnasta muutti pois 81 henkilöä. Kuntaan syntyi 10 uutta enonkoskelaista. Kokonaisuutos kunnan väkimäärässä on -21 henkilöä.

Monista vaikeista haasteista huolimatta Enonkosken kunnassa on uskottava tulevaisuuteen, jossa kuntalaiset saavat tarvitsemansa perustalvelut, jossa on läsnä edelleen vahva yhteisöllisyys – toisten kuunteleminen, toisten arvostaminen, tuen antaminen ja usko tulevaisuuteen. Kiitän kaikkia kuntalaisia, kunnan työntekijöitä, luottamushenkilöitä ja yhteistyötahoja vuoden 2022 yhteistyöstä!

Enonkoskella maaliskuussa 2023

Minna Laurio

kunnanjohtaja

1.2 Kunnan hallinto 31.12.2022

Kunnanvaltuuston paikkajakauma (17 jäsentä)	
Suomen Keskusta	9
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue	5
Suomen Kristillisdemokraatit	1
Perussuomalaiset	1
Vasemmistoliitto	1

Kunnanvaltuusto

Kunnanvaltuuston puheenjohtajat:

Puheenjohtaja Nurmio Tauno (SDP)

I varapuheenjohtaja Asikainen Simo (Kesk.)

II varapuheenjohtaja Malmstedt Anneli (Kesk.)

Valtuutetut:

Asikainen Simo (Kesk.)

Kylliäinen Heikki (SDP)

Laine Mikael (Vas.)

Laitinen Marja (SDP)

Laukkanen Kati (Kesk.)

Loikkanen Maria (SDP)

Loikkanen Timo (Kesk.)

Luukkainen Jari (Kesk.)

Malmstedt Anneli (Kesk.)

Malmstedt Jonna (Kesk.)

Männynsalo Keijo (sit.)

Niiranen Lauri (Kesk.)

Nurmio Tauno (SDP)

Purhonen Petri (Kesk.)

Ratia Sanna (KD.)

Rönkkö Teija (PS)

Turunen Kari (Kesk.)

Kunnanhallitus

Puheenjohtaja Niiranen Lauri (Kesk.)

Varapuheenjohtaja Turunen Kari (Kesk.)

Jäsenet

Laitinen Marja (SDP)

Laukkanen Kati (Kesk.)

Malmstedt Jonna (Kesk.)

Männynsalo Keijo (sit.)

Natunen Esa (PS)

Tehtäväalueen johtava viranhaltija Laurio Minna

Tarkastuslautakunta

Puheenjohtaja Laine Mikael
Varapuheenjohtaja Purhonen Petri
Jäsenet
Junnila Petra
Liukko Helena
Lyytikäinen Ari

Keskusvaalilautakunta

Puheenjohtaja Ahokas Touko
Varapuheenjohtaja Kaasinen Marja-Liisa
Jäsenet
Heikkinen Marika
Kokki Raili
Natunen Esa

Sivistyslautakunta

Puheenjohtaja Nousiainen Juha
Varapuheenjohtaja Loikkanen Maria
Jäsenet
Malmstedt Jonna
Montonen Antti
Ratia Sanna
Tehtäväalueen johtava viranhaltija Kukkohovi Heli

Vapaa-aikalautakunta

Puheenjohtaja Huoman Hannu
Varapuheenjohtaja Kylliäinen Heikki
Jäsenet
Laukkanen Kati
Loikkanen Timo
Rönkkö Teija

Tekninen lautakunta

Puheenjohtaja Luukkainen Jari
Varapuheenjohtaja Lyytikäinen Ari
Jäsenet
Asikainen Simo
Klemettinen Helvi
Lyytikäinen Henni
Tehtäväalueen johtava viranhaltija Kempainen Keijo

1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

1.3.1 Yleinen taloudellinen tilanne ja kehitysnäkymät

Kuntaliiton pääekonomisti Minna Punakallio on julkaissut 22.2.2023 talouskatsauksen koskien vuotta 2022. Kuntatalous oli vuonna 2022 juuri ja juuri tasapainossa – toiminnan ja investointien rahavirta asettui noin 300 miljoonan euron alijäämään. Tilikauden tulos ylsi 1,3 miljardiin eroon, mutta oli negatiivinen noin 90 kunnassa. Tiedot ovat ennakkollisia ja ne tarkentuvat vielä. Verokehitys oli viime vuonna niin kunnissa kuin valtiolla vahvaa. Yhteisöveron tuotto kasvoi peräti 7 prosenttia, kunnallisvero 5 prosenttia ja kiinteistöverokin yli 6 prosenttia. Myös peruspalvelujen valtionosuudet kasvoivat sote-uudistuksen alla reilulla kuudella prosentilla. Kesän 2023 jälkeen lopullisesti selviävä sote-kulujen taso suhteessa ministeriön sote-siirtolaskelmiin vaikuttaa sekä kuntien että hyvinvointialueiden rahavirtoihin tulevina vuosina.

Kunnissa kulut kasvoivat vajaat 5 prosenttia ja kuntayhtymissä vajaat 2 prosenttia. Erityisesti kuntayhtymien tilastotietoihin liittyy vielä paljon epävarmuutta keskeneräisten laskutusten ja raportointien vuoksi. Kuntayhtymien menot tulevatkin kasvamaan ennakkotiedoista vielä reippaasti. Menoja kasvattaa muu muassa sote-uudistuksen voimaannpanoon liittyvä velvollisuus kattaa kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä ennen sen siirtymistä hyvinvointialueelle ja HUS-yhtymään.

Palveluiden ostot lisääntyivät viime vuosien tapaan kuntataloudessa erittäin nopeasti; noin 12 prosenttia. Sen sijaan kuntien ja kuntayhtymien palkkakulujen kasvu oli vaimeaa - vain noin 2 prosenttia. Palkkojen kahden prosentin nousuvauhti on vain 0,2 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kuntien palkkasopimusten vuosikeskiarvon muutos viime vuonna. Niukka kuntien palkkasumman kasvu saattaa olla merkki huomattavista vaikeuksista saada avoimiin työpaikkoihin ammattitaitoista työvoimaa. Työvoimaa on liukunut myös muun muassa hyvinvointialueiden valmisteluun.

Kuntien ja kuntayhtymien energiakulut, muun muassa sähkö, kaasu ja lämmitys, nousivat viime vuonna ripeästi. Energiakulut lisääntyivät edellisvuodesta noin 8 % ja aiheuttivat kuntatalouteen viime vuonna noin miljardin euron kulut. Hintatason nousu tulee välittymään ruoan, ostopalvelujen ja esimerkiksi korkojen kustannuksiin vielä pitkään. Vuonna 2022 kuntien kustannusten nousu Venäjän sotatoimien vuoksi pysyi kuitenkin melko maltillisena. Keskeisenä tekijänä olivat kuntien korkosuojaudet ja ostoihin liittyvät pitkät sopimuskaudet.

Vuosikate heikkeni kaikissa kuntakokoryhmissä, mutta pudotus oli isoissa kaupungeissa muita kuntakokoryhmiä vähäisempää. Suurin pudotus oli kuitenkin 40 000–100 000 asukkaan kuntakokoryhmissä. Kuntien talous eriytyi myös alueellisesti. Vahvimmat tilikauden tulokset tehtiin muutamassa kaupungissa, muu kuntakenttä oli nollan tuntumassa tai miinuksella esimerkiksi Kymenlaaksossa tai Pohjois-Karjalassa.

Viime vuosi oli monella tapaa hyvin poikkeuksellinen, sillä sitä hämmensi niin korona, sota Ukrainassa kuin sote-valmistautuminen. Vuoden alussa asetettiin vielä lukuisia koronarajoitustoimia muun muassa ravintoloiden ja liikuntapalveluiden toiminnalle, eikä koronapandemia ole hävinnyt yhteiskunnastamme sen jälkeenkään. Kuntien sote-palvelut toimivat koronan ennaltaehkäisyssä, testaamisessa ja potilaiden hoidossa varsin ketterästi muun muassa valtion koronatuen avustamana.

Helmikuussa käynnistynyt sota Euroopassa aloitti puolestaan ennätysellisen pakolaisaallon, varautumistoimet ja mullisti markkinahintoja sekä yritysten toimintaedellytyksiä. Kustannukset nousivat budjetoitua enemmän, mutta toistaiseksi kuntien palvelut ovat toimineet hyvin myös tässä kriisissä. Voimakkaimmin viime vuoden tilinpäätösarvioita heilauttivat kuitenkin poikkeukselliset myyntivoitot muun muassa sote-kiinteistöistä. Satunnaiserät väistyvät tulevina vuosina, mutta

niiden mukana väistyvät myös kuntien, pl. Helsinki, sote-paineet. Tulevina vuosina kuntien talous ja palveluiden järjestäminen on ennustettavampaa.

1.3.2 Kuntien yleinen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriön 17.2.2023 julkaiseman Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvot vuodelta 2022 osoittavat, että Manner-Suomen kuntien vuosikate heikkeni noin 290 miljoonalla eurolla noin 3,50 mrd. euroon (n. 634 euroa/asukas). Vuosikate ylitti varsin selvästi poistotason ja myös nettoinvestoinnit. Kuntien toimintakate heikkeni peräti 6,4 % ja toimintakatteen sisällä toimintakulut kasvoivat noin 4,2 % ja tuotot vähenivät -4,0 %.

Kuntien tilikauden tulos oli selvästi positiivinen (noin 1,23 mrd. euroa) ja kunnilla oli taseessa kertynyttä ylijäämää noin 15,04 mrd. euroa. Kuntien lainakanta väheni noin 0,41 mrd. eurolla noin 18,72 mrd. euroon (3 392 euroa/asukas). 14 kunnassa oli negatiivinen vuosikate (10 vuonna 2021). Negatiivisten vuosikatteiden yhteenlaskettu määrä oli noin 12,5 milj. euroa. Kuntia, joiden taseessa kertynyttä alijäämää oli 12 (14 vuonna 2021).

Kuntayhtymien tilinpäätösarvotietoihin tulee suhtautua erityisen varauksellisesti niissä olevien puutteiden vuoksi. Tämä koskee erityisesti sairaanhoitopiirien tuloksia ja kertyneitä alijäämiä, jotka olisi pitänyt kattaa vuoden 2022 loppuun mennessä (sote-uudistuksen vuoksi). Kuntayhtymien vuosikate heikkeni lievästi eli noin 100 milj. eurolla noin 720 milj. euroon. Vuosikate riitti kuitenkin kattamaan poistot edellisvuoden tapaan. Tämän johdosta myös tilikauden tulos jäi lievästi positiiviseksi. Toimintakulujen ja –tuottojen kasvut olivat maltillisia, mutta kulut kasvoivat (2,7 %) kuitenkin noin 100 milj. euroa enemmän kuin tuotot (2 %). Nettoinvestoinnit (350 milj. eurolla) ja lainakanta (790 milj. eurolla) kasvoivat voimakkaasti. Negatiivisen vuosikatteen kuntayhtymien määrä kaksinkertaistui 25:een (edellisvuonna 13). Taseessa oli kertynyttä alijäämää 26 kuntayhtymällä, kun edellisvuonna sitä oli 16:lla. Kertyneen alijäämän yhteismäärä pysyi kuitenkin edellisvuoden tasolla noin -115 milj. eurossa.

Edellä mainitut kuvaukset perustuvat helmikuussa 2023 julkistettujen tilinpäätöstietoihin, joihin tulee suhtautua varauksellisesti, koska tiedoissa on havaittavissa puutteita ja epävarmuustekijöitä. Lisäksi on vielä epäselvyyksiä tilastoissa sairaanhoitopiirien mahdollisten yli-/alijäämien kattaminen, joka saattaa vaikuttaa esitettyihin tietoihin.

1.3.3 Taloudellinen kehitys Etelä-Savon maakunnassa

Talouskehitys

Etelä-Savon maakunnan tilinpäätöksessä vuodelta 2022 maakuntajohtajan katsauksessa tuodaan esille, että Venäjän helmikuussa 2022 aloittama hyökkäys Ukrainaun käynnisti sodan, jolla on ollut laajoja vaikutuksia myös Suomeen, erityisesti itäiseen Suomeen, mukaan lukien Etelä-Savo. Käytännössä Suomen ja Venäjän välinen raja sulkeutui niin tavara- kuin henkilöliikenteeltä.

Puun tuonnin loppuminen suuntasi kysyntää kotimaisille markkinoille. Matkailualan vaikeudet jatkuivat koronapandemian jälkeen, kun venäläisten matkailijoiden määrä ei ole kääntynyt uudelleen nousuun. Tämän seurauksena maakunnan matkailuyritysten on etsittävä korvaavia markkinoita muualta maailmasta.

Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset Itä-Suomen aluekehittämiseen ja yritysten toimintaedellytyksiin arvioidaan pitkäkestoisiksi. Sodan seurauksena geopolitiikka on noussut

aluepolitiikan ytimeen. Elinvoiman kehittämisen ohella keskeisiä alueiden kehittämisen tavoitteita ovat turvallisuuden ja huoltovarmuuden turvaaminen.

Alkuvuoden 2022 suotuisat talousnäkymät kääntyivät loppuvuodesta erittäin epävarmoiksi. Energiakriisi ja siitä seurannut energian hinnan nopea nousu ja nopeasti kohonnut inflaatio tekivät taloudellisen toimintaympäristön vaikeasti ennakoitavaksi. Vuodelle 2023 on ennakoitu talouden taantumaa. Etelä-Savon työttömyysaste oli vuoden lopussa 10,4 %, mikä on niukasti yli koko maan keskiarvon. Osaavan työvoiman huono saatavuus heikensi yritysten kasvuodotuksia kuten aiempinakin vuosina.

Matkailuun haettiin vuoden 2022 aikana vetovoimaa erityisesti ruokamatkailusta. Itäisen Suomen kolmelle maakunnalle myönnettiin European Region of Gastronomy-titteli vuodelle 2024. Tavoitteena on tuoda Itä-Suomeen kansainvälisiä ja kotimaisia vierailijoita ja uudenlaisia ruoan ja kulttuurin yhdistäviä tapahtumia. Perustana on Saimaan alueen kestävä elämäntapa, jossa ruoka, luonto, kulttuuri ja hyvinvointi yhdistyvät poikkeuksellisella ja kestäväällä tavalla.

Etelä-Savon saavutettavuuden kehittämisessä raideliikenne nousi keskeiseen rooliin. Itäisen Suomen yhteinen tavoite nopeista raideyhteyksistä vauhdittui, kun radan oikaisua Kouvolasta Porvoon kautta Helsinkiin valmisteleavan hankeyhtiön, Itärata Oy:n, työ käynnistyi. Samalla maakuntaliitto on korostanut nykyisen Savon radan nopeaa kehittämistarvetta keskeisenä osana koko itäisen Suomen liikenneyhteyksien kehittämistä.

Kaivoslain uudistamista koskeva lakiesitys oli tammikuussa 2023 edelleen eduskunnan käsittelyssä. Tavoitteena on Saimaan vesistön poikkeuksellisten luontoarvojen säilyttäminen. Kaivoslakiin ollaan sisällyttämässä maakuntaliiton kannattamaa säännöstä, jonka mukaan kaivostoiminnan tulisi perustua sellaiseen kunnan hyväksymään kaavaan, jossa kaivosalueen ja kaivoksen apualueen sijainti ja suhde muuhun maankäyttöön on selvitetty. Tämä parantaisi kuntien mahdollisuuksia oman alueensa suunnittelussa ja lisäksi paikallista vaikuttamismahdollisuutta.

Metsiä koskeva sääntely on noussut esille niin kansallisessa kuin EU:n päätöksenteossa. EU on laatinut ja laatimassa useita metsää koskevia ehdotuksia ja aloitteita kuten metsästrategia, biodiversiteettistrategia, ennallistamisaloite, uusiutuvan energian kriteerit, hiilisertifioinnit ja metsien monitorointia koskeva aloite. Etelä-Savon on muita maakuntia merkittävästi enemmän riippuvainen metsistä. Etelä-Savon maakuntaliiton tavoitteena on ollut vaikuttaa metsäpolitiikkaan niin kansallisella kuin EU-tasolla. Luonnon monimuotoisuuden ja metsien hiilinielujen entistä parempi huomioon ottaminen on toteutettava metsätalouden kannattavuutta heikentämättä.

Työllisyys ja työttömyys

TE-palveluiden joulukuun 2022 työllisyyskatsauksen mukaan Etelä-Savossa oli joulukuun 2022 lopussa 5 826 työtöntä, mikä on 6 % vähemmän kuin vuotta aiemmin. Kokonaan työttömien määrä on laskenut vuodentakaisesta 331 henkilöä ja lomautettujen määrä 56 henkilöä. Työttömänä oli joulukuun lopussa 10,4 % työvoimasta. Alle 25-vuotiaita työttömiä oli Etelä-Savossa joulukuun lopussa 684, eli 59 henkilöä ja 8 % vähemmän kuin vuotta aiemmin. Yhdenjaksoisesti yli vuoden työttömänä olleita oli joulukuun lopussa 1 650, mikä on 252 henkilöä ja 13 % vuodentakaista vähemmän.

Työttömien aktiivointiaste (aktiivisten työvoimapolitiittisten palveluiden piirissä olevien %-osuus työttömien työnhakijoiden ja palveluiden piirissä olevien summasta) oli Etelä-Savossa joulukuun lopussa 32,4 %. Aktiivointiasteeseen laskettavissa palveluissa oli 2 790 henkilöä, saman verran kuin vuosi sitten. Pitkäaikaistyöttömiä oli Etelä-Savossa joulukuun lopussa 1 650, mikä on 252 henkilöä ja 13 % vähemmän kuin vuosi sitten.

Palkkatuella työllistettyjä oli joulukuun 2022 lopussa 992 henkilöä, nousua vuodentakaisesta 194 henkilöä (24 %). Myönteistä on, että palkkatuella yrityksiin työllistäminen on lisääntynyt kaikissa TE-palveluyksiköissä. Koulutuksessa oli joulukuun lopussa vajaa 1 000 henkilöä, mikä on lähes 200 henkilöä vähemmän kuin vuosi sitten. Kuntouttavassa työtoiminnassa oli 645 henkilöä eli 13

vähemmän kuin vuosi sitten. Työkokeilussa asiakkaita oli 117, mikä on saman verran kuin vuosi sitten.

Etelä-Savossa oli työnvälityksessä joulukuun 2022 aikana avoinna noin 2 500 työpaikkaa, mikä on yli tuhat vähemmän kuin vuotta aiemmin. Työpaikkojen määrä laski kaikissa pääammattiryhmissä. Joulukuun 2022 lopussa Etelä-Savossa oli työnvälityksessä avoinna 1 600 työpaikkaa, mikä on 32 % vähemmän kuin vuosi sitten. Uusia työpaikkoja ilmoitettiin työnvälitykseen joulukuussa noin 1 600 eli yli 200 vähemmän kuin edellisvuoden joulukuussa.

Kohtaanto-ongelmia työmarkkinoilla on paljon. Työllisyysaste nousee, mutta enemmän työikäisen väestön vähenemisen kuin työllisten määrän lisäyksen takia. Maakunnan ulkopuolisen työvoiman käyttö on välttämätöntä maatalouden kausitöissä, joissa käytetään tuhansittain ulkomaalaista työvoimaa.

Väestönkehitys

Tilastokeskuksen väestönmuutosten ennakkotietojen mukaan väkiluku väheni Etelä-Savossa vuoden 2022 aikana yhteensä 1 208 henkilön verran (vuonna 2021 vähennys 1 009 henkilöä). Etelä-Savon ennakkoväkiluku oli joulukuun 2022 lopussa 130 480 (joulukuun 2021 lopussa 131 688). Savonlinnan seutukunnassa asui vuodenvaihteessa 2022 yhteensä 39 111 henkilöä (vuodenvaihteessa 2021 yhteensä 39 669 henkilöä).

1.4 Kunnan taloudellinen kehitys

Enonkosken kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 16.11.2021 (§ 44), että kunnan tuloveroprosentti vuodelle 2022 pysyy samana kuin vuonna 2021. Talousarvio vuodelle 2022 hyväksyttiin valtuuston 14.12.2021 (§ 56) kokouksessa 148 777 euroa ylijäämäiseksi ja valtuuston 21.6.2022 (§ 14) kokouksessa myönnettiin vielä määräraha 50 000 euroa mahdollisten ukrainalaisten pakolaisten vastaanotto toiminnan järjestämiseen. Valtuuston 13.12.2022 (§ 45) kokouksessa lisäksi tehtiin määrärahasiirtoja investointien osalta.

Vuonna 2022 Enonkosken kunta teki ylijäämäisen tuloksen 780 587 euroa (vuonna 2021 tulos oli 1 242 769 euroa ylijäämäinen). Vuosikate heikkeni hieman edellisestä vuodesta ollen 1 326 074 euroa (1 811 452 euroa v. 2021) ja vuosipoistot olivat – 545 486 euroa. Tunnusluku 2022 vuosikate/poistot on 243,1 % (318,5 % vuonna 2021). Vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että tulorahoitus on riittävä, jos vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen.

Palvelujen ostojen osuus kunnan tilinpäätöksessä oli noin 8,4 miljoonaa euroa (ulkoinen ja sisäinen), joista suurimpana kulueränä olivat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen ostot Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymältä, jonka osuus kunnan tilinpäätöksen toimintakuluista olivat noin 52 % eli 6 699 122 euroa (51 % eli 6 077 457 euroa v. 2021). Vuonna 2022 sosiaali- ja terveydenhuollon ostopalvelujen osuus oli 621 665 euroa enemmän kuin vuonna 2021. Vuonna 2022 palvelujen ostot kokonaisuudessaan olivat 800 829 euroa enemmän verrattuna vuoteen 2021.

Toimintakate on toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksella (verotulot ja valtionosuudet) rahoitettavan osuuden toiminnan kuluista. Toimintakate alittui, toteuman ollessa 97 % (88,8 % euroa vuonna 2021). Toimintatuotoissa toteuma oli 103,8 % (sisäiset ja ulkoiset). Myyntituottoja kertyi 42 059 euroa budjetoitua vähemmän ja maksutuottoja puolestaan 17 633 budjetoitua enemmän. Tukia ja avustuksia kertyi 105 579 euroa budjetoitua

enemmän, joista työllistämistukea 35 102 euroa budjetoitua enemmän ja 71 339 euroa muita tukia ja avustuksia (mm. sivistystoimen hankkeet).

Menopuolella toimintakulut alittuivat 220 868 eurolla, joka muodostui mm. henkilöstökuluja toteutui 73 959 euroa budjetoitua vähemmän, palvelujen ostoihin käytettiin 71 990 euroa talousarviota vähemmän, joka muodostui mm. asiantuntijapalvelujen ostoja toteutui 68 337 euroa vähemmän, ICT-palveluja 34 994 euroa vähemmän, rakennusten rakentamis- ja kunnossapitopalvelut alittuivat 28 674 eurolla, koneiden, kaluston ja laitteiden rakentamis- ja kunnossapitopalvelut alittuivat 23 684 eurolla ja muut palvelut alittuivat 83 917 eurolla budjetoidusta. Toimistopalvelut ylittyivät 38 656 eurolla sekä matkustus- ja kuljetuspalvelut ylittyivät puolestaan 11 685 eurolla budjetoidusta.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat toteutuivat 33 563 euroa budjetoitua vähemmän, avustuksia maksettiin 12 866 euroa enemmän, josta lasten kotihoidon tukea 10 439 euroa enemmän, työmarkkinatuen kuntaosuutta 5 067 euroa budjetoitua enemmän ja muita avustuksia yhteisöille 6 050 euroa budjetoitua enemmän. Muut toimintakulut toteutuivat 54 222 euroa budjetoitua vähemmän.

Verotuloja kertyi 365 243 euroa talousarvioon nähden enemmän ja vuoden 2021 tilinpäätökseen verrattuna 132 626 enemmän. Valtionosuudet toteutuivat lähes talousarvion ennusteen mukaisesti eli yhteensä 6 039 600 euroa. Verrattuna vuoden 2021 tilinpäätökseen valtionosuuksia kertyi 467 569 euroa enemmän. Ylijäämäisen tilikauden tuloksen jälkeen kunnan kumulatiivinen taseylijäämä on noin 9 miljoonaa euroa (8,2 miljoonaa euroa vuonna 2021).

Enonkosken kunnan taloudellinen tilanne tulevien vuosien osalta tulee olemaan epävarmaa, koska sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen siirtyminen hyvinvointialueiden vastuulle tulee suoraan vaikuttamaan mm. kunnalle maksettaviin valtionosuuksiin. Maailman ja Suomen tilanne sekä talous tulevat vaikuttamaan osaltaan Enonkosken kunnankin tulevaisuuteen. Selkeät haasteet kunnalle ovat väestön ikääntyminen ja työttömyys.

1.5 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kuntaliiton toimintakertomusohjeen mukaan kunnan toiminnassa tapahtuneita olennaisia muutoksia voivat olla mm. lakisääteiset uudet tehtävät tai toimintojen lakkauttaminen, toteutetut tai käynnistyneet suuret investointi- ja kehittämishankkeet, toimintojen yhtiöittäminen tai yhdistämiset, merkittävät takaustappiot tai kunnan määräysvallassa olevien merkittävien yhtiöiden tai muiden yhteisöjen purkaminen tai niiden selvitystilaan joutuminen.

Enonkosken kunnassa vuonna 2022 toiminnassa yksi merkittävämpiä uudistuksia oli sosiaali- ja terveydenhuoltoa sekä pelastustoimea koskevan lakiuudistuksen hyväksyminen kesällä 2021, joka siirsi soten ja pelastustoimen palvelut Etelä-Savon hyvinvointialueelle v. 2023 alusta. Ympäristöterveydenhuollon palvelut puolestaan tuotetaan v. 2023 lähtien Savonlinnan kaupungin tuottamana isäntäkuntamallilla. Vaalijalan erityishuoltopiirin toiminnot siirtyivät soteuudistuksen myötä Etelä-Savon hyvinvointialueen tuottamiksi palveluiksi, pois lukien Sateenkaaren erityiskoulun toiminta, joka ei ole sosiaali- ja terveydenhuollon palvelua. Enonkosken kunnanvaltuusto teki 10.10.2022 (§ 33) päätöksen, jossa kunta liittyi jäseneksi Sateenkaaren koulun kuntayhtymään.

Enonkosken kunnan investointien määrä vuonna 2022 oli alkuperäiseltä nettosummaltaan 708 000 euroa. Talousarvioon tehtiin investointeihin 105 800 euron määrärahalisäys Louhelantien perusparannukseen sekä Säästötie-Metsätien vesihuoltolinjan rakentamiseen. Lisäksi kunta osti 100 kpl Suur-Savon sähkön osakkeita Pertunmaan kunnalta, jonka investointi oli 700 000 euroa. Näin olleen investointeihin varattiin v. 2022 yhteensä 1 513 800 euroa ja toteuma oli nettona 1 284 250 euroa. Investointiohjelma sisältää myös kiinteän omaisuuden sekä osakkeet ja osuudet.

Vuoden 2022 merkittävin investointi oli em. Louhelantien peruskorjaus sekä Säästötie-Metsätien vesi- ja viemäriinlinjan rakentaminen. Uudella vesilinjalla pystytään varmistamaan, ettei mahdollinen vesikatko koske koko vedenjakelualueetta. Muita merkittäviä investointeja ovat olleet esteettömyyden parantaminen terveysasemalla sekä kunnanvirastolla. Päiväkodilla tehtiin sisäpuolella korjauksia sekä parannettiin kiinteistön energiatehokkuutta. Lisäksi rakennutettiin ulkokuntoilupaikka ja uimarannan laiturit uusittiin.

Suunnitellut investoinnit saatiin toteutettua pääsääntöisesti talousarvioon varatuilla määrärahoilla sekä lisämäärärahoilla. Koskenhelmen yleisten tilojen korjauksiin varattua 50 000 euron määrärahaa ei ehditty käyttää koronapandemia aiheuttamien rajoitusten vuoksi ja valtuuston hyväksymänä ko. määrärahaa tehtiin siirtoja kattamaan muista kohteista (mm. kunnanviraston esteettömyys, jäähileasema, Hyypiänniemen meijerirakennuksen katon maalaus) tulleita investointimäärärahan ylityksiä.

1.6 Arvio kunnan todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Enonkosken kunnan tulevaisuuteen vaikuttavat paitsi maailmantalouden ja Suomen valtion ratkaisut, myös kuntamme omat ratkaisut. Huomioitavaa talouden osalta on, että tämän hetkinen maailmantalouden ja Suomen talouden ennustaminen on vaikeaa Ukrainaan kohdistuvien sotatoimien vuoksi.

Kuntaliitto on tehnyt vuodelle 2023 hallitusohjelmatavoitteensa, jossa tuodaan esille, että kunta on kaikkien Suomessa asuvien arjen perusyksikkö. Kunnat luovat asukkailleen turvallisen ja toimivan arjen ja kuntien tulee vastata myös tulevaisuuden haasteisiin taloudellisesti, sosiaalisesti, ekologisesti ja digitaalisesti kestävällä tavalla. Kunnat työskentelevät tiiviissä yhteistyössä valtion ja vuoden 2023 alusta alkaen myös hyvinvointialueiden kanssa. Kunnilla on monia muitakin tärkeitä kumppaneita, kuten kolmas sektori ja elinkeinoelämä. Kaiken toiminnan keskiössä ovat kuitenkin aina kuntalaiset.

Kunnat ovat olleet historiallisen suuren mullistuksen edessä, kun sote-uudistus tuli voimaan vuoden 2023 alusta ja vastuu työllisyyspalveluista siirtyy kunnille vuonna 2025. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, energiakriisillä ja koronapandemialla, on vaikutuksia myös kuntiin. Kuntia veloitetaan olemaan mukana osaltaan myös ilmastotyössä, kun Suomen tavoitteena on vuoteen 2035 olla hiilineutraali.

Kuntaliiton hallitusohjelmatavoitteessa korostetaan myös, että Suomen kunnat ovat yhä monikulttuurisempia ja -kielisempiä, millä on merkittäviä vaikutuksia palveluiden järjestämiselle. Vaikka työllisyys kasvaa tällä hetkellä vahvasti, monen alan osaajista on huutava pula.

Valtion osuus kuntien lakisääteisten tehtävien rahoituksesta on pienentynyt 2000-luvulla. Tämä näkyy esimerkiksi valtionosuusprosentin yli 10 prosenttiyksikön pienenemisenä. Kuntien lakisääteisten tehtävien ja niiden rahoituksen tulee olla tasapainossa. Joka kunnan tulee pystyä järjestämään peruspalvelut kohtuullisella vero- ja maksurasitteella. Kunnille tulee turvata mahdollisuudet selvittää niille laissa säädetyistä tehtävistä paitsi koko maan myös yksittäisen kunnan tasolla.

Ukrainan sodalla on edelleen merkittäviä vaikutuksia Suomen kansantalouteen. Hyökkäys Ukrainaan vaikuttaa myös julkisen sektorin menoihin ja tuloihin sekä kuntatalouteen. Menopaineet ovat kohdistuneet valtiontalouteen mm. puolustusmenoihin, varautumiseen ja maahanmuuttoon liittyvinä määrärahatarpeina. Myös kuntien huoltovarmuuteen, häiriöihin ja hybridi-vaikuttamiseen liittyvä varautumistoimintaan sodalla on vaikutuksia. Kunnille aiheutuu menopaineita myös ukrainalaisten turvapaikanhakijoiden tai tilapäisen suojelun direktiivin perusteella maahan tulleiden henkilöiden palveluiden, kuten varhaiskasvatuksen tai opetuksen järjestämisestä. Vaikutukset

riippuvat maahan tulevien henkilöiden lukumäärästä ja heidän maahantulostatuksestaan. Jos Venäjän sota Ukrainassa pitkittyy ja nostaa Suomessa työttömyyttä, kunnille aiheutuu työttömyyden hoidosta lisäkustannuksia niin sosiaaliturvan kuin työttömien palveluiden muodossa. Työttömyyteen liittyvät kustannukset keskittyvät tyypillisesti suurille kaupungeille.

Enonkosken kunnan tulevaisuus talouden osalta on edellä mainituista tekijöistä ja verorahoituksesta (verotulot ja valtionosuudet) riippuvaisia. Kunnan verotulokertymään vaikuttavat keskeisesti ansiotulojen kehitys, väestön väheneminen, työllisyys, kunnassa toimivien yritysten liiketoiminnan kehitys sekä valtion ja kuntien välisen jako-osuuden muutokset. Kuntatalouden kestävä tasapainon kannalta on tärkeää, että valtio ei kohdista uusia leikkaavia päätöksiä kuntien peruspalveluiden valtionosuuksiin tai lisätä kuntien tehtäviä nykyisestään.

Kuntaliiton maaliskuun 2023 ennusteen mukaan kunnan taloudessa vuoden 2024 verotuloissa ennakoidaan olevan laskua – 4,3 % ja vuodelle 2025 kasvua puolestaan 1,9 %. Huomioitavaa veroennusteissa on, että veroennusteiden luvut perustuvat yleisimpiin näkökohtiin ja ennusteisiin ja sen vuoksi epävarmempia arvioihin. On tärkeää huomata, että esitettävät kehitystä kuvaavat ennusteluvut ovat arvioita kaikkien kuntien keskimääräisestä kehityksestä ja veroennustekehikkoa päivitetään noin 3–5 kertaa vuodessa.

Väestömäärä tulee Tilastokeskuksen syksyllä 2021 julkaiseman ennusteen mukaan laskemaan tulevien vuosien aikana Enonkoskella. Vuodenvaihteessa 2022–2023 Enonkosken väestömäärä 1 341 asukasta ja ennusteen mukaan kunnan väestömäärä vuonna 2025 Enonkoskella on noin 1 300 asukasta, vuonna 2030 yhteensä 1 230 asukasta ja vuonna 2040 asukkaita on 1 099, mikäli väestökehitys jatkuu nykyisellään.

Tammikuussa 2023 julkaistusta Etelä-Savon työllisyyskatsauksesta käy ilmi, että työttömänä oli 10,3 % työvoimasta eli 5 780 henkilöä. Työttömien määrä on laskenut vuoden takaisesta lähes 500 ja lomautettujen määrä lähes sadalla henkilöllä. Alle 25-vuotiaita työttömiä oli Etelä-Savossa tammikuun lopussa 647 eli 109 henkilöä, joka on 14 % vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Työttömien aktiivointiaste oli Etelä-Savossa tammikuun lopussa 34 %. Aktiivointiasteeseen laskettavissa palveluissa oli 2 961 henkilöä, yli sata vuodentakaisesta enemmän. Pitkäaikaistyöttömiä oli Etelä-Savossa tammikuun lopussa 1 649, mikä on 253 henkilöä ja 13 % vähemmän kuin vuosi sitten. Pitkäaikaistyöttömyys on vuodentakaisesta laskenut Etelä-Savossa vähiten koko maassa. Osuus kaikista työttömistä on 29 % eli maan keskiarvoa.

Sote- ja pelastustoimen uudistuksen lait tulivat voimaan kesällä 2021, jossa Etelä-Savon hyvinvointialueen muodostavat vuoden 2023 alusta nykyiset Etelä-Savon ja Itä-Savon sairaanhoitopiirin kunnat. Enonkosken kunnan edunvalvonnan kannalta merkityksellisiä ovat miten terveyden- ja sosiaalihuollon palvelut järjestetään tulevaisuudessa Itä-Savon sairaanhoitopiirin alueen kunnissa ja miten Savonlinnan keskussairaalan palvelut turvataan alueen vähenevälle ja ikääntyvälle väestölle.

Kunnan kaikissa toiminnossa toimintaa ja taloutta on sopeutettu ja sopeutetaan kestävä talouden turvaamiseksi. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen jälkeen kuntaan jää edelleen muut peruspalvelut sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen. Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen panostetaan myös kunnan ja yhdistysten välisellä yhteistyöllä tukemalla edelleen taloudellisesti Enonkoskella toimivia yhteisöjä.

Enonkosken kunnan julkista markkinoinnissa ja viestinnässä painopiste on kohdentunut sosiaaliseen mediaan ja kotisivuihin sekä tarvittaessa mediatiedotteisiin. Tulevaisuudessa kunnan viestinnässä painotetaan edelleen sähköistä viestintää.

Tulevaisuudessa väestön ikääntymiseen liittyvien palvelutarpeiden voimakas kasvu, epävarmuus ammattitaitoisen työvoiman saatavuudesta, yhdenvertaiset palvelutarpeet ja ongelmat heikon verotulokertymän kanssa tuovat paineita Enonkosken kunnalle. Kunnan tulee kyetä sopeuttamaan palvelurakenteitaan, erityisesti lapsi-ikäluokkien pienentyessä sopeuttamispaineet kohdentuvat

varhaiskasvatukseen ja koulutukseen. Toisaalta alueen asuntojen hintojen laskeminen on mahdollisuus asuntosijoittajille tai perheille – toisaalta pankit eivät välttämättä luotota asuntojen ostajia, joten huolena on tulevaisuudessa tyhjilleen jäävät kiinteistöt.

Enonkoskelle toivotaan uusia pysyviä asukkaita, mutta tavoitteena on myös säilyttää peruspalvelut sellaisella tasolla, että kuntalaiset myös pysyvät kunnan asukkaina. Vuonna 2022 kuntaan syntyi 10 lasta. Alhainen syntyvyys on kuitenkin edelleen selkeä haaste, johon kunta pyrkii vastaamaan lapsiperheisiin panostamalla. Enonkosken kunnalla on tarjota kaikenikäisille asukkaille kattavat liikuntamahdollisuudet, lisäksi yhteisöt järjestävät kunnan kanssa tapahtumia, joihin kuntalaiset voivat osallistua ja kirjasto tarjoaa lukuelämyksiä kaiken ikäisille. Tonttimaata on tarjolla edullisesti hyviltä paikoilta. Elinvoima muodostuu paitsi kuntien asukkaista – myös kuntien asukkaiden elämänlaadusta ja yhteisöllisyydestä.

1.7 Kunnan henkilöstö

Kunnan palkatun henkilöstön määrä 31.12.2022

Toimintayksikkö	Vakinaiset	Määrä- aikaiset	Yhteensä	Työllistetyt	Kaikki yhteensä	v. 2021
Yleishallinto ja tarkastustoimi	5	2	7	1	8	6
Opetus- ja kulttuuritoimi	26	12	38	2	40	41
Ympäristö- ja tekniset palvelut	11	4	15	0	15	12
Yhteensä	42	18	60	3	63	59

Henkilöstön keski-ikä on noin 34,6 vuotta.

Henkilöstön lukumäärään lasketaan mukaan pääsääntöisesti päätoimisessa palvelussuhteessa oleva henkilöstö.

Enonkosken kunnan henkilöstökulut eläke- ja henkilösivukuluineen vuosina 2020–2022

Henkilöstömenot	2022	2021	2020
Palkat ja palkkiot	2 089 575	2 012 535	1 875 721
Eläkekulut	543 557	538 331	524 729
Muut henkilösivukulut	57 124	59 112	44 429
Henkilösivukulut yhteensä	597 695	597 443	569 158
Yhteensä	2 687 270	2 609 978	2 444 879
Henkilösivukulujen osuus henkilöstömenoista %	22,2	22,9	23,3

Palkkoihin ja palkkioihin sisältyi vuonna 2022 sijaisten palkkamenoja 102 843 euroa ja luottamushenkilöiden palkkioita 62 408 euroa.

	2022	2021	2020
Sijaiset	102 843	57 679	83 000
Luottamushenkilöt	62 408	55 226	38 240

Henkilöstön poissaolot	2022	2021
- terveysperusteiset	1426	643
- perhevapaat ym.	785	974
- muut syyt	2482	2554
Yhteensä	4693 pv	4171 pv

Tarkemmat kunnan henkilöstöä koskevat tiedot löytyvät kunnan erikseen julkaisemasta henkilöstöraportista, joka käsitellään kunnanvaltuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Kuntaliiton ohjeistuksen mukaan toimintakertomuksessa on arvioitava kunnan ja kuntakonsernin toiminnan laajuuteen ja rakenteeseen nähden tasapuolisesti ja kattavasti merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä sekä muita toiminnan kehittymiseen vaikuttavia seikkoja. Kunnan toimintaan vaikuttavat yleensä mm. toiminnalliset riskit, rahoitusriskit ja vahinkoriskit. Toiminnalliset riskit koskevat mm. henkilöstön osaamista ja saatavuutta, tietojärjestelmien toimivuutta, suhdannevaihteluita ja lainsäädännön muutoksia. Rahoitusriskit voidaan ryhmitellä korkoriskiksi, valuuttariskiksi, likviditeettiriskiksi ja luottoriskiksi.

Yleisesti

Suurimmat riskit kunnan kannalta liittyvät edelleen kiristyvään taloustilanteeseen lyhyellä aikavälillä ja sen vaikutuksiin verotulojen ja valtionosuuksien osalta. Pitkällä tähtäimellä suurimmat haasteet liittyvät väestörakenteen kehitykseen ja huonon yleisen taloustilanteen myötä mahdollisesti pahenevaan rakennetyöttömyyteen. Yksi ikäpolitiikan käytetyimmistä käsitteistä on huoltosuhte. Huoltosuhteella (elatussuhte) ilmaistaan väestön vanhenemisesta johtuvaa ongelmaa. Demografinen (tai väestöllinen) huoltosuhte ilmaisee, kuinka monta alle 15-vuotiasta ja 65 vuotta täyttänyttä on sataa 15–64-vuotiasta (työikäistä) kohti. Mitä enemmän on lapsia ja/tai eläkeikäisiä, sitä korkeampi huoltosuhteen arvo on.

Huoltosuhte, demografinen	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Enonkoski	74,4	78,1	78,2	84,4	91,3	91,7	97,8	99	97,2	100,1	104,8
Koko maa	52,9	54,3	55,8	57,1	58,2	59,1	60,1	60,8	61,4	61,9	62,4

Huoltosuhte, demografinen Enonkoskella ja koko maassa vuosina 2011–2021 ©; THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005–2023

Heikkenevän huoltosuhteen myötä yhtä työikäistä kohden on useampi lapsi tai ikääntynyt kuin aiemmin. Tämä kehitys on hankala sikälikin, että ikääntymisen myötä sairastavuuden voidaan ennakoida lisääntyvän.

Ikääntymisen myötä kunnan verotulojen voidaan odottaa laskevan. Toisaalta tietyillä aloilla on jo nyt pulaa työvoimasta. Tämän kehityksen ennakoidaan jatkuvan tulevaisuudessakin. Enonkoski omalta osaltaan joutuu kilpailemaan osaavasta työvoimasta. Tällaisia osaavan työvoiman saannin kannalta haasteellisia aloja ovat tulevaisuudessa todennäköisesti ainakin sosiaali- ja terveysala sekä sivistystoimi.

Vinoumaa väestörakenteessa kuvaa se, että vuoden 2021 lopussa 65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä oli Enonkoskella 39,1 % (lähde THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005–2023), kun se koko maassa oli samaan aikaan 23,1 %. Nuoremmissa ikäluokissa Enonkosken osuus oli vastaavasti alhaisempi kuin Suomessa keskimäärin. Enonkoskella väestöstä oli 0–14-vuotiaita 12,1 % (koko maa 15,4 %) ja 15–64-vuotiaita oli 48,8 % (koko maa 61,6 %).

Toiminnalliset riskit

Toiminnallisena riskinä voidaan nähdä tulevaisuudessa ammattitaitoisen työvoiman saatavuus. Henkilöstön saatavuuteen liittyvät riskit voivat toteutuessaan vaikuttaa kunnan palvelutoiminnan sujuvuuteen ja laatuun. Kasvavat osaamisvaatimukset merkitsevät haasteita myös henkilöstön osaamiselle. Eläköityminen ja joidenkin alojen henkilöstön saatavuus voivat vaikuttaa ainakin tilapäisesti osaamiseen ja tätä kautta palvelutoimintaan. Lisäksi erityisesti pienen kunnan riskinä on riippuvuus kriittisten osaamisalueiden avainhenkilöistä.

Tietotekniikan hyödyntäminen kunnan palveluprosesseissa voi edistää tuottavuutta ja helpottaa asiointia. Asian käänttöpuolella ovat palvelujen ainakin osittainen riippuvuus tietotekniikasta, tietoturvallisuusriskit ja kasvava alttius mahdollisille toimintahäiriöille. Nämä riskit edellyttävät vahvaa toiminnan jatkuvuuden ja sujuvuuden varmistamista häiriötilanteiden varalta ja näihin on varauduttu varautumissuunnittelun avulla.

Yhä heikossa talustilanteessa oman riskinsä aiheuttaa sektorikohtainen lainsäädäntö, jossa ei pystytä huomioimaan lainsäädännön kunnille mukanaan tuomia lisävelvoitteita ja näin sekä taloudellista, että toiminnallista rasitetta. Esimerkiksi tiukkenevat työntekijöiden kelpoisuusvaatimukset ja henkilöstömitoitukset lisäävät entisestään rekrytointiongelmia erityistehtävissä. Toisaalta lainsäädäntö on tuonut kunnille koko ajan lisätehtäviä ja vastuita ja tällä tavoin hankaloitetaan kuntien toimintaa.

Merkittävin lainsäädännöllinen riski liittyy sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen. Sen myötä nämä kuntalaisten tärkeät peruspalvelut voivat keskittyä suurempiin keskuksiin ja pienen kuntien palvelujen saatavuus heiketä oleellisesti, mikäli uudistuksen toteutus ei onnistu lähipalveluja hyödyttävällä tavalla.

Vahinkoriskit

Suurimmat vahinkoriskit liittyvät palo- ja myrskyvahinkojen tuomiin riskitekijöihin, jolloin jouduttaisiin toimintot järjestyttämään poikkeustilanteissa. Esimerkkinä laaja myrskyn aiheuttama sähkökatko vaarantaa monia sähköenergiasta riippuvaisia toimintoja.

Kunnan vesihuollon varmentamiseksi on valmistunut 2018 uusi vedenottamo, jonka avulla voidaan varmistaa vedensaanti kaikissa olosuhteissa. Molemmassa vedenottamoissa on varauduttu myös varavoiman syöttöön aggregaatin avulla.

Lyhytaikaisiin vahinkoriskeihin, jotka aiheuttaisivat lyhytaikaisen sähkökatkoksen, on pyritty varautumaan muuallakin mm. varavoiman ja erilaisten varajärjestelmien avulla.

Rahoitusriskit

Kuntakonsernin lainakanta on pieni. Emokunnalla ei ole tilinpäätösvoonna 2022 velkaa, konsernilla on velkaa 1 865 000 euroa (1 460 000 vuonna 2021). Asukasta kohden konsernivelka on 1 387 euroa (1 073 euroa/asukas v. 2021). Tämä koostuu siis etupäässä vuokra-asuntoyhtiöiden ja sairaanhoitopiirin velkasaatavista. Vuokra-asunnoissa ei voida kohtuuttomasti nostaa vuokratasoa ja tätä kautta kunta on joutunut kompensoimaan riskiä hoitovastikkeiden kautta. Tilanne hankaloituu entisestään, mikäli vuokra-asunnot tyhjäntyisivät kunnan asukasluvun pienentyessä.

1.9 Ympäristötekijät

Kunta toimii alueellaan ympäristöviranomaisena ja valvoo myös muita toimijoita lupa- ja valvontaviranomaisena. Enonkosken kunta on osaomistajana Savonlinnan Seudun Jätehuolto Oy:ssä, joka osaltaan vastaa jätelain vaatimuksien täytymisestä. Kunnan varikolla on haitallisten jätteiden, SER- ja metallijätteiden vastaanottopiste. Jäteyhtiö vastaa muun muassa sekajätteen vastaanotosta ja käsittelystä Savonlinnassa Nousialan jäteasemalla. Kunta on jäsenenä Savonlinnan seudun jätehuollon yhteislautakunnassa. Yhteislautakunta on kunnan jätehuoltoviranomainen ja se vastaa yhdessä kunnan kanssa jätehuollon asioista kunnan alueella.

Enonkosken kunnan vesilaitos huolehtii toimialueensa jäteveden puhdistamisesta. Jäteveden puhdistaminen on toimintaa, jonka avulla kunnan vesilaitos pyrkii lieventämään asutuksen aiheuttamia ympäristöhaittoja toiminta-alueellaan. Toiminta edellyttää ympäristölupaa, jossa määritellään jäteveden sallitut pitoisuudet.

Etelä-Savon ympäristökeskuksen Enonkosken kunnan nykyiselle jätevedenpuhdistamolle tekemässä ympäristölupapäätöksessä on määritetty biologisen kuormituksen ja fosforin sekä absoluuttiset sekä prosentuaaliset arvot. BHK-arvo saa olla enintään 12,5 mg/l ja fosforipitoisuus enintään 0,7 mg/l sekä molempien suureiden osalta puhdistustuloksen on oltava vähintään 92 %. Jätevedenpuhdistamon toiminta on ollut alusta saakka moitteetonta eikä asetettujen lupaehtojen saavuttaminen ole tuottanut vaikeuksia, koska laitos on mitoitettu huomattavasti suuremmille jätevesimäärille.

Ympäristömenoilla ei arvioida olevan sellaista olennaista vaikutusta tilinpäätöksen antamaan kuvaan kunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta, että nämä olisi eriteltävä liitetiedoissa. Kunnan vesi- ja viemärilaitos käsitellään tilinpäätöksessä erillisenä taseyksikkönä.

2. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja siihen liittyvän riskienhallinnan tarkoituksena on varmistaa, että Enonkosken kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista. Asianmukainen sisäinen valvonta ja riskienhallinta edistävät päätettyjen toiminnallisten ja strategisten tavoitteiden saavuttamista, varmistavat päätösten perusteena olevan tiedon riittävyyttä ja luotettavuutta ja että säännöksiä, viranomaisohjeita sekä toimielinten ja johdon päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Kunnanhallitus ohjaa ja valvoo kunnan ja sen toimintayksiköiden toimintaa.

Kunnanhallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä. Sisäinen valvonta kattaa perinteisen rahatalouden ja siihen liittyvän hallinnollisen valvonnan lisäksi koko johdon valvonnan. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja vastaavat valvonnan järjestämisestä ja yhteisestä ohjeistamisesta kunnassa. Muut tilivelvolliset luottamushenkilöt ja viranhaltijat vastaavat kukin omilla vastuualueillaan hallinnon ja talouden sekä sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Kunnanhallitus on hyväksynyt 20.9.2011 päivitetyt sisäisen valvonnan ohjeet. Ohjeiden tarkoituksena on varmistaa, että yhteisesti sovittuja ja hyväksytyjä toimintatapoja ja ohjeita noudatetaan Enonkosken kunnan toiminnassa. Ohjetta täydentävänä on hyväksytty kunnanvaltuustossa 11.11.2014 (46 §) kunnan sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan perusteet. Perusteiden lisäksi hyväksyttiin hallintosäännön muutokset, joilla tarkennettiin vastuita. Perusteet ovat voimassa vuoden 2022 tilinpäätöstä tehtäessä, mutta hallintokunnat ovat kuitenkin antaneet toimintakertomuksen yhteydessä tai erikseen tiedot sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä.

2.1 Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Toimielinten ja viranhaltijoiden päätösten lain-, säännösten ja määräysten mukaisuutta seurataan kuntalain 92 §:n mukaisen otto-oikeusmenettelyn avulla. Kunnanhallitus, kunnanhallituksen puheenjohtaja ja kunnanjohtaja seuraavat lautakuntien toimintaa ja käyttävät tarvittaessa lautakuntien päätösten otto-oikeutta. Vastaavasti asia koskee lautakuntia ja niiden puheenjohtajia.

Hallintokunnat ovat antaneet oman selvityksensä sisäisen valvonnan toteutumisesta toimintakertomuksen yhteydessä.

Vuonna 2022 sivistystoimen päätöksistä (lautakunta) on tehty yksi oikaisuvaatimus, jonka käsitelty. Kunnanhallituksen päätöksistä on tehty yksi oikaisuvaatimus, joka on myös käsitelty kunnanhallituksessa. Vapaa-aikatoimen osalta päätöksiin ei ole tehty oikaisuvaatimuksia, eikä muutoksenhakuja toimintavuoden aikana.

Sisäiset tarkastajat ovat tarkastaneet kunnan toimintaa toimintavuoden 2022 aikana mm. kunnan varat, osinkotuotot, kunnan taloushallinnon sekä teknisen toimen hoidon ja teknisen toimen vastuulla olevat venepaikat.

2.2 Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Lautakuntien pöytäkirjat toimitetaan kaikille tarkastuslautakunnan jäsenelle, kunnanjohtajalle ja kunnanhallitukselle. Lisäksi kunnanhallituksen edustaja on kunkin lautakunnan kokouksessa läsnä. Viranhaltijapäätökset toimitetaan kunnanjohtajan osalta kunnanhallituksen kokoukseen viranhaltijapäätöslistalla ja toimistopäälliköiden osalta vastaavasti lautakunnan kokoukseen viranhaltijapäätöslistalla.

Kunnan toimintaa ja taloutta on seurattu ja ennakoitu siten, että tarvittavat lisämäärärahat on haettu hyvissä ajoin talousarviovuoden aikana. Vuonna 2022 talousarvioon haettiin 50 000 määräraha mahdollisten ukrainalaisten pakolaisten vastaanotto toiminnan järjestämiseen sekä teknisen toimen alueelle, jossa investointeihin haettiin lisämääräraha Louhelantien peruskorjaukseen 105 800 euroa.

2.3 Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Omaisuuden hankintaan, luovutukseen tai hoitoon liittyen ei ole ilmennyt huomattavia ennakoimattomia menetyksiä, eikä kunta ole vuoden 2022 aikana joutunut korvaus- tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen siten, että sillä olisi kunnalle olennaista merkitystä.

2.4 Sopimustoiminta

Sisäisessä valvonnassa ei ole todettu havaintoja, jotka aiheuttaisivat negatiivisia seuraamuksia sopimustoiminnassa.

2.5 Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Lautakunnat raportoivat talousarviossa asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä muista oleellisista havainnoista kunnanhallitukselle toukokuussa (ilman sanallisia arviointeja), syyskuussa (elokuun toteuma) sekä tammikuussa. Kunnanhallituksen alaisten toimintojen osalta vastaava raportointivelvollisuus on kunnanjohtajalla.

Lisäksi kunnanhallituksen määräämien henkilöiden on vähintään kaksi kertaa vuodessa suoritettava kunnan pankkitilien varojen ja kunnan hallussa olevien arvopapereiden ja vakuuksien tarkastaminen. Tarkastuksesta on annettava kertomus kunnanhallitukselle.

2.6 Sisäisen valvonnan kehittämistarpeita

Kunnan sisäisen valvonnan ohjeiden osalta on syytä varmistua siitä, että tilivelvolliset viranhaltijat ja henkilöstö, jota ohjeet olennaisesti koskevat, tuntee ohjeen sisällön velvoitteineen. Ohjeet ja edellisinä vuosina hyväksytyt perusteet on otettu käsiteltäväksi johtoryhmässä. Hallintokuntien toimistopäälliköiden tehtävänä on vastata yhdessä kunnanjohtajan kanssa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä vastuualueillaan ja sen raportoinnista asianmukaiselle toimielimelle.

3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelman avulla esitetään kunnan tulo-rahoituksen riittävyys, jota arvioidaan toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Tuloslaskelmaan on merkitty ensin suoritteiden luovutukseen perustuvat toimintatulot, joista on vähennetty niiden tuottamisesta aiheutuvat toimintamenot. Näiden jälkeen tuloslaskelmaan merkitty verorahoitus koostuu kunnan verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Tämä järjestys noudattaa veroyhtälöperiaatetta, jonka mukaisesti se, mikä toimintamenoista jää kattamatta toimintatuloilla, katetaan verorahoituksella.

Kunnalle kertyi vuoden aikana verotuloja 5 157 243 euroa (5 024 617 euroa vuonna 2021). Vuodentakaiseen verrattuna kunnan verokertymä oli 132 626 euroa (2,64 %) suurempi. Verolajeista kunnan tuloveron tuotto parani 170 887 euroa eli 4,86 % (vuonna 2021 parani 40 758 euroa eli 1,1 %). Kiinteistövero kertyi 29 093 euroa enemmän (48 655 euroa enemmän vuonna 2021) ja yhteisöveron tuottoa kertyi 67 355 euroa edellisvuotta vähemmän (vuonna 2021 kertyi 292 950 euroa edellisvuotta enemmän).

3.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut -taulukkoa on tarkasteltu tuhansien eurojen tarkkuudella. Vuosikate oli 1 326 074 (1 811 452 euroa vuonna 2021). Kassavarat lisääntyivät vuoden 2022 aikana 624 256 euroa. Kunnalla sijoituksia Nordea rahastossa ja Suur-Savon Osuuspankissa.

Kunnan toimintatulot ja toimintamenot (ulkoinen/sisäinen)

TULOT JA MENOT			
	TP 2021 1 000 e	TP 2022 1 000 e	Muutos %
Toimintamenot	-11 914	-12 886	8,16
Toimintatulot	2 970	2 920	-1,69
Verotulot	5 024	5 157	2,64
Valtionosuudet	5 572	6 039	8,39

Toimintamenot (ulkoinen/sisäinen) nousivat 8,16 % edellisestä vuodesta ja toimintatulot (ulkoinen/sisäinen) laskivat 1,69 %. Verotulot nousivat 2,64 % ja valtionosuudet nousivat 8,39 % edellisestä vuodesta.

TULOT JA MENOT TA 2022/TP 2022 (ULKOINEN/SISÄINEN)			
	TA 2022 + muutokset 1 000 e	TP 2022 1 000 e	Erotus %
Toimintamenot	-13 557	-12 886	-4,95
Toimintatulot	2 812	2 920	3,84
Verotulot	4 792	5 157	7,62
Valtionosuudet	6 014	6 039	0,41

Vuonna 2022 toimintamenot toteutuivat 4,95 % talousarvioon budjetoitua pienempinä. Toimintatuloja kertyi 3,84 % yli talousarvion. Verotuloja kertyi 7,62 % yli arvion ja valtionosuuksia 0,41 % yli arvion.

Verotulokertymä verolajeittain 2017–2022

Vuosi	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Tulovero	3 723 110	3 379 020	3 579 904	3 472 063	3 512 821	3 683 708
K-vero	535 413	533 125	536 078	489 913	538 568	567 661
Y-vero	595 100	569 044	597 047	680 278	973 228	905 873
Yhteensä	4 853 623	4 481 190	4 713 028	4 642 253	5 024 617	5 157 243

Nettomenot toimielimittäin (ulkoinen/sisäinen)

	TP 2022	TP 2021	muutos-%
Konsernihallinto	-7 448 350	-6 690 899	11,32
Sivistystoimi	-2 397 127	-2 183 512	9,78
Tekninen toimi	-111 199	-45 538	144,19
Yhteensä	-9 956 676	-8 919 949	11,62

3.3 Tasetarkastelu

Taseen loppusumma 31.12.2022 oli 16 822 995 euroa ja suureni edellisestä vuodesta 909 874 euroa. Pysyvät vastaavat suurenivat, koska kunta mm. osti 100 kpl Suur-Savon Sähkön Oy:n osakkeita Pertunmaan kunnalta. Vastattavaa puolen muutokset johtuvat oman pääoman kasvusta (ylijäämäinen tilinpäätös).

Omavaraisuusaste-%

Tunnusluku mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä aikavälillä. Vuonna 2022 kunnan omavaraisuusaste oli 83,1 % (83 % vuonna 2021). Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntataloudessa keskimäärin 70 %:n omavaraisuutta. 50 % tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävää velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus-%

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Vuonna 2022 kunnan suhteellinen velkaantuneisuus oli 11,7 % (vuonna 2021 velkaantuneisuus oli 10,7 %).

4. Kuntakonsernin toiminta ja talous

4.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Kuntalain 13 §:ssä on määritelty valtuuston konsernijohtamiseen liittyvät tehtävät. Säännöksen mukaisesti valtuuston tulee päättää kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Konsernin toimintaa ohjaa Enonkosken kunnan omistajapoliittisten linjausten ohella Enonkosken kunnan konserniohje.

Valtuusto voi asettaa tavoitteita ja määrittellä tytäryhteisöjen toiminnan ohjausta ja valvontaa koskevia periaatteita kunnan konsernijohtolle. Valtuusto voi lisäksi asettaa tavoitteita, jotka ohjaavat kunnan edustajia tytäryhteisön toimielimissä. Valtuusto voi ohjata asettamillaan tavoitteilla myös tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa.

Keskeisen osan konsernista muodostaa vuoden 2018 alusta lukien Enonkosken Vuokratalot Oy, johon sulautui yhteensä 7 asunto- ja 1 kiinteistöosakeyhtiötä, sekä kunnan suorassa omistuksessa olleet vuokra-asunnot.

Tämän lisäksi kunta omistaa 34,64 % asunto-osakeyhtiö Enonkosken Rinnetiestä ja 17,11 % asunto-osakeyhtiö Enonkosken Louhelantiestä. Kunnalla on myös omistusosuudet seuraavissa kuntayhtymissä: Etelä-Savon maakuntaliitto, Itä-Savon koulutuskuntayhtymä, Itä-Savon sairaanhoitopiiri ja Vaalijalan kuntayhtymä.

4.2 Kuntakonsernin toiminnanohjaus

Enonkosken kuntakonserni tarkoittaa kunnan määräysvallassa olevien yhteisöjen muodostamaa kokonaisuutta. Kunta on konsernin emoyhteisö ja sen tytäryhteisöjä ovat ne yhteisöt, joissa kunnalla on yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa määräysvalta.

Enonkosken kunnan konserniohjeen mukaisesti kuntayhtymä yhdistetään kunnan konsernitilinpäätökseen riippumatta siitä, mikä on kunnan osuus yhtymän velvoitteista ja varoista, ja miten kunnan äänivaltaa on sopimuksella rajoitettu. Kuntayhtymään sovelletaan soveltuvin osin kunnan konserniohjetta. Kuntayhtymää ei kuitenkaan käsitellä tilinpäätöstä laadittaessa kunnan tytäryhteisönä, vaikka kunta omistaisi siitä tai omaisi sen määräysvallasta yli puolet.

Kuntalain 25 a §:ssä on määritelty konsernijohto ja sen tehtävät. Säännöksen mukaisesti Enonkosken kuntakonsernin johtoon kuuluvat aina kunnanjohtaja ja kunnanhallitus. Kunnanhallitus antaa kuntaa eri yhteisöjen hallintoelimissä edustaville henkilöille ohjeita kunnan kannan ottamisesta käsiteltävään oleviin asioihin. Kunnanjohtajalla puolestaan on oikeus käyttää kunnan puhevaltaa kunnanhallituksen puolesta.

Konsernijohton vastuulla on kuntakonsernin ohjauksen ja konsernivalvonnan järjestäminen. Konserniohjauksella tarkoitetaan ohjeiden antamista omistajaohjauksesta ja tytäryhteisöjen valvonnasta. Omistajaohjaus puolestaan merkitsee kunnan edustajien päätösvallan käytön ohjaamista yhtiökokouksessa tai tätä vastaavassa toimielimisessä. Tytäryhteisöjen valvonnasta annetaan ohjeita kunnan omille viranhaltijoille ja toimielimille. Konsernijohto voi lisäksi ohjeistaa tytäryhteisöjä erikseen sovittavissa kuntakonsernin toiminnossa kuten tilinpäätösraportoinnissa tai rahoituksen ja hankintojen järjestämisessä. Konsernijohton tekemät päätökset ohjaavat myös kunnan valitsemien edustajien toimintaa tytäryhteisöjen toimielimissä.

Kunnanhallitus seuraa konserniohjeen mukaisesti tytäryhteisöjen tuloksellisuutta ja toimintaa kunnanhallitukselle kolme kertaa vuodessa laadittavien seurantaraporttien (huhti- ja elokuulla annettavien osavuositarkastusten sekä tilinpäätöksen) avulla. Tytäryhteisöjen on toimitettava

kunnanhallitukselle ja kunnanjohtajalle toiminnastaan näiden tarvitsemat tiedot. Lisäksi tytäryhteisöjen on toimitettava kunnalle konsernitilinpäätöstä varten tarvittavat tiedot.

4.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

4.3.1 Kuntakonsernin tavoitteiden toteutuminen

Toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa, miten valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet kuntakonsernin toiminnassa. Selvitys kohdistuu konsernijohtoon toimintaan, kunnan edustajien toimintaan tytäryhteisöissä ja siihen, miten tytäryhteisöille kunnan talousarviossa ja -suunnitelmassa tai muutoin asetetut tavoitteet ovat toteutuneet. Lisäksi toimintakertomuksessa on annettava tietoja sellaisista kuntakonsernin talouteen liittyvistä asioista, jotka eivät käy ilmi tilinpäätöslaskelmista.

Kuntalain 13 §:ssä on määritelty valtuuston konsernijohtamiseen liittyvät tehtävät. Säännöksen mukaisesti valtuuston tulee päättää kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Konsernin toimintaa ohjaa Enonkosken kunnan omistajapoliittisten linjausten ohella Enonkosken kunnan konserniohje.

Valtuusto voi asettaa tavoitteita ja määrittellä tytäryhteisöjen toiminnan ohjausta ja valvontaa koskevia periaatteita kunnan konsernijohtolle. Valtuusto voi lisäksi asettaa tavoitteita, jotka ohjaavat kunnan edustajia tytäryhteisön toimielimissä. Valtuusto voi ohjata asettamillaan tavoitteilla myös tytäryhteisöjä omassa tavoitteenasettelussa.

Konsernia ja konserniyhteisöjä koskevat tavoitteet

Talous

Päämäärä: Kuntakonsernin talous on tasapainossa

Taloussuunnitelmakauden tavoitteet:

1.1 Kunnan toimintakate ei heikkene vuoden 2018 tasosta.

1.2 Kunnan velkataso on alhainen ja asukaskohtainen lainamäärä konsernilainojen osalta ei ylitä 1 500 euroa/asukas.

1.3 Kuntakonsernin toiminnan ja talouden ohjaus sekä hallinta on tehokasta.

Konsernijohtolle ja kunnan edustajille asetetut tavoitteet

Tavoite	TP 2022	TP 2021
Konsernin vuosikate poistoista, % tavoite 100 % + korvausinvestoinnit	206,3	279,2
Konsernin omavaraisuusaste, % tavoite 70 %	71,1	71,7
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, % tavoite < 30 %	20,7	18,3
Tytäryhteisöjen on raportoitava kunnanhallitukselle kertaa/vuosi, tavoite 3 kertaa	3	3

Asunto- ja kiinteistösaakeyhtiöt

Toiminnan painopistealueet

1. Asuntojen käyttöasteen nostaminen ja pitäminen riittävällä ja taloudellisesti kestäväällä tasolla.
2. Vuokra-asuntojen määrän sopeuttaminen kysyntään
3. Omistajaohjauksen ja yhteistyön kehittäminen kuntaorganisaation kanssa.

Kriittinen menestystekijä	Tavoite 2022	Mittari/Tavoitetaso	Toteutuma 31.12.2022
Vakaa kuntatalous	Päätökset vuokra-asuntokannan sopeuttamiseksi kysyntää vastaavaksi (purku, myynti) on tehty.	Suunnitelmakauden aikana (2020–2022) tyhjiä asuntoja 5–10 koko asuntokannasta.	Tyhjiä asuntoja 8 kpl vuoden lopussa. Vuoden 2021 lopussa 11 kpl ja 2020 lopussa tyhjiä asuntoja 9 kpl.
	Vuokrataloyhtiön asunnot asumiskelpoisia.	Kuntoarvio, pitkän aikavälin kunnossapitosuunnitelma, pelastussuunnitelma sekä näiden mukaiset toimet.	Toteutunut osittain. Viimeisten myyntien jälkeen päivitys.
	Asuntojen käyttöasteen nostaminen.	Käyttöasteen nostaminen vuoden 2020 tilinpäätöksestä.	Toteutunut; käyttöaste 90 %.
	Vuokrataloyhtiö raportoi kolme kertaa vuodessa (huhti-, elo- ja joulukuussa tilinpäätöksenä) kirjallisesti yhtiön talouden tilasta ja asuntojen käyttöasteesta.	Raportit toimitetaan keskustoimistoon käsiteltäviksi kunnan huhtikuun lopun ja elokuun lopun talousarvion toteutumien sekä tilinpäätöksen yhteydessä.	Toteutunut. Raportin sisällössä kehittämistä.
Joustava ja nopea palvelujen saanti	Palvelut asiakkaalle tavoiteajassa ja säännösten edellyttämällä tavalla.	Asuntohakemuksen käsittely välittömästi tai enintään kolmen viikon kuluessa.	Toteutunut.

4.3.2 Taloyhtiöt

Enonkosken kunnan omistamat asunto- ja kiinteistösaakeyhtiöt sekä kolme rivitaloa fuusioitiin Enonkosken Vuokratalot Oy:ksi 1.1.2017.

Luotonantaja	Lyhytaikainen 31.12.2022	Pitkäaikainen 31.12.2022
Valtiokonttori	81 335,54	88 729,05
Enonkosken kunta		187 295,81
YHTEENSÄ	81 335,54	276 024,86

Enonkosken Vuokratalot Oy:n perimät neliövuokrat vuonna 2022 olivat 6,01 eurosta 9,45 euroon. Vuokran lisäksi asukkailta peritään vesimaksut joko kulutuksen tai kiinteän maksun mukaan sekä sauna-, autopaikka- ja pesutupamaksut.

4.3.3 Itä-Savon sairaanhoitopiirin palvelut ja tavoitteiden toteutuminen

Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä tuotti kunnan sosiaali- ja perusterveydenhuollon palvelut kuntasopimuksella, sekä erikoissairaanhoidon palvelut sairaanhoitopiirinä.

Kunnan erikoissairaanhoidon menot olivat 2 480 236 euroa eli 1 844 euroa/asukas (2 241 178 euroa eli 1 639 euroa/asukas vuonna 2021) ja perusterveydenhuollon menot olivat 1 376 168 euroa eli 1 023 euroa/asukas (1 205 627 euroa eli 882 euroa/asukas vuonna 2021). Sosiaalitoimen ostopalvelujen toimintakulut olivat 2 952 922 euroa eli 2 195 euroa/asukas (2 744 681 euroa eli 2 007 euroa/asukas vuonna 2021). Kaikki em. summat sisältävät myös eläkevastuut.

4.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Enonkosken kunnan tulevaisuus talouden osalta on riippuvainen verorahoituksesta (verotulot ja valtionosuudet). Kunnan verotulokertymään vaikuttavat keskeisesti ansiotulojen kehitys, väestön väheneminen, työllisyys, kunnassa toimivien yritysten liiketoiminnan kehitys sekä valtion ja kuntien välisen jako-osuuden muutokset. Kuntatalouden kestävä tasapainon kannalta on tärkeää, että valtio ei kohdista uusia leikkaavia päätöksiä kuntien peruspalveluiden valtionosuuksiin tai lisätä kuntien tehtäviä nykyisestään.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus siirtää em. palvelut hyvinvointialueille v. 2023 alusta. Sote-uudistuksen tavoitteena on turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut kaikille suomalaisille, parantaa palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta, kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja, turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti sosiaali- ja terveyspalveluihin, vastata ikääntymisen ja syntyvyyden laskun aiheuttamiin haasteisiin sekä hillitä kustannusten kasvua.

Sote-uudistukseen liittyviä lainsäädäntö hyväksyttiin kesällä 2021 ja uudistuksen jälkeen 21 hyvinvointialueella on koottu vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon perus- ja erikoistason palveluista sekä pelastustoimen järjestämisestä.

Hyvinvointialueiden alue muodostuu Uuttamaata lukuun ottamatta maakuntajaon pohjalta, ja Etelä-Savon hyvinvointialueen muodostavat Etelä-Savon sairaanhoitopiirin ja Itä-Savon sairaanhoitopiirin kunnat.

Enonkosken kunnan kannalta edelleen keskeinen kysymys on, että miten terveyden- ja sosiaalihuollon palvelut järjestetään tulevaisuudessa Etelä-Savon hyvinvointialueen kunnissa ja miten Savonlinnan keskussairaalan palvelut turvataan alueen vähenevälle ja ikääntyvälle väestölle.

Asuntotoimen tervehdyttäminen on ollut selkeä kunnan tavoite viimeisten vuosien aikana. Vuokrataloyhtiön asuntoja oli tyhjillään vuoden 2020 lopussa 9 kpl, vuoden 2021 lopussa 11 kpl ja vuoden 2022 lopussa 8 kpl, tavoite on ollut 5–10 asuntoa. Väestön väheneminen näkyy eritoten vuokra-asuntojen tyhjentyksenä. Haasteellista edelleen on isojen vuokra-asuntojen vähäinen kysyntä.

Myös elinkeinotoimessa kunnan toiminnalla ja päätöksenteolla on merkitystä. Päätöksenteon yrittäjämysteisyys on tärkeää uusien työpaikkojen lisäämiseksi ja verotulopohjan parantamiseksi. Tulevaisuudessa odotukset kohdentuvat erityisesti matkailuun.

4.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Enonkosken kunnan konserniohjeen mukaan kunnan omistajapolitiikalla pyritään turvaamaan kunnan pitkäjänteinen toiminta ja varmistamaan kunnan pääoman käyttöön, omaisuuden hankintaan ja hoitoon liittyvä systemaattisuus ja pääomien käytön tehokkuus. Kunnanjohtaja ohjaa

kunnan konsernipolitiikkaa kunnanhallituksen alaisena. Hän seuraa omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tästä tarvittaessa kunnanhallitukselle.

Konsernin valvonnan kannalta on oleellista, että kehitetään vuorovaikutusta kunnan konsernijohtoon, asunto-osakeyhtiön isännöitsijän ja hallituksen välillä sekä raportointia yhtiön tilanteesta esimerkiksi välitilinpäätösten muodossa. Keskeistä asunto-osakeyhtiön osalta on selvittää, missä teknisessä kunnossa asunnot ovat ja päättää, mitä asuntojen osalta tullaan jatkossa tekemään, mikäli asukasluku edelleen jatkaa laskuaan ja asuntoja tyhjenee.

Huomattava osa kunnan toimintakuluista menee sosiaali- ja terveystalouteen. Näiden palveluiden järjestämisen osalta konsernivalvontaa on toteutettu muun muassa kuntaneuvotteluissa ja omistajaohjauskokouksissa. Kuntayhtymän hallituksessa on jäsenenä ollut Enonkosken kunnanhallituksen puheenjohtaja, joten konsernivalvonta onnistuu myös tätä kautta.

5. Tilikauden tuloksen käsittely

Hallitus esittää, että tilikauden ylijäämä 780 587 euroa siirretään edellisten vuosien yli-/alijäämätileille.

6. Kunnan toiminnan kehitys

Strategiasta johdetut tavoitteet vuodelle 2022

Kunnan kriittinen menestystekijä	Tavoitetaso, toimenpide ja mittari	Toteutuma 31.12.2022
Elinvoimainen kunta ja hyvinvoivat kuntalaiset.	Kuntatalous on tasapainossa. Kuntatalouden aktiivinen seuranta ja reagointi muutoksiin. Kuntatalouden toteuma.	Talousarvion 2022 toteuma ylijäämäinen.
	Kuntastrategia ohjaa kunnan toimintaa ja uusi kuntastrategia 2022–2025 on tunnettu. Johtoryhmä valmistelee uuden strategian toimeenpano-ohjelman kevään 2022 aikana, osallistetaan eri tahot valmistelutyöhön. Uusi strategia tehdään tunnetuksi luottamushenkilöille, henkilöstölle, kuntalaisille, yhteistyötahoille ja kaikille muille asiasta kiinnostuneille eri tilaisuuksissa ja tapahtumissa.	Uusi kuntastrategia 2022–2025 on hyväksytty valtuustossa 14.12.21 (§ 55) ja toimeenpano-ohjelma on hyväksytty hallituksessa 6.9.22 (§ 184). Talousarvio v. 2022 pohjautui entiseen strategiaan ja TA2023 pohjautuu uuteen kuntastrategiaan. Kuntastrategiaa on tehty tunnetuksi luottamushenkilöille, henkilöstölle, kuntalaisille, yhteistyötahoille sekä täällä vierailuille eri tilaisuuksissa.

Kunnan kriittinen menestystekijä	Tavoitetaso, toimenpide ja mittari	Toteutuma 31.12.2022
Elinvoimainen kunta ja hyvinvoivat kuntalaiset.	Kunnan henkilöstö on osaavaa, motivoitunutta ja hyvinvoivaa. Henkilöstön täydennyskoulutuspäivät, työhyvinvointikysely, terveysperusteiset poissaolot, kehityskeskustelut.	Henkilöstön osaamista on vahvistettu työn kannalta tarpeellisilla täydennyskoulutuksilla. Henkilöstö on osallistunut täydennyskoulutukseen yht. 40 päivää (62 pv. v. 2021). Työhyvinvointikysely toteutettu 9/2022, tulokset pysyneet samana vrt. vuoteen 2021. Tulokset käyty läpi henkilöstön kanssa. Terveysperusteisten poissaolojen aktiivinen seuranta toteutettu yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Poissaolot ovat v. 2021 lisääntyneet 782 kalenteripäivällä johtuen yksittäisten työntekijöiden pitkistä poissaoloista. Varhaisen välittämisen malli on käytössä. Henkilöstön kehityskeskustelut toteutuneet n. 30 % henkilöstömuutosten ja -resurssien vuoksi.
Yritysten hyvät toimintaedellytykset	Kunnan ja paikallisten yritysten ja yhdistysten kanssa tehtävä yhteistyö on toimivaa. Säännölliset yritys- ja yhdistystapaamiset	Yrittäjien tapaaminen järjestetty 14.6.22, paikalla 3 yrittäjää ja Itä-Savon uusyrityskeskuksen (ISUYK) edustaja. ISUYK pitänyt neljä vastaanottopäivää 8–12/2022 virastolla. Yhdistystapaaminen järjestetty 24.3.22, teemana ukrainalaisten pakolaisten auttaminen, paikalla n. 20 yhdistysaktiivia.
Uudet toimintatavat ja mahdollisuudet, omatoimisuus ja aktiivisuus	Työelämäpalveluissa toimivat tahot (kunnan oma työelämäpalvelut, Kela, TYP, TE-toimisto, sote-palvelut) vastaavat asiakkaiden ja kunnan tarpeita ja tekevät tiivistä yhteistyötä. Säännölliset yhteistyötapaamiset em. tahojen kesken. Kunnan TMT-maksuosuus vähenee 10 %. Työttömien työnhakijoiden osuus % työvoimasta, tavoite alle 10 %.	Työelämäpalveluissa edelleen kehittämiskohteena työelämäpalveluiden eri toimijoiden välisen yhteistyön (TE, TYP, Kela) kehittäminen. Syksystä 2022 eteenpäin yhteistyö on kehittynyt erityisesti kunnan ja TYP-työn osalta. TMT-maksuosuus sama kuin 12/2021 taso. Työttömien työnhakijoiden osuus 10,3 % työvoimasta.

Kunnan kriittinen menestystekijä	Tavoitetaso, toimenpide ja mittari	Toteutuma 31.12.2022
Turvallinen, rauhallinen, viihtyisä ympäristö kuntalaisille ja vapaa-ajan asukkaille	Enonkoski on tunnettu yhteisöllisyydestä ja tapahtumistaan. Kyläen turvallisuustapahtumat. Aktiivinen tonttimyynti tai -vuokraus Yhteisöavustustaso.	Enonkosken 140 v. juhluvuonna kunnassa järjestettiin n. 50 eri tapahtumaa. Kyläen turvallisuustapahtumia järjestetty kolmella kylällä, joihin osallistujia yhteensä 59 henkilöä. Ei uusia myytyjä tai vuokrattuja tontteja. Yhteisöavustuksista myönnetty perustoimintatukea 9 yhdistykselle ja tapahtumatukea 9 yhteisölle (perustoimintatuki 10 yhdistykselle, tapahtumatuki 3 yhteisölle v. 2021).
Vahvuutena luonto ja liikuntamahdollisuudet	Enonkoski on veto- ja pitovoimainen kunta, joka on tunnettu aktiivisuudestaan ja turvallisuudestaan kuntalaisille ja vapaa-ajanasukkaille sekä vierailijoille. Väestömäärä ja nettomuutto.	31.12.2022 kunnan väestömäärä 1 341 henkilöä (31.12.2021 yht. 1 362 henkilöä). Vuonna 2022 kuntaan muutti 82 henkilöä ja kunnasta muutti pois 81 henkilöä.

7. Kunnan tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase

Enonkosken kunta

TULOSLASKELMA ulkoinen

	2022	2021	muutos
Toimintatuotot			
Myyntituotot	901 510,72	993 781,42	-92 270,70
Maksutuotot	131 027,71	170 914,58	-39 886,87
Tuet ja avustukset	161 878,84	137 774,92	24 103,92
Muut toimintatuotot	532 829,05	532 750,64	78,41
Toimintatuotot yhteensä	1 727 246,32	1 835 221,56	-107 975,24
Valmistus omaan käyttöön	9 455,22	23 922,82	-14 467,60
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-2 687 270,52	-2 609 977,70	-77 292,82
Palkat ja palkkiot	-2 089 575,47	-2 012 534,50	-77 040,97
Henkilösivukulut	-597 695,05	-597 443,20	-251,85
Eläkekulut	-540 571,23	-538 331,25	-2 239,98
Muut henkilösivukulut	-57 123,82	-59 111,95	1 988,13
Palvelujen ostot	-7 953 300,47	-7 167 455,01	-785 845,46
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-701 499,18	-675 044,98	-26 454,20
Avustukset	-287 948,16	-265 480,24	-22 467,92
Muut toimintakulut	-63 359,06	-61 135,64	-2 223,42
Toimintakulut yhteensä	-11 693 377,39	-10 779 093,57	-914 283,82
Toimintakate	-9 956 675,85	-8 919 949,19	-1 036 726,66
Verotulot	5 157 242,92	5 024 617,35	132 625,57
Valtionosuudet	6 039 600,00	5 572 031,00	467 569,00
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	19 988,42	13 797,50	6 190,92
Muut rahoitustuotot	97 763,97	121 223,14	-23 459,17
Korkokulut	-962,95	-209,40	-753,55
Muut rahoituskulut	-30 882,91	-58,15	-30 824,76
Vuosikate	1 326 073,60	1 811 452,25	-485 378,65
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-545 486,45	-568 683,66	23 197,21
Tilikauden tulos	780 587,15	1 242 768,59	-462 181,44
Rahastojen lisäys (-) tai väh.(+)	0,00	0,00	0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	780 587,15	1 242 768,59	-462 181,44

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	14,8 %	17,1 %
Vuosikate/Poistot, %	243,1 %	318,5 %
Vuosikate, euroa/asukas	986	1 331
Asukasmäärä	1 345	1 361

Enonkosken kunta

RAHOITUSLASKELMA

	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 326 073,60	1 811 452,25
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjaukset	0,00	-17 811,52
	<hr/> 1 326 073,60	<hr/> 1 793 640,73
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 284 250,46	-323 067,11
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	0,00	31 118,78
	<hr/> -1 284 250,46	<hr/> -291 948,33
Toiminnan ja investointien rahavirta	41 823,14	1 501 692,40
Rahoitustoiminnan rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	-10 733,15
Antolainasaamisten vähennykset	23 052,04	26 172,04
	<hr/> 23 052,04	<hr/> 15 438,89
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
	<hr/> 0,00	<hr/> 0,00
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant.varojen ja pääomien muutokset	-57 113,07	4 618,50
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	432 457,02	-360 477,10
Korottomien velkojen muutos	184 037,03	6 315,05
	<hr/> 559 380,98	<hr/> -349 543,55
Rahoituksen rahavirta	582 433,02	-334 104,66
Rahavarojen muutos	624 256,16	1 167 587,74
Rahavarat 31.12.	6 288 434,40	5 664 178,24
Rahavarat 1.1.	5 664 178,24	4 496 590,50
	<hr/> 624 256,16	<hr/> 1 167 587,74

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v, €	2 741 235	2 543 258
Investointien tulorahoitus, %	103,3 %	560,7 %
Laskennallinen lainanhoitokate		
Lainanhoitokate		
Kassan riittävyys, pv	177	186
Asukasmäärä	1 345	1 361

TASE

VASTAAVAA		2022	2021
A	PYSYVÄT VASTAAVAT	8 997 976,16	8 282 264,19
I	Aineettomat hyödykkeet		
	Aineettomat oikeudet	0,00	0,00
		0,00	0,00
II	Aineelliset hyödykkeet		
	Maa- ja vesialueet	709 551,24	709 551,24
	Rakennukset	3 915 304,37	3 971 665,80
	Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 028 623,67	951 998,26
	Koneet ja kalusto	46 332,24	75 502,87
	Muut aineelliset hyödykkeet	12 614,10	12 614,10
	Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	241 516,98	205 046,32
		5 953 942,60	5 926 378,59
III	Sijoitukset		
	Osakkeet ja osuudet	2 804 742,93	2 093 542,93
	Muut lainasaamiset	194 295,83	217 347,87
	Muut saamiset	44 994,80	44 994,80
		3 044 033,56	2 355 885,60
B	TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 354 151,09	1 351 788,17
	Lahjoitusrahastojen varat	1 354 151,09	1 351 788,17
C	VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 470 868,03	6 279 068,89
I	Vaihto-omaisuus		
II	Saamiset		
	Lyhytaikaiset saamiset		
	Myyntisaamiset	87 219,18	233 204,36
	Muut saamiset	43 299,79	40 529,81
	Siirtosaamiset	51 914,66	341 156,48
		182 433,63	614 890,65
III	Rahoitusarvopaperit		
	Osakkeet ja osuudet	200 000,00	200 000,00
	Muut arvopaperit	269 683,81	300 000,00
		469 683,81	500 000,00
IV	Rahat ja pankkisaamiset	5 818 750,59	5 164 178,24
VASTAAVAA		16 822 995,28	15 913 121,25

VASTATTAVAA	2022	2021
A OMA PÄÄOMA	13 987 614,60	13 207 027,45
Peruspääoma	5 000 091,54	5 000 091,54
Muut omat rahastot	8 989,72	8 989,72
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	8 197 946,19	6 955 177,60
Tilikauden yli-/alijäämä	780 587,15	1 242 768,59
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 327 133,27	1 381 883,42
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 327 133,27	1 381 883,42
E VIERAS PÄÄOMA	1 508 247,41	1 324 210,38
I Pitkäaikainen		
Liittymismaksut ja muut velat	4 223,05	4 073,05
	<u>4 223,05</u>	<u>4 073,05</u>
II Lyhytaikainen		
Ostovelat	421 772,28	359 709,85
Muut velat	39 448,15	49 943,15
Siirtovelat	1 042 803,93	910 484,33
	<u>1 504 024,36</u>	<u>1 320 137,33</u>
VASTATTAVAA	<u>16 822 995,28</u>	<u>15 913 121,25</u>

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	83,1	83,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	11,7	10,7
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	8 979	8 198
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	6 675	6 023
Lainakanta 31.12., 1000 €	0	0
Lainakanta 31.12., €/asukas	0	0
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	48	40
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	35	29
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	194	217
Kunnan asukasmäärä 31.12.	1 345	1 361

8. Kuntakonsernin tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2022 €	2021 €
Toimintatuotot	11 315 894	11 393 023
Toimintakulut	-21 512 980	-20 505 470
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta		
Toimintakate	-10 197 086	-9 112 447
Verotulot	5 157 243	5 024 617
Valtionosuudet	6 663 573	6 152 581
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	14 010	7 029
Muut rahoitustuotot	103 866	130 267
Korkokulut	-29 106	-9 992
Muut rahoituskulut	-37 221	-2 787
	51 549	124 518
Vuosikate	1 675 279	2 189 269
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-811 872	-784 861
Tilikauden yli- ja alipariarvot	0	836
Arvonalentumiset	0	0
Satunnaiset erät	26 982	0
Tilikauden tulos	890 390	1 405 245
Tilinpäätössiirrot	0	2 484
Tilikauden verot	0	0
Laskennalliset verot	796	1 493
Vähemmistöosuudet	0	0
Tilikauden ylijäämä	891 186	1 409 222
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot / Toimintakulut %	52,6	55,6
Vuosikate / Poistot %	206,3	279,2
Vuosikate, €/as	1 246	1 609
Asukasmäärä	1 345	1 361

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2022	2021
	€	€
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 675 279	2 189 269
Satunnaiset erät	26 982	0
Tilikauden verot		
Tulorahoituksen korjauserät	-22 313	-6 686
	1 679 949	2 182 583
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 768 983	-1 010 003
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 047	52 449
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	4 440	27 022
	-1 763 496	-930 533
Toiminnan ja investointien rahavirta	-83 547	1 252 050
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-7 108	-10 733
Antolainasaamisten vähennykset	5 440	1 560
	-1 668	-9 173
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	228 521	537 591
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 069	-7 637
Lyhytaikaisten lainojen muutos	177 612	-198 148
	405 064	331 806
Oman pääoman muutokset	-6 604	-23 031
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-56 080	-9 266
Vaihto-omaisuuden muutos	1 407	10 862
Saamisten muutos	90 286	-299 383
Korottomien velkojen muutos	246 024	50 631
	281 636	-247 157
Rahoituksen rahavirta	678 428	52 445
Rahavarojen muutos	594 881	1 304 496
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	7 132 819	6 537 938
Rahavarat 1.1.	6 537 938	5 233 443
	594 881	1 304 496
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	2 576	2 604
Investointien tulorahoitus, %	94,8	228,6
Laskennallinen lainanhoitokate	6,5	11,4
Lainanhoitokate	56,5	124,8
Kassan riittävyys, pv	112	111

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
	€	€		€	€
A PYSYVÄT VASTAAVAT			A OMA PÄÄOMA		
I Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	5 000 092	5 000 092
Aineettomat oikeudet	4 867	2 182	Arvonkorotusrahasio	0	0
Muut pitkävaikuttiset menot	1 000	1 213	Muut omat rahastot	18 522	18 522
	5 867	3 396	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	9 423 966	8 021 348
II Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden yli-/alijäämä	891 186	1 409 222
Maa- ja vesialueet	827 875	825 682		15 333 766	14 449 184
Rakennukset	7 863 314	6 727 320	B VÄHEMISTÖOSUDET	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 086 722	1 008 667	C POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Koneet ja kalusto	173 632	184 884	Poistero	0	0
Muut aineelliset hyödykkeet	14 480	14 480	Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	248 076	1 213 523		0	0
	10 214 100	9 974 556	D PAKOLLISET VARAUKSET		
III Sijoitukset			Muut pakolliset varaukset	51 487	73 706
Osakkuusyhtiö osakkeet ja osuudet	39 403	39 403	E TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Osakkeet ja osuudet	1 260 318	550 615	Valtion toimeksiannot	81 083	86 980
Muut lainasaamiset	7 000	5 440	Lahjoitusrahastojen pääomat	1 328 189	1 393 942
Muut saamiset	61 864	61 756	Muut toimeksiantojen pääomat	1 939	7 514
	1 368 585	657 214		1 411 211	1 488 435
Pysyvät vastaavat yhteensä	11 588 551	10 635 166	F VIERAS PÄÄOMA		
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT			I Pitkäaikainen		
Valtion toimeksiannot	40 731	60 585	Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta	1 311 380	1 264 098
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1 367 752	1 369 042	Ostovelat	0	0
	1 408 483	1 429 627	Liittymismaksut ja muut velat	4 223	4 073
C VAIHTUVAT VASTAAVAT			Laskennalliset verovelat	91 281	92 078
I Vaihto-omaisuus				1 406 884	1 360 248
Aineet ja tarvikkeet	48 007	49 414	II Lyhytaikainen		
Keskeneräiset tuotteet	0	0	Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta	553 804	196 022
Valmiit tuotteet	0	0	Saadut ennakot	11 458	12 348
	48 007	49 414	Ostovelat	914 717	819 776
II Saamiset			Liittymismaksut ja muut velat	156 841	149 475
Pitkäaikaiset saamiset			Siirtovelat	1 750 306	1 605 849
Muut saamiset			Laskennalliset verovelat	0	0
Siirtosaamiset	44	45		3 387 126	2 783 471
Lyhytaikaiset saamiset			Vieras pääoma yhteensä	4 794 010	4 143 719
Myyntisaamiset	1 143 679	935 338	VASTATTAVAA	21 590 475	20 155 044
Lainasaamiset	0	0			
Muut saamiset	119 487	125 079	TASEEN TUNNUSLUVUT		
Siirtosaamiset	149 405	442 437	Konsernin omavaraisuusaste, %	71,1	71,7
	1 412 614	1 502 899	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	20,7	18,3
III Rahoitusarvopaperit			Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	10 315	9 431
Oskkeet ja osuudet	226 288	215 085	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	7 669	6 929
Joukkovelkakirjalainasaamiset	44 336	11 084	Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	1 865	1 460
Muut arvopaperit	404 540	451 772	Konsernin lainat, €/asukas	1 387	1 073
	675 164	677 942	Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	2 262	1 841
IV Rahat ja pankkisaamiset	6 457 655	5 859 997	Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	1 682	1 352
			Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	7	5
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	8 593 440	8 090 252	Kunnan asukasmäärä 31.12.	1 345	1 361
VASTAAVAA	21 590 475	20 155 044			

9. Talousarvion toteutuminen

9.1 Konsernihallinto

Toimielin	10 Konsernihallinto
Tulosalue	120 Tarkastuslautakunta
Vastuualue	1201 Tarkastustoimi

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Tarkastuslautakunnan on valmisteltava muun muassa valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lisäksi lautakunnan on muun muassa huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta sekä valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Tehtävä on jaettu selkeästi kahtia: tehtävien hoitamiseen ja tavoitteiden saavuttamiseen liittyvästä tarkoituksenmukaisuusarviosta vastaa tarkastuslautakunta ja varsinaisesta tilintarkastuksesta ammattitilintarkastaja.

Tarkastustoimen tavoitteena on toimintojen tuloksellisuuden sekä kunnan toiminnan laillisuuden ja julkisen luotettavuuden edistäminen. Tarkastuslautakunta kehittää yhteistyössä hallintokuntien kanssa tavoitteiden asettamista ja niiden toteutumisen arviointia.

Sitovat tavoitteet

Tarkastuslautakunta seuraa ja arvioi valtuuston asettamien strategisten päämäärien toteutumista sekä arvioi valtuuston vuosittain asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista.

Toteutunut.

Tarkastuslautakunta kutsuu kokouksiin kuultavaksi vähintään kolme asiantuntijaa tai viranhaltijaa.

Toteutunut 9 kpl, 7 eri viranhaltijaa tai asiantuntijaa.

Tarkastuslautakunta vie sidonnaisuusilmoitukset tiedoksi valtuustolle vähintään kerran vuodessa. **27.9.2022 tarkastuslautakunta päättänyt viedä valtuustoon tiedoksi, mutta ei ole käsitelty valtuustossa vuoden 2022 aikana.**

1200 Tarkastustoimi	TA 2022	TP 2022	Tot %	TP 2021
Tuotot	0	0	0	0
Kulut	-20429	-14685	71,9	-19686
Netto	-20429	-14685	71,9	-19686

Toimielin 10 Konsernihallinto

Tulosalue 130 Kunnanhallitus
Vastuhenkilö Kunnanjohtaja

Tähän vastualueeseen kuuluvat kustannuspaikat: 1301 Vaalit, 1310 Kunnanvaltuusto, 1320 Kunnanhallitus, 1330 Maahanmuutto, 1340 Keskustoimisto ja 1350 Muu yleishallinto

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma:

Kunnanvaltuusto on kunnan ylintä päätösvaltaa käyttävä luottamuselin, joka vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuusto päättää mm. kuntastrategiasta, hallintosäännöstä, talousarvioista ja taloussuunnitelmasta, tilinpäätöksestä, varallisuuden hoidosta ja sijoitustoiminnan perusteista jne. Valtuustolle kuuluu myös edistää kuntalaisten suoraa osallistumista kunnan toimintaan ja päätöksentekoon

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta, valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta, kunnan henkilöstöpolitiikasta, kunnan toiminnan yhteensovittamisesta, toiminnan omistajaohjauksesta. Kunnanhallitus huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä valvoo kunnan etua ja edustaa kuntaa työnantajana.

Maahanmuutto sisältää kotoutumista tukevia palveluja sekä ohjausta ja neuvontaa suomalaiseen yhteiskuntaan, palvelujärjestelmään sekä arkielämään liittyvissä asioissa.

Keskustoimisto luo edellytykset kunnan ylimmän luottamushenkilö- ja viranhaltijajohdon sekä kunnan koko organisaation tulokselliselle työskentelylle, vastaa keskitetyistä hallintopalveluista sekä edistää kunnan toiminta-ajatuksen ja vastualueiden valitsemien kehittämistavoitteiden toteutumista. Muu yleishallinto käsittää Savonlinnan kaupungin hankintatoimen, Etelä-Savon maakuntaliiton, Savonlinnan kesäyliopiston, Suomen Kuntaliiton, KT Kuntatyönantajat, eri yhdistysten jäsenyydet, vanhus- ja vammaisneuvoston, tykytoiminnan, ammattiyhdistys- ja työsuojelutoiminnan, yhteisöavustukset, lapsiperheiden tukemisen ja kunnan osuuden verotuskustannuksiin.

Sarastia Oy vastaa kunnan talous- ja henkilöstöhallinnon palveluista. ICT-palvelut ja -tuen tuottaa Frendy Oy ja tietosuojavastaavan palvelut tuottaa Savonlinnan kaupunki.

1300 YLEISHALLINTO

Sitovat tavoitteet:

Strateginen linjaus/tavoite	Toiminnallinen tavoite v. 2022	Mittari ja tavoitetaso	Toimenpide	Toteutuma 31.12.2022
Elinvoimainen kunta ja hyvinvoivat kuntalaiset, yritysten hyvät toimintaedellytykset.	Tasapainoinen kuntatalous.	Talousarvio ja toteutuminen 2022, tilinpäätös tasapainossa.	Talouden seuranta johtoryhmässä, hallintokunnissa ja kirjalliset raportit toimielimien kokouksissa.	Talousarvio on pysynyt tasapainossa.
	Kuntastrategia ohjaa kunnan toimintaa.	Kuntastrategian arviointi kerran vuodessa tilinpäätöksen yhteydessä. Uuden kuntastrategian 2022–2025 toimeenpanosuunnitelma valmiina kesään 2022 mennessä.	Kuntastrategian toteutumisen arviointi lautakunnissa ja kunnanvaltuustossa. Uuden kuntastrategian 2022–2025 toimeenpanosuunnitelma laaditaan johtoryhmässä.	Uusi kuntastrategia 2022–2025 on hyväksytty valtuustossa 14.12.21 (§ 55) ja toimeenpano-ohjelma on hyväksytty hallituksessa 6.9.22 (§ 184). Talousarvio v. 2022 pohjautui entiseen

				strategiaan ja TA2023 pohjautuu uuteen kuntastrategiaan.
--	--	--	--	--

Strateginen linjaus/tavoite	Toiminnallinen tavoite v. 2022	Mittari ja tavoitetaso	Toimenpide	Toteutuma 31.12.2022
Elinvoimainen kunta ja hyvinvoivat kuntalaiset, yritysten hyvät toiminta-edellytykset.	Kunnan työnantajakuva on myönteinen. Työntekijöiden hyvinvointiin ja osaamisen kehittämiseen sekä vastuullisen toimintakulttuurin rakentamiseen on panostettu.	Täydennyskoulutus-päivien lukumäärä tyotehtävien mukaan vähintään 1–2 päivää/työntekijä. TYKY-toimintaan osallistuneiden lukumäärä, vähintään 45 työntekijää osallistuu aktiivisesti tyky-toimintaan. Terveysperusteisten poissaolojen lukumäärä enintään 13 kalenteri-päivää/henkilötyövuosi. Työhyvinvointikyselyn tulokset pysyvät ennallaan tai paranevat. Kehityskeskustelut kerran vuodessa.	Henkilöstön osaamista vahvistetaan ammatillisella täydennyskoulutuksella. Henkilöstön työhyvinvointia tuetaan aktiivisella työkykytoiminnalla ja varhaisen välittämisen mallilla yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Henkilöstön työhyvinvointikysely keväällä 2022. Kehityskeskustelut.	Henkilöstö on osallistunut täydennyskoulutukseen yht. 40 päivää (62 pv v. 2021). TYKY-toimintaan on osallistunut kunnan työntekijöistä 48 henkilöä (58 henkilöä v. 2021). Henkilöstön terveysperusteisia poissaoloja 1425 kalenteri-päivää (643 pv v. 2021). Työhyvinvointikysely toteutettiin 9/2022, tulokset pysyneet samana vrt. vuoteen 2021. Kehityskeskustelut toteutuneet n. 30 % henkilöstömuutosten ja -resurssien vuoksi.
Uudet toimintatavat ja mahdollisuudet, omatoimisuus ja aktiivisuus	Enonkosken kuntakuva on myönteinen. Osallisuuden ja lähidemokratian vahvistaminen. Avoin päätöksenteko. Uuden asianhallintajärjestelmän täysipainoinen hyödyntäminen. Tietoturva ja tietosuoja	Vähintään yksi kuntalaiskysely tai tarpeen mukaan. Kuntalaisaloitteiden lukumäärä, vähintään 3 kpl kuntalaisaloitteita on tehty ja käsitelty. Julkaistujen kunta/media-tiedotteiden lukumäärä,	Kuntalaiskysely ajankohtaisesta teemasta. Kuntalaisia ohjataan käyttämään kuntalaisaloite.fi-palvelua. Kuntalaisille ja medialle tiedotetaan kunnan toimintaan liittyvistä ajankohtaisista asioista. Uutta asianhallintajärjestelmää hyödynnetään tehokkaasti.	Kuntalaiskysely frisbeegolf-radasta 1/22 ja päihdekysely 5/22. Kuntalaisaloite.fi-palvelun kautta jätetty 3 kpl aloitteita, jotka käsitelty asianmukaisesti hallintokunnissa. Kunta/media-tiedotteita julkaistu 91 kpl,

	<p>vastaavat lainsäädännön vaatimuksia.</p>	<p>tarpeen mukaan. Uusi asianhallinta-järjestelmä on aktiivisessa käytössä kaikilla hallinto-kunnilla. Kunnan tiedonhallinta-suunnitelma on hyväksytty tiedonhallintalain vaatimuksen mukaisesti. Tietoturva-poikkeamia ei ole, osallistuminen TAISTO2022-tai muuhun digitaalisen turvallisuuden harjoitukseen.</p>	<p>Tiedonhallinta-suunnitelma. Yhteistyö tietosuojavastaavan kanssa on aktiivista ja henkilöstön sekä luottamushenkilöiden. tietoturvaan ja tietosuojaan liittyvää osaamista vahvistetaan esim. informoinnilla ja tarvittaessa koulutuksella.</p>	<p>joista kaikki kotisivuilla, lisäksi suurin osa tiedotteista myös kunnan FB-sivulla. Tiedottaminen painottunut 140 v. juhlavuoteen, hyvinvointialueeseen, testamenttivarojen käyttöön sekä yrittäjyyteen (tiedotteita 223 kpl, joista koronaan 159 v. 2022). Dynastyn uusi asianhallinta-järjestelmä otettu käyttöön täysipainoisesti 1/22, lisätty arkistominaisuus kesällä 2022, jonka osalta koulutus jatkunut syksyllä 2022. Kunnan Tiedonhallintamalli puuttuu edelleen henkilöstö-resurssien takia. Tietoturva-poikkeamia ei ole tullut. Yhteistyö tietosuojavastaavan kanssa on aktiivista. Henkilöstöä on tiedotettu aktiivisesti tietoturvaan ja tietosuojaan liittyvistä asioista. Osallistuttu digiturvaviikolle 10/22, TAISTO-harjoitukseen ei osallistuttu henkilöstö-resurssien vuoksi.</p>
--	---	---	---	---

Turvallinen, rauhallinen, viihtyisä ympäristö kuntalaisille ja vapaa-ajan asukkaille.	Lapsiperheille on tarjolla hyvinvointia edistäviä palveluja toimintaympäristö. Lapsiperheiden yhteisöllisyyden vahvistuminen.	Lapsiperheille järjestettävien tapahtumien ja kävijöiden lukumäärä/ vuosi, vähintään 20 tapahtumaa/ 350 osallistujaa. Rotinaraha-perheiden lukumäärä, vähintään 8 perhettä.	Lapsiperheille järjestetään monipuolisia tapahtumia. Rotinaraha.	Lapsiperheille (lapsille) järjestettiin 7/22 kerhotoimintaa 6 päivänä (muu kuin sivistystoimen järjestä toiminta), osallistujia 10 lasta, mukana osassa päiviä myös ikäänntyneitä 7 eri henkilöä. Kunnan omia lapsiperheille järjestettyjä tapahtumia ollut 8 kpl ja osallistujia noin 280 henkilöä (n. 40 kpl, osallistujia n. 650 v. 2022). Rotinaraha jaettiin joulukuussa 2022 kymmenelle perheelle.
---	---	---	--	--

Henkilöstö	TP 2021	TA 2022	TP 2022
• kunnanjohtaja	1	1	1
• toimistosihteerit	1,6	1,8	1,8

1300 Yleishallinto	TA 2022	TA MUUTOS	TP 2022	Tot %	TP 2021
Tuotot	1600	0	23985	1499,1	7140
Kulut	-609618	-50000	-558633	84,7	-472919
Netto	-608018	-50000	-534648	81,3	-465779

1800 MAANKÄYTÖN HALLINTA

Tähän vastuualueeseen kuuluvat kustannuspaikat: 1800 Maaomaisuuden hallinta ja 1810 Maankäytön suunnittelu

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma:

Toiminnan tarkoituksena on pitää kunnan metsät (950,6 ha) kunnossa ja tuottaa toimintatuottoa kunnan tarpeisiin. Kunnanhallitus päättää metsän ja tonttien myynnistä. Tekninen toimi ylläpitää luetteloa vapaina olevista asuin- ja teollisuustonteista. Metsänhoitopalvelut hankitaan ostopalveluina metsänhoitoyhdistykseltä, joka huolehtii laadukkaasta metsänhoidosta kunnan tavoitteiden mukaisesti, ylläpitää metsätaloussuunnitelmaa sekä tekee vuosittain esityksen tehtävistä hakkuista ja hoitotoista.

Metsänhoitoyhdistys hoitaa puukauppojen kilpailutuksen ja toteuttaa hoitotyöt hoitosopimuksessa sovitulla hinnolla. Tavoitteena on, että vuosittaiset hakkuumäärät vastaavat vuosittaista kasvua. Suunnitelman tavoitteena ovat kestävä puuntuotanto ja tasaiset hakkuutulot.

Toiminnan tavoitteet:

Huom. Tulosityksikön sitovuutta seurataan omana osastonaan, mutta se ei ole valtuustoon nähden sitova, vaan tavoitteellinen.

Strateginen linjaus/tavoite	Toiminnallinen tavoite v. 2022	Mittari ja tavoitetaso	Toimenpide	Toteutuma 31.12.2022
Elinvoimainen kunta ja hyvinvoivat kuntalaiset, yritysten hyvät toiminta-edellytykset	Metsäomaisuuden ammattitaitoinen hoito ja hyödyntäminen.	Metsänmyyntitulot 300 000 euroa. Uusi metsätalous-suunnitelma käytössä vuodesta 2022 eteenpäin. Sovittujen metsäkauppojen loppuunsaattaminen.	Uuden metsätalous-suunnitelman mukaiset hoitotoimenpiteet. Metsäkaupat metsänhoito-yhdistyksen toimesta.	Metsänhoitotoimenpiteet ja metsänmyynti toteutettu uuden metsätalous-suunnitelman mukaisesti. Metsänmyyntitulot 300 796 euroa (netto).
Turvallinen, rauhallinen, viihtyisä ympäristö kuntalaisille ja vapaa-ajan asukkaille	Aktiivinen asuin- ja teollisuustonttien myynti/ vuokraaminen.	Myydyt/ vuokratut tontit lukumäärä, tavoite kaksi kpl myytyjä tai vuokrattuja asuintontteja.	Kunta- ja tonttimarkkinointi.	Ei uusia tai vuokrattuja myytyjä asuintontteja.

1800 Maankäytön hallinta	TA 2022	TP 2022	Tot %	TP 2021
Tuotot	304500	311755	102,4	290058
Kulut	-67648	-59865	88,5	-68382
Netto	236852	251889	106,3	221676

1900 ELINVOIMAN EDISTÄMINEN JA TYÖLLISYYDEN HOITO

Tähän vastualueeseen kuuluvat kustannuspaikat: 1380 Kehitysprojektit, 1390 Elinkeino, markkinointi ja kehittäminen sekä 1900 Työllisyyden hoito

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma:

Elinvoiman edistämisen vastaa kunnan elinkeino- ja yrityspalveluista, elinkeinoelämän kehittämisestä ja tapahtumien koordinoinnista sekä edistää alueen saavutettavuutta, yritysten verkostoitumista, toimintaedellytyksiä ja yhteistyötä.

Työllisyyden hoito eli työelämäpalvelujen tehtävänä on edistää työtä hakevien henkilöiden työllistymistä, kuntoutusta ja aktivoimista henkilökohtaisen suunnitelman avulla. Tavoitteena on löytää pysyvä ja positiivinen ratkaisu joko työpaikan, työkokeilun, kuntouttavan työtoiminnan, koulutuksen tai muun säännöllisen toiminnan parissa. Työelämäpalvelut tarjoavat myös valmennusta työelämään henkilölle, joka toimii jo työelämässä ja etsii uutta suuntaa uralleen. Työelämäpalveluissa toimitaan verkostoissa, jossa mukana ovat mm. sosiaali-, terveys- ja kuntoutusalan ammattilaiset, TE-palvelut, Kela ja työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu (TYP).

Vastuualue sisältää myös Savonlinnan kaupungin maaseututoimen ostopalvelut, Itä-Savon Uusyrityskeskukseen palvelut (aloittavan yrityksen neuvontapalvelut), Piällysmies ry:n kuntaosuuden, yhteisöjen kanssa tehdyt sopimukset tapahtumista sekä yhteisöjen tapahtuma-avustukset.

Sitovat tavoitteet:

Strateginen linjaus/tavoite	Toiminnallinen tavoite v. 2022	Mittari ja tavoitetaso	Toimenpide	Toteutuma 31.12.2022
Elinvoimainen kunta ja hyvinvoivat kuntalaiset, yritysten hyvät toimintaedellytykset	Toimiva yhteistyö kunnan ja paikallisten yritysten ja yhdistysten kanssa. Kunnan tukemat tapahtumat ovat vaikuttavia.	Yritystapaamisten ja niihin osallistuneiden lukumäärä/vuosi, vähintään kerran vuodessa ja 10 yritystä osallistuu. Yhdistystapaamisten/-koulutusten ja niihin osallistuneiden lkm/vuosi, vähintään yksi tapahtuma johon osallistuu 20 yrittäjää. Kunnan tukemien tapahtumien vaikuttavuus-arviointikeskustelu toteutuu isompien tapahtumajärjestäjien kanssa.	Yrittäjien tapaaminen yhteistyössä Itä-Savon Uusyrityskeskuksen kanssa. Yhdistystapaaminen tai koulutus yhteistyössä esim. Piällysmiehen tai Järjestöalo Kolomosen kanssa. Kunnan tukemien tapahtumien järjestäjiltä ja tapahtumiin osallistuneilta kerätään palaute.	Yrittäjien tapaaminen järjestetty 14.6.22, paikalla 3 yrittäjää ja Itä-Savon uusyrityskeskukseen (ISUYK) edustaja. ISUYK pitänyt neljä vastaanottopäivää 8-12/2022 virastolla. Yhdistystapaaminen järjestetty 24.3.22, teemana ukrainalaisten pakolaisten auttaminen, paikalla n. 20 yhdistysaktiivia. Kunnan tukemien tapahtumien järjestäjiltä ja tapahtumiin osallistuneilta on kerätty palaute.
Uudet toimintatavat ja mahdollisuudet, omatoimisuus ja aktiivisuus	Työelämäpalveluiden toimintamalli aktiivisessa käytössä, jossa toimijoiden rooli sekä vastuut ovat selkeät ja asiakkaan osallisuus ja aktiivisuus ovat vahvoja. PATE-toiminta vastaa asiakkaiden ja kunnan tarpeita.	Työttömien työnhakijoiden osuus % työvoimasta, alle 10 %. Alle 25 v. työttömiä alle 5 henkilöä ja pitkäaikaisyöttömiä alle 20 henkilöä. TMT-maksuosuus pienenee 10 % v. 2021 tasosta. Kuntouttavassa työtoiminnassa on vähintään 12 asiakasta/vuosi. Osallistuminen vähintään yhteen työelämäpalveluiden kehittämishankkeeseen.	Työelämäpalveluissa toimivien tahojen yhteiset kehittämistapaamiset. Asiakaslähtöinen toimintamalli työelämäpalveluissa ja Patella. Kuntouttava työtoiminnan sisällön kehittäminen. Hankeyhteistyö esim. TE-toimiston kanssa.	Työttömien työnhakijoiden osuus 10,3 % työvoimasta (10,1 % v. 2021). Alle 25-v. työttömiä 5 henkilöä ja pitkäaikaisyöttömiä 9 henkilöä (Alle 25-v. työttömien lukumäärä 5 henkilöä, pitkäaikaistyöttömien lukumäärä 23 henkilöä v. 2021) TMT-maksuosuus sama kuin 12/2021 taso. Kuntouttavassa työtoiminnassa ollut 9 eri asiakasta. Enonkosken kunta on mukana TE-toimiston Uudet kasvot-hankkeessa.

Strateginen linjaus/tavoite	Toiminnallinen tavoite v. 2022	Mittari ja tavoitetaso	Toimenpide	Toteutuma 31.12.2022
Turvallinen, rauhallinen, viihtyisä ympäristö kuntalaisille ja vapaa-ajan asukkaille	Enonkoski on tunnettu yhteisöllisyydestä ja tapahtumistaan. Yhteisöavustusten jakoperusteet kannustavat aktivoimaan kuntalaisia toimintaan mukaan ja toiminta vahvistaa kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia.	Kylien turvallisuus-tapahtuma järjestetään jokaisella kylällä ja jokaiseen tapahtumaan osallistuu vähintään 10 kyläläistä. Yhteisöavustusten hakemusmäärä vähintään sama tai nousee (vrt. vuoteen 2021).	Kylien turvallisuus-tapahtumat. Informoidaan yhteisöavustus-kriteereistä järjestöjä ja yhdistyksiä.	Kylien turvallisuus-tapahtuma järjestetty 15.6.22 Hanhijärvi-Paakkunala paikalla 30 osallistujaa, 4.10.22 Karvila-Muhola, 13 osallistujaa ja 11.10.22 Simanala, 16 osallistujaa. Yhteisöavustuksista myönnetty perustoimintatukea 9 yhdistykselle ja tapahtumatukea 9 yhteisölle (perustoimintatuki 10 yhdistykselle, tapahtumatuki 3 yhteisölle v. 2021).
Vahvuutena luonto ja liikunta-mahdollisuudet	Enonkoski on aktiivinen, ja turvallinen matkailu-, mökki- ja liikuntakunta. Enonkosken kunta tulee tunnetuksi 140 v. juhluvuotena.	Kunnan kotisivuilla on käytössä kieliversio ja kotisivujen matkailijoilla osiolla uusi ilme. Some-kanavien seuraajamäärä lisääntyy 10 %. 140-vuotisjuhluvuoden tapahtumia järjestetään vähintään 12 kpl vuoden aikana.	Kotisivujen ja somen kehittäminen ja vahvistaminen ja viestintä-yhteistyöllä. Some-kanavien aktiivinen markkinointi. 140 v. juhluvuoden tapahtumakalenteri, jonka rakentamiseen osallistuvat eri tahot yhteistyössä kunnan kanssa.	Kotisivuja ei ole kehitetty henkilöstöresurssien vuoksi. Somekanavien kattavuuden kasvu kunnan FB +87 %, Visit Enonkoski +73 % ja Enonkoski IG 240 %. Juhlavuoden tapahtumakalenteri ollut käytössä. 140 v. juhluvuoden tapahtumia ollut noin 45 kpl.

1900 Elinvoiman edist. ja työll.hoito	TA 2022	TP 2022	Tot %	TP 2021
Tuotot	29000	56026	193,2	22942
Kulut	-505604	-435878	86,2	-371494
Netto	-476604	-379851	79,7	-348551

2000 TERVEYSTOIMI

Tähän vastuualueeseen kuuluvat kustannuspaikat: 2010 Perusterveydenhuolto ja 2020 Erikoissairaanhoito. Toimintoja ovat Perusterveydenhuollon avohoito, Suun terveydenhuolto, Perusterveydenhuollon vuodeosastohoito ja Ympäristöterveydenhuolto (eläinlääkintä ja terveystalvonta).

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma:

Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä tuottaa ostopalveluna kuntalaisten tarvitsemat perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon ja ympäristöterveydenhuollon palvelut kiireellisen ja kiireettömän prosessien mukaisesti. Näissä prosesseissa tavoitteena on nopea hoidon tarpeen arviointi, hoidon ja diagnostiikan viiveetön aloittaminen sekä hoitoprosessin jatkuminen ilman tarpeetonta odotusta. Tavoitteena on, että terveydenhuollon palvelut ovat laadukkaita ja turvallisia.

Vuoden 2022 osalta merkittävimmät muutokset liittyivät Etelä-Savon hyvinvointialueen rakentamiseen ja alueen kahden sairaalan mallin rahoitukseen.

Sitovat tavoitteet:

Strateginen linjaus/tavoite	Toiminnallinen tavoite v. 2022	Mittari ja tavoitetaso	Toimenpide	Toteutuma 31.12.2022
Elinvoimainen kunta ja hyvinvoivat kuntalaiset	Palvelut vastaavat kuntalaisten tarpeita ja palvelut tuotetaan palvelukortin mukaisesti vaikuttavasti, laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.	Sosterin kiireellisen ja kiireettömän prosessin mittarit huomioiden kuntakortin sisältö/ tavoitteet. Mittarit Sosterista suoritteet/ hoitopäivät/ odotusajat/ käyntimäärät/ asiakas-tyytyväisyys jne. seuranta. Talousarvio ja toteutuminen 2022, tilinpäätös tasapainossa.	Tiivis yhteistyö Sosterin ja kunnan välillä. Sosterin suoritteiden ym. ja talouden toteuman ja seuranta.	Sosterin kiireellisen ja kiireettömän prosessin mittareiden arviointi Etelä-Savon hva:n toimesta. Perusterveydenhuollon avohoidon käyntien lukumäärä on vähentynyt n. 39 % 2021–2022 välillä (lisääntynyt n. 20 % v. 2020–2021 välillä). Sosterin tilastossa talousarvion toteuma erikoissairaanhoido 107,5 %, perusterveydenhuolto 110,5 % (esh 87,5 % ja pth 100,9 % v. 2021).
Uudet toimintatavat ja mahdollisuudet, omatoimisuus ja aktiivisuus	Uusi hyvinvointialue on tunnettu kuntalaisten keskuudessa. Palveluprosesseissa ennaltaehkäisevän työn rooli vahvistuu ja prosessit ovat sujuvia. Kunnan toiminta on ennakoivaa, vaikuttavaa ja ennaltaehkäisevää. Palveluilla edistämme asukkaiden toimintakykyä ja arjessa pärjäämistä sekä tuemme ja edistämme kuntalaisten omatoimisuutta ja vastuunottoa terveydestään ja hyvinvoinnistaan.	Kuntalaisille järjestetään vähintään yksi informaatiotilaisuus uudesta tulevasta hyvinvointialueesta yhteistyössä Sosterin kanssa. Kunnan hyvinvointia ja terveyttä edistävien tapahtuman/ toimenpiteen lukumäärät ja osallistujat.	Kunta osallistuu aktiivisesti hyvinvointialueen valmistelu-työhön virallisissa valmistelu-toimielimissä /foorumeissa. Sosterin ja kunnan välinen tiivis yhteistyö. Eri toimijoiden yhteistyötä vahvistetaan edelleen eri toimijoiden kanssa, mm. liikuntatoimen rooli kuntalaisten hyvinvoinnissa.	Informaatiotilaisuus kuntalaisille uudesta tulevasta hyvinvointialueesta ei toteutunut. Kunnan hyvinvointia ja terveyttä edistävien toimenpiteiden lkm:t ja osallistujat vapaa-aikeitoimen tilastoissa.

2000 Terveystoimi	TA 2022	TP 2022	Tot %	TP 2021
Tuotot	0	0	0	0
Kulut	-3535142	-3856403	109,1	-3446806
Netto	-3535142	-3856403	109,1	-3446806

2100 SOSIAALITOIMEN OSTOPALVELUT

Tähän vastualueeseen kuuluvat kustannuspaikat: 2100 Asumispalvelut, 2110 Perhetyö, 2120 Lastensuojelu, 2130 Vammaispalvelut ja 2140 Päihdehuolto. Toimintoja ovat Palveluasuminen, Kotihoito, Omaishoidontuki, Mielenterveyspalvelut, Toimeentulotuki ja Sosiaalityö, Erityispalvelut, Lastensuojelu (perhetyö), Sosiaalipäivystys, Kehitysvammahuolto, Vammaispalvelut, Henkilökohtainen apu ja Kuljetuspalvelut.

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma:

Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä tuottaa ostopalveluna kuntalaisten tarvitsemat vanhustenhuollon, sosiaalihuollon ja vammaispalvelut asumis- ja hoivapalvelujen prosessin mukaisesti. Tavoitteena on kuntalaisten nopea palvelutarpeen arviointiin ja tarvittaessa palvelujen piiriin pääsy, siten että kuntalainen voi asua turvallisesti ja toimintakykyisenä kotona mahdollisimman pitkään. Palveluilla tuetaan kuntalaisten omaa elämänhallintaa.

Sitovat tavoitteet:

Strateginen linjaus/tavoite	Toiminnallinen tavoite v. 2022	Mittari ja tavoitetaso	Toimenpide	Toteutuma 31.12.2022
Elinvoimainen kunta ja hyvinvoivat kuntalaiset	Palvelut vastaavat kuntalaisten tarpeita ja palvelut tuotetaan palvelukortin mukaisesti kustannustehokkaasti, laadukkaasti ja tuloksellisesti.	Sosterin asumis- ja hoivapalvelujen prosessin mittarit huomioiden kuntakortin sisältö/tavoitteet. Mittarit Sosterista suoritteet/hoitopäivät/odotusajat/käyntimäärät/asiakastytyväisyys jne. seuranta. Talousarvio ja toteutuminen 2022, tilinpäätös tasapainossa.	Tiivis yhteistyö Sosterin ja kunnan välillä. Sosterin suoritteiden ym. ja talouden toteuman ja seuranta.	Sosterin asumis- ja hoivapalvelujen prosessin mittareiden arviointi Etelä-Savon hva:n toimesta. Kotihoidon käynnit ovat laskeneet n. 5 % ja Koskenhelmen hoitopäivät ovat vähentyneet n. 10 % v. 2021–2022 välillä (kotihoidon käynnit laskeneet n. 6 % ja Koskenhelmen hoitopäivät ovat lisääntyneet n. 0,5 % v. 2020–2021 välillä). Sosterin tilastoissa talousarvion toteuma sosiaalipalvelut 90,3 % (89,4 % v. 2021).
Uudet toimintatavat ja mahdollisuudet, omatoimisuus ja aktiivisuus	Kunnan toiminta on ennakoivaa, vaikuttavaa ja ennaltaehkäisevää. Palveluilla edistämme asukkaiden toimintakykyä ja arjessa pärjäämistä sekä tuemme ja edistämme kuntalaisten omatoimisuutta ja vastuunottoa terveydestään ja hyvinvoinnistaan.	Kuntalaisille järjestetään vähintään yksi informaatio-tilaisuus uudesta tulevasta hyvinvointialueesta yhteistyössä Sosterin kanssa.	Sosterin ja kunnan välinen tiivis yhteistyö. Eri toimijoiden yhteistyötä vahvistetaan edelleen eri toimijoiden kanssa, mm. liikuntatoimen rooli kuntalaisten hyvinvoinnissa.	Informaatio-tilaisuus kuntalaisille uudesta tulevasta hyvinvointialueesta ei toteutunut.

2100 Sosiaalitoimen ostopalvelut	TA 2022	TP 2022	Tot %	TP 2021
Tuotot	50000	38270	76,5	112928
Kulut	-3107386	-2952922	95,0	-2744681
Netto	-3057386	-2914652	95,3	-2631753

KONSERNIHALLINTO YHTEENSÄ

10 Konsernihallinto yhteensä	TA 2022	TA MUUTOS	TP 2022	Tot %	TP 2021
Tuotot	385100	0	430036	111,7	433069
Kulut	-7825398	-50000	-7863701	99,9	-7104282
Netto	-7440298	-50000	-7433665	99,2	-6671213

9.2 Sivistystoimi

Toimielin	Sivistystoimi
Vastuualue	3000 Sivistystoimen hallinto
Tulosityksikkö	sivistystoimen hallinto, joukkoliikenne
Vastuhenkilö	Rehtori-sivistystoimenjohtaja

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma: Hallinto vastaa toimialan yhteisten asioiden hoidosta, tehtävien koordinoinnista ja lautakunnan työskentelyn sujuvuudesta. Hallinto ohjaa ja valvoo koulutuksen järjestämistä taloudellisesti sekä tarkoituksenmukaisesti lainsäädännön ja valtuuston määrittämässä puitteissa. Joukkoliikenne hoidetaan mahdollisimman taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti muita toimintoja palvellen. Toiminnan painopistealueet ovat sivistystoimen hallinto, joukkoliikenne, perusopetus, erityisopetus, esiopetus, iltapäivätoiminta, keittiö, muu koulutus, kirjasto ja lasten päivähoido.

Strateginen linjaus/tavoite	Toiminnallinen tavoite v. 2022	Mittari ja tavoitetaso	Toimenpide	Toteutuminen 31.12.2022
Elinvoimainen kunta ja hyvinvoivat kuntalaiset	Arvioidaan asiointikuljetuksen jatko haja-asutusalueilta kirkonkylään.	Koululaiskuljetusten yhteydessä asiointiliikennettä jatketaan, kutsutaksi-järjestelmää arvioidaan mm. tarpeen ja kuntalaisten tasapuolisen kohtelun kannalta. Linja-autovuorojen määrä nykyisellä tasolla.	Asiointiliikenne yhdistetään koululaiskuljetuksiin mahdollisuuksien mukaan kaikilla koululaiskuljetusreiteillä. Lautakunta tekee päätöksen kutsutaksi-järjestelmän jatkosta viimeistään keväällä 2022. Linja-autovuorojen määrässä ollaan aktiivisia ELY:n suuntaan.	Asiointiliikenne on yhdistetty koululaiskuljetuksiin. Lautakunta päätti kokouksessaan 2.2.2022 § 7 lakkauttaa kutsutaksina järjestettävän asiointiliikenteen asiakkaiden vähyyden vuoksi. Mutta kv:n 13.12. kokouksessa asiointiliikenteeseen lisättiin 5000 € kutsutaksin osalle vuodelle 2023. Linja-autovuoroja Enonkoskelta Savonlinnaan on arkipäivisin kolme ja SLN:sta Enonkoskelle neljä.
Uudet toimintatavat ja mahdollisuudet, omatoimisuus ja aktiivisuus	Henkilökunta on oikein mitoitettu ja ammattitaitoaan ylläpitävä	vähintään 2 pvää/ hlö koulutusta	Osallistutaan tarvittaviin koulutuksiin, webinaareja hyödyntäen.	Osallistuttu 6 tunnin koulutukseen, Kurre haltuun perusopetuksessa ja oppilaaksiottamisen eri

				prosessit 4 h, Elisa Chicorakin koulutukseen Ovtes ja Kvtes muutokset 20.10. ja Innofactorin arkistointikoulutukseen 3 h.
Turvallinen, rauhallinen ympäristö	Tulevien muutosten suunnittelu yhdessä ja asioiden hoitaminen sovitusti	henkilökunnan palaverit, kehityskeskustelu	kehityskeskustelu	Kehityskeskusteluja ei ole käyty, mutta tehtävänkuvaukset päivitetty toimistosihteerin osalta 8.6.2022

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

3000 Sivistystoimen hallinto	TA 2022	TP 2022	Tot %	TP 2021
Tuotot	0	1668	*****	15194
Kulut	-89876	-84634	94,2	-86085
Netto	-89876	-82966	92,3	-70890

Henkilöstö	TP 2021	TA2022	Toteutuma 31.12.2022
rehtori-sivistystoimenjohtaja	1	1	1
toimistos sihteeri	1	1	1

Toimielin	Sivistystoimi
Vastuualue	3100 Peruskoulutus
Tulosyksikkö	Enonkosken koulu, erityisopetus, esiopetus, iltapäivätoiminta, keittiö
Vastuuhenkilö	Rehtori-sivistystoimenjohtaja

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma:

Enonkosken koulu on yhtenäiskoulu käsittäen luokat 0–9. Perusopetusta annetaan yleisopetuksena ja erityisenä tukena. Fyysisesti koulu sijaitsee kahdessa eri rakennuksessa samassa pihapiirissä. Iltapäivätoimintaa tarjotaan esiopetuksen tiloissa koulupäivien jälkeen.

Enonkosken koulu kannustaa oppimaan sekä kasvattaa aktiivisia yhteiskunnan jäseniä ammatiaan arvostavan henkilökunnan avulla. Oppilaat saavuttavat hyvät valmiudet jatko-opintoja ja ammatin valintaa varten. Koulun arvot kiteytyvät seuraaviin sanoihin: Turvallisuus, terveet elämäntavat, yhteisöllisyys, avoimuus, luotettavuus.

Strateginen linjaus/tavoite	Toiminnallinen tavoite v. 2022	Mittari ja tavoitetaso	Toimenpide	Toteutuma 31.12.2022
Elinvoimainen kunta ja hyvinvoivat kuntalaiset/työntekijät	Yhteisöllinen koulu	-oppilaiden pitkäjänteisyyden ja ponnistelun kehittäminen -painopistealueena 2021–22 tutustutaan eri maihin, kieliin,	-mm. huolellisen tekemisen painottaminen, lisätehtävät -yhteiset toimintapäivät sekä normaaliin tuntien yhteydessä	Selkeän käsialan harjoittelu, keskittyminen, käytös- ja huolellisuus-kampanjat. Eri maanosiin ja eri kulttuureihin tutustuttu, huomioitu myös kouluruoassa.

		<p>kulttuureihin ja taiteisiin</p> <p>-kerho- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen kaikenikäisille</p> <p>-oppilaiden poissaolojen seuraaminen</p> <p>-tarjotaan riittävästi erityistä ja tehostettua tukea</p> <p>-henkilöstö voi hyvin</p>	<p>-iltapäivätoimintaa alakouluikäisille</p> <p>-vapaaehtoista kerhotoimintaa koulupäivän jälkeen vanhemmille oppilaille</p> <p>-käytössä ”8-portainen” malli poissaoloihin puuttumisessa</p> <p>-varataan tunteja yksilölliseen tukeen</p> <p>-tuetaan työhyvinvointia (vastuussa erityisesti koulun kehittämisryhmä)</p>	<p>Iltapäivätoiminta aktiivista ja kaksi kerhoa keväällä ja kolme kerhoa syksyllä. Yläkoululaisille ohjatut kuntosalivuorot syksyllä.</p> <p>Toimittu yhteisesti sovittujen käytänteiden mukaan. ”8-portainen” malli ei ole vielä täysin vakiintunut.</p> <p>Tukiopetusresurssia varattu ja käytetty. Erityisopettajan työpanos.</p> <p>Kunnan henkilöstömitoitukseen on otettu kantaa. TYKY-ryhmän tapahtumat. Henkilöstön toisilleen ideoimia pieniä tapahtumia ja muistamisia.</p>
Uudet toimintatavat sekä omatoimisuus ja aktiivisuus	Oppiva koulu	<p>-ajanmukaiset oppimateriaalit ja digitaaliset ratkaisut</p> <p>-hanke- rahoitusta käytössä vähintään 10 000 €/ vuosi</p> <p>-koulun kehittämisryhmä kokoontuu 2–4 kertaa kk:ssa</p> <p>-kehitys- keskustelut henkilöstön kanssa</p> <p>-henkilöstön täydennyskoulutus 2 pvää/ hlö</p> <p>-oppilaskunta kokoontuu kerran kuukaudessa</p>	<p>-oppimateriaaleja monipuolistetaan mm. digitaalisilla materiaaleilla</p> <p>-seurataan aktiivisesti hankehakua</p> <p>-koulun kehittämisryhmä toimii aktiivisesti</p> <p>-kehityskeskustelut tammi-maaliskuussa vuosittain</p> <p>-kannustetaan henkilöstöä osallistumaan koulutuksiin</p> <p>-oppilaskunnan ehdotuksia toteutetaan mahd. mukaan</p>	<p>Digitaalisen oppimateriaalin käyttöä lisätty.</p> <p>On haettu ja saatu hankerahaa.</p> <p>Kehittämisryhmä on kokoontunut säännöllisesti.</p> <p>Kehityskeskusteluja ei ole pidetty keväällä 2022, eikä syksyllä 2022.</p> <p>Täydennyskoulutuksen tavoite 2 pv/työntekijä ei täysin toteudu. Koulutuksissa on käyty aktiivisesti.</p> <p>Oppilaskunnan toiveita on pystytty toteuttamaan hyvin. 12.2.talviulkopilupäivä olympiateemalla</p>

		-huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö on kattavaa	-Wilma pääasiallisena yhteydenpitokanavana, järjestetään syksyllä koko koulun ja luokkien vanhempainillat, pidetään kaksi la-työpäivää	10.9. Enonkoski 140 v. -koulupäivä Huoltajien illat pidetty 30.8. ja 1.9.
Turvallinen ja rauhallinen ympäristö	Turvallinen ja terveellinen koulu	-opetusryhmien koko n. 15 oppilasta/ ryhmä -koulu-kiusaamiseen ja epäasialliseen käyttäytymiseen puuttuminen sovittujen toimintamallien mukaan -koulun tiimien avulla kollegiaalista tukea ja asioiden eteenpäin tekemistä -oppilashuolto-ryhmä kokoontuu 2 viikon välein	-jatketaan syksyllä 2022 yhden määräaikaisen luokanopettajan palkkaamista -tehdään oppilaille kaksi kertaa vuodessa kiusaamiskysely sekä edetään toimintamallien mukaan -Koulun tiimit kokoontuvat 1–3 kertaa kuukaudessa -ryhmään tuodaan huolta aiheuttavat tapaukset	Työskentelyrauhaan kiinnitetty huomiota. On jatkettu ma. opettajan palkkausta. Kiusaamiskysely tehtiin viikoilla 41–42. Koulun tiimit ovat tavanneet säännöllisesti. Opetushenkilöstön kokouksia pidetään lähes viikoittain. Yhteisöllinen oppilashuoltotyöryhmä tulee kokoontumaan harvemmin kuin keväällä. Moniammatillisia yksilöllisiä oppilashuoltotapauksia pidetään tarpeen mukaan.

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

3100 Peruskoulutus	TA 2022	TP 2022	Tot %	TP 2021
Tuotot	490664	507858	103,5	511156
Kulut	-1932112	-1884154	97,5	-1761945
Netto	-1441448	-1376295	95,5	-1250789

Oppilasmäärä 20.9. tilastointipäivänä	146	154	146
Toimintakate / oppilasmäärällä	8685,07	8936,98	8567,05

Henkilöstö	TP 2021	TA 2022	Toteutuminen 31.12.2022
rehtori-sivistystoimenjohtaja	1	1	1
luokanopettaja	6+1 ma	6 +1 ma	6 +1 ma
lehtori	3+1 ma	4	3 + 1 ma
erityisopettaja	1	1	1
koulunkäynninohjaaja	4 (joista 2 ma)	4 (joista 1 ma)	4 (joista 1/ 57 % ja ma 85 %)
koulunkäyntiavustaja ma		2	2 (65 % työllistetty ja 50 %)
hlökohtainen koulunkäyntiavustaja ma			2 (65 %, 1 työllistetty 26 %)
ruokapalveluvastaava	1 (50 %)	1 (50 %)	1 (50 %)
ruokapalvelutyöntekijä	2 (yksi 25 %, 60 %)		
		1 (50 %)	1 (100 %)
ravitsemistyöntekijä	1	1	1
oppisopimus henkilö			1 (50 %)

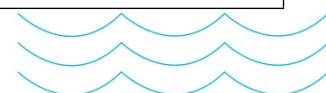
Toimielin	Sivistystoimi
Vastuualue	3200 Muu koulutus
Tulosityksikkö	Kansalaisopisto, musiikkiopisto
Vastuuhenkilö	Rehtori-sivistystoimenjohtaja

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma:

Muu koulutus luo kunnan asukkaille mahdollisuuksia itsensä kehittämiseen kansalaisopiston ja musiikkiopiston opinto- ja harrastustoimintaan osallistumisen muodossa. Linnalan opisto antaa kurssitarjonnallaan monenlaisia mahdollisuuksia eritasoiseen opiskeluun ja harrastamiseen. Tämän lisäksi järjestetään erilaisia projekteja ja hankkeita. Linnala tarjoaa koulutusta ja yleissivistystä, mahdollisuuksia harrastamiseen, kohtaamiseen ja virkistäytymiseen. Toiminnallaan se pyrkii myös ehkäisemään yhteiskunnallista syrjäytymistä.

Musiikkiopisto toiminta hankitaan ostopalveluna Savonlinnan musiikki- ja tanssiopistolta. Oppilaspaikkoja on kymmenen. Yksi oppilaspaikka maksaa n. 930 €. Musiikkiopistoa ylläpitää Savonlinnan musiikkiopiston kannatusyhdistys ry. Musiikkiopistossa opiskellaan neljällä eri tasolla. AO = aikuisosasto, MOT= musiikkiopistotaso, PJO= popjazz-osasto ja PT= perustaso. Opisto järjestää Enonkoskella myös tanssinopetusta 4–12-vuotiaille.

Strateginen linjaus/tavoite	Toiminnallinen tavoite v. 2022	Mittari ja tavoitetaso	Toimenpide	Toteutuminen 31.12.2022
Elinvoimainen kunta ja hyvinvoivat kuntalaiset	Linnalan opisto järjestää opetusta Enonkoskella Säilytetään oppilaiden mahdollisuus saada musiikkiopisto-koulutusta Pyritään saamaan myös tanssin opetusta Enonkoskelle	Vuosittain 580–620 tuntia. Kymmenen oppilaspaikkaa /vuosi (nyt 7 oppilasta kunnasta) Kaksi tanssiryhmää	23 500 euron vuotuinen määräraha Kannustetaan musiikin opiskeluun, tuetaan oppilaspaikka-maksuilla opiskelua	Vuoden tuntimäärä 642,91 tuntia. Kevätlukukaudella musiikkiopistossa viisi opiskelijaa samoin syyslukukaudella. Tanssiryhmät eivät toteutuneet.
Uudet toimintatavat ja mahdollisuudet, omaoimisuus ja aktiivisuus	Kunta keskittyy edelleen peruspalveluihin ja muu koulutus hoidetaan seudullisesti.	Enonkoskella toteutuneet kurssit ja oppilasmäärät.	Tarjotaan kursseja, joita kuntalaiset ovat toivoneet.	Kädentaidot ja liikuntaryhmät pysyneet suosittuina.

Turvallinen, rauhallinen ympäristö	Mahdollisuus opiskella myös Enonkoskella	Toiminta pääasiassa Enonkoskella.	Tarjotaan tiloja toimintaan.	Linnala toimii koulun tiloissa, vanhustentalojen kerhohuoneella ja Koskipirtin nuorisotilassa.
------------------------------------	--	-----------------------------------	------------------------------	--

Tunnusluvut

3200 Muu koulutus	TA 2022	TP 2022	Tot %	TP 2021
Tuotot	0	0	0	0
Kulut	-30050	-27816	92,6	-29989
Netto	-30050	-27816	92,6	-29989

Henkilöstö: Enonkoskella yhteyshenkilönä toimii sivistystoimiston toimistos sihteeri.

Toimielin	Sivistystoimi
Vastuualue	230 Kirjasto
Tulosityksikkö	Kirjasto
Vastuhenkilö	Rehtori-sivistystoimenjohtaja

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden harrastamiseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen. Lisäksi edistää aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Strateginen linjaus/tavoite	Toiminnallinen tavoite v. 2022	Mittari ja tavoitetaso	Toimenpide	Toteutuminen 31.12.2022
Elinvoimainen kunta ja hyvinvoivat kuntalaiset/työntekijät	Yhteisöllinen kirjasto	Lainausmäärien pitäminen ennallaan suhteessa asukaslukuun (lainat/asukas v.2019 13,60 ja v. 2020 12,35) -kävijämäärät ennallaan n. 10 000/v -lainaajien määrä ennallaan n.640	Hankintojen kohdentaminen tasapuolisesti kaikille Näyttelyt, tapahtumat, lukupiiri	omatoimijalla kävijät 1200 + muu kävijämäärä = n. 10 000. -lainat/asukas 13,1 -lainaajien määrä 533 (ero voi johtua erilaisesta tilastoinnista) -hankinnoissa on noudatettu tasapuolisuutta, myös asiakkaiden toiveita toteutettu lukupiirejä ollut 8 -kirjailijavierailuja 2: Anneli Pääkkönen ja Anna-Leena Perämäki. -Maria Arsentievan näyttely -joulukorttien askartelupäivät 29.–30.11.

			Yhteistyö koulun, päiväkodin, kansalaisopiston, yhdistysten ja muiden ryhmien kanssa Henkilökunnan kehityskeskustelut, kouluttautuminen ja osaamisen ylläpito	-koululaisten kirjastokäynnit viikoittain/ harvemmin, päiväkotikäy kirjaston vierailu eläkkeensaajien kerhohuoneella -kehityskeskustelu ollut, omatoimikirjaston opiskelu ja koulutus -2 Teams-koulutusta kirjallisuusteemoista
Uudet toimintatavat sekä omatoimisuus ja aktiivisuus	Osallistuva kirjasto	-aktiiviset kansalaiset osaavat toimia tarvittaessa itsenäisesti uusissa toimintaympäristöissä -yhteistyö Lumme-kirjastojen kesken toimii: seutulainaus, yhteinen asiakkuus, yhteinen ohjelma -yhteistyö Savon kirjastojen kesken: verkostoituminen -tutustuminen uusiin kirjastomuotoihin	-asiakkaiden ohjaaminen e-aineistojen käytössä -opastaminen tietoyhteiskunnan valmiuksien hallinnassa -henkilökunnan osallistuminen Lumme-kimpan päätöksiin ja kokouksiin -etäkoulutuksiin osallistuminen -omatoimikirjaston käyttöönotto	-asiakkaiden opastusta omatoimikirjaston käyttöön -Teams-kokouksia ollut Lumme-yhteistyössä -Luku-Lumme Facebook-perehdytys ja sivuston päivitys.
Turvallinen ja rauhallinen ympäristö	Turvallinen kirjasto	-asiakkaat tuntevat olonsa tervetulleeksi kirjastossa -tyytyväiset asiakkaat -lisääntyvä käyttö	-esteetön kulku kirjastoon -luodaan mahdollisuus rauhaisaan oleiluun ja opiskeluun -yksilöllinen palvelu	-esteetön kulku: ovet aukeavat painalluksena myös omatoimijajalla. -uusi helpommin kuljettava ramppi lisätty ulko-ovelle -kameravalvonta -häätäpoistumistie avattu.

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

3300 Kirjasto	TA 2022	TP 2022	Tot %	TP 2021
Tuotot	0	9545	****	2449
Kulut	-125539	-132386	105,5	-109254
Netto	-125539	-122841	97,9	-106805

Henkilöstö	TP2021	TA2022	Toteutuma 31.12.2022
Kirjastovirkailija	1,5	1,5	1,5

Toimielin	Sivistystoimi
Vastuualue	3400 Lasten päivähoido
Tulosityksikkö	
Vastuuhenkilö	Rehtori-sivistystoimenjohtaja

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma:

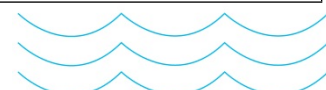
Varhaiskasvatuksen tavoitteena on edistää lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia, tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista. Varhaiskasvatuksessa painotetaan lapsuuden itseisarvoista luonnetta, vaalitaan lapsuutta ja ohjataan lasta ihmisenä kasvamisessa. Varhaiskasvatus on suunnitelmallista ja tavoitteellista vuorovaikutusta ja yhteistoimintaa, jossa lapsen leikillä on keskeinen merkitys. Lähtökohtana toiminnassa ovat palveluhenkisyys ja tiivis yhteistyö lapsen huoltajien kanssa. Säännöllinen yhteistyö huoltajien kanssa on oleellista, jotta perheiden ja henkilöstön yhteinen kasvatustehtävä muodostaa lapsen kannalta mielekkään kokonaisuuden.

Vastuualueen tehtävänä on järjestää kunnallisia varhaiskasvatuspalveluja perheiden tarpeiden mukaisesti. Jokaisella perheellä on lain mukaan oikeus valita lapsilleen elämäntilanteeseensa sopiva palvelumuoto. Varhaiskasvatuspalvelu järjestetään Enonkoskella kokonaisuudessaan päiväkotihoidona, yksityisiä toimijoita ei ole. Lisäksi perheellä on mahdollisuus valita lasten kotihoidon tuki ja hoitaa lapset omassa kodissaan.

Kunnallista varhaiskasvatuspalvelua järjestetään tällä hetkellä päiväkotihoidona. Päiväkodissa on kolme ryhmää; Pikku-Uikut, Kuikat ja Koskikarat, joissa tarjotaan varhaiskasvatusta 1-5 -vuotiaille sekä esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta esikoululaisille. Päiväkodissa järjestetään tarvittaessa myös vuoroaamuisin, iltaisin ja viikonloppuisin vanhempien työstä tai opiskelusta johtuvien tarpeiden mukaan. Vuorohoidon tarve on viime vuosina lisääntynyt. Joitakin varhaiskasvatuspaikkoja myydään vuosittain muille paikkakunnille.

Varhaiskasvatustoimintaa ohjaa seudullinen varhaiskasvatussuunnitelma. Varhaiskasvatustoimintaa suunnitellaan, arvioidaan ja dokumentoidaan varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti. Pienryhmätoiminta, jossa toteutuu lapsen yksilöllinen huomioiminen ja kehityksen tukeminen, on keskeinen toimintamuoto. Varhaiskasvatus on **kokopäiväpedagogiikkaa**, jossa kaikki päivän tilanteet ovat kasvun ja oppimisen kannalta merkityksellisiä ja leikki on keskiössä. Varhaiskasvatussuunnitelman (Vasun) mukaisesti päiväkodissa kiinnitetään huomiota huoltajien ja lasten osallisuuden vahvistamiseen osana varhaiskasvatustoimintaa. Huoltajien osallisuuden vahvistamiseksi tiedonkulkua on parannettu ottamalla käyttöön sähköinen asiointijärjestelmä Daisy. Daisyä hyödynnetään yhteydenpidon lisäksi pedagogisessa dokumentoinnissa sekä lasten ja ryhmien varhaiskasvatussuunnitelmien laatimisessa sähköisesti. Kasvatushenkilöstön pedagogista osaamista kehitetään edelleen täydennyskoulutuksen avulla ja hyödynnetään erityisesti verkkokoulutuksia.

Strateginen linjaus/tavoite	Toiminnallinen tavoite v. 2022	Mittari ja tavoitetaso	Toimenpide	Toteutuminen 31.12.2022
Elinvoimainen kunta ja hyvinvoivat kuntalaiset/työntekijät	Asiakasperheiden tyytyväisyys varhaiskasvatukseen	Tavoitteena tuottaa laadukasta varhaiskasvatuspalvelua, johon asiakkaat ovat tyytyväisiä. Asiakastyytyväisyyttä kysytään vanhempien kanssa vuosittain käydyissä keskusteluissa sekä mitataan joka toinen kevät kyselyn muodossa. Seuraava	Asiakastyytyväisyys syntyy tuottamalla laadukasta varhaiskasvatusta. Tähän päästään seuraavin toimenpitein: 1. Ryhmissä ryhmävasut käytössä, joihin kirjattu	Asiakasperheiltä kysyttiin toukokuussa 2022 heidän toiveitaan toiminnan suhteen sekä asioita, joita he pitävät tärkeinä. Lisäksi kysyttiin tyytyväisyydestä varhaiskasvatukseen Enonkosken päiväkodissa. 14 yhteensä 16 vastaajasta vastasi ”oikein tyytyväinen” ja loput 2 vastasi ”kaikki ok”.

		<p>laajempi kysely keväällä 2023.</p> <p>Lasten osallisuuden toteutuminen ja lasten tyytyväisyys päiväkodin toimintaan. Kyselyn toteuttaminen isommille lapsille kevättalvella 2022.</p>	<p>yhteiset arvot ja käytännöt, joihin koko tiimi sitoutuu</p> <p>2. Pienryhmätoiminnan toteuttaminen ja lapsen osallisuuden toteutuminen kuvattuina ryhmävasuissa</p> <p>3. Lain mukaisen suhdeluvun toteutuminen kaikissa päivän tilanteissa</p> <p>4. Säännöllisesti pidettävät palaverit ja hyvä tiedonkulku. Kehityskeskustelut vuosittain.</p>	<p>1. Jokaisella päiväkodin kolmesta ryhmästä on käytössään Daisyn ryhmävasu ja uusi laaditaan aina kauden alussa elo-lokakuun aikana. Ryhmävasu pohjautuu lasten varhaiskasvatussuunnitelmiin ja seudulliseen vasuun. Ryhmävasun laatiminen on prosessi, jossa tiimin kasvattajat sopivat yhteiset käytänteet ja tavoitteet pohjautuen päiväkodin yhteisiin arvoihin. Ryhmävasu täydentyy läpi toimintakauden ja sitä arvioidaan tiimissä.</p> <p>2. Pienryhmätoiminta on ollut suunnitelmallista ja toteutunut hyvin. Pienryhmätoiminta on mahdollistanut yksittäisen lapsen paremman huomioimisen ja tukemisen. Toiminnan toteutumista on tukenut valtion erityisavustus, jota saatiin ajalle 1.8.22-31.12.23. Pienryhmätoiminnan toteuttaminen ja lapsen osallisuuden vahvistaminen ovat kuvattuina myös kuntakohtaisessa varhaiskasvatussuunnitelmassa, joka valmistui joulukuussa 2022.</p> <p>3. Lain mukainen suhdeluku on toteutunut lähes kaikissa päivän tilanteissa, kun tarkastellaan suhdelukua koko päiväkodin osalta. Ryhmäkohtaisia ylityksiä on jonkin verran, mikä on normaalia vuorohoitopäiväkodissa. Marraskuussa 2022 lisääntyneen vuorohoidon tarpeen vuoksi päiväkotiin palkattiin yksi lastenhoitaja lisää, jotta lainmukainen mitoitus toteutuisi.</p> <p>4. Tiimipalaverit on pidetty viikoittain ja</p>
--	--	--	--	--

Hyvinvoiva
työyhteisö

		Tavoitteena henkilöstön hyvinvointi ja hyvä työssäjaksaminen.	<p>5. Tasapuolisuuden toteutuminen työvuoro- ja vuosilomasuunnittelussa sekä henkilöstön mahdollisuus vaikuttaa suunnitteluun.</p> <p>6. Mahdollisuus taukoliikuntaan päivän aikana.</p> <p>7. Työhyvinvointia tukevan toiminnan järjestäminen 1-2x / vuodessa.</p>	<p>kehityskeskustelut pidetty keväällä 2022. Tiedonkulkua on parannettu käyttämällä entistä enemmän Daisya, sekä vanhempia että henkilöstöä tiedotettaessa. Keittiön ilmoitustaulu on myös toiminut hyvin henkilöstön tiedotuskanavana.</p> <p>5. Tasapuolisuus on toteutunut kiertävän työvuorolistan ansiosta. Lisäksi henkilöstön työvuoroiveet on pystytty toteuttamaan täysin.</p> <p>6. Liikunnanohjaajalta saatiin keppijumppaohjeet ja kepit ryhmiin. Nämä ovat käytössä vaihtelevasti.</p> <p>7. Henkilöstö kävi Tanhuvaarassa vesijumpassa ja syömässä 14.5.22. Päiväkodin henkilöstöstä lähes kaikki osallistuivat kunnan työntekijöiden joulumateriaalille 25.11.22.</p>
Uudet toimintatavat sekä omatoimisuus ja aktiivisuus	Seudullisen varhaiskasvatus suunnitelman mukainen monipuolinen toiminta	Monipuolinen toiminta ja yhteistyö eri tahojen kanssa (esim. järjestöt, pelastuslaitos, opistot, koulu).	Päiväkoti on aktiivinen yhteistyössä, järjestetään tapahtumia ja teemapäiviä päiväkodilla.	<p>Tapahtumia on järjestetty monipuolisesti esimerkiksi juhlapyhien ja teemaviikkojen ympärille. Esim. Hilima Haepakka ja luonnonhaltijat - mobiiliseikkailu perheille 21.4.-30.4.22, äitienpäiväkahvit ja kuvasuunnistus 6.5.22. Tanssin Taikaa ja Tasapainoa – hankkeen Mari Kurtti on käynyt ohjaamassa lapsille tanssia kerran kuussa kevään -22 ajan ja muutaman kerran syksyllä -22. Viimeisellä tanssikerralla 18.10. vietimme samalla isovanhempien päivää päiväkodilla. Tapahtuma oli oikein onnistunut. Lapset ovat osallistuneet seurakunnan järjestämiin hartaushetkiin muutamia kertoja vuodessa ja vierailleet vanhusten luona laulamassa mm.</p>

	<p>Päiväkodin ja huoltajien välisen yhteistyön vahvistaminen, huoltajien osallisuuden vahvistaminen</p>	<p>Hankerahoitusta käytössä toiminnan kehittämiseksi.</p> <p>Daisy hyödynnetään huoltajien kanssa tehtävässä yhteistyössä ja varhaiskasvatussuunnitelmat laaditaan sähköisesti Daisyssa. Päiväkodilla on lisäksi suljettu blogi, jonne kirjoitetaan ja laitetaan kuvia päiväkodin arjesta. Varhaiskasvatuksen arviointi arviointisuunnitelman mukaisesti. Henkilöstön täydennyskoulutus vähintään 2 pvää/ hlö hyödyntäen verkkokoulutuksia ja webinaareja.</p>	<p>Seurataan aktiivisesti hankehakua.</p> <p>Säännölliset keskustelut huoltajien kanssa lasten varhaiskasvatussuunnitelmiin liittyen, vanhempien osallistaminen toimintaan esim. yhteisten tapahtumien kautta (vanhempainilta, juhlapäivät), blogin säännöllinen päivittäminen. Toiminnan arviointi ryhmävasun arvioinnin ja ulkopuolisen arvioinnin kautta. Kannustetaan henkilöstöä osallistumaan koulutuksiin.</p>	<p>pääsiäisen aikaan ja syksyllä. Teatteriesitys koululla 17.3.22. Retki Mannilan maatilalle 18.5.22. Martat kävivät päiväkodilla 17.10 leipomassa pullaa lasten kanssa. Vanhemmille järjestettiin mahdollisuus tutustua päiväkodin toimintaan 3.11. tehtäväraastien ja kahvitarjoilun merkeissä. Isänpäivän kunniaksi liikunnanohjaaja Vili kävi ohjaamassa lapsille ja vanhemmille jumpan 11.11. 15.12. järjestettiin päiväkodin joulujuhlat liikuntatalolla. Tapahtumaan osallistui hyvin perheitä ja siitä saatiin kiitosta. Hankerahaa haettu ja saatu ajalle 1.8.22-31.12.23 yhden lisälasterhoitajan palkkaamiseen. Vasukeskustelut käyty vanhempien kanssa. Blogia on päivitetty säännöllisesti ja tuotu näin päiväkodin toimintaa näkyväksi vanhemmille. Ryhmävasuja on arvioitu ja vanhemmille teetetty pienimuotoinen kysely Webpropolilla keväällä -22.</p> <p>Henkilöstöä tiedotetaan säännöllisesti tarjolla olevista koulutuksista ja webinaareihin on osallistuttu mahdollisuuksien mukaan (aiheina lasten liikunta, ravitsemus, tunne- ja kaveritaidot). Hätäensiapukoulutuksessa 2 hoitajaa 15.9.ja varhaiskasv.opettajat Kasvun ja oppimisen tuen päivillä 17.-18.11.</p>
--	---	--	---	--

<p>Turvallinen ja rauhallinen ympäristö</p>	<p>Turvallinen ja terveellinen päiväkot</p>	<p>Turvallinen toimintaympäristö (fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus).</p> <p>Varhaiskasvatuslain mukainen henkilöstömitoitus ja suhdeluvun toteutuminen.</p> <p>Kiusaamisen ehkäisemisen suunnitelma käytössä.</p> <p>Ajantasainen turvallisuus-suunnitelma.</p>	<p>Päiväkodin tilat toimivat ja yleisilme siisti, piha ja leikkivälineet kunnossa.</p> <p>Lainmukainen henkilöstörakenne ja 100 % pätevyys koko henkilöstöllä. Lainmukaista suhdeluvun toteutumista seurataan Daisyn avulla päivittäin ja tarvittaessa käytetään sijaisia.</p> <p>Kiusaamiseen puututaan heti suunnitelman mukaisesti.</p> <p>Päiväkodin turvallisuussuunnitelma päivitetään tarpeen mukaan, koko henkilöstö on perehtynyt suunnitelmaan.</p>	<p>Päiväkodilla toteutettu remonti heinäkuussa -22 ja samalla käyty läpi koko päiväkodin tilat (uusittu vähän kalusteita ja leluja, kiinnitetty huomiota viihtyisyyteen, toimivuuteen ja akustiikkaan. Tilat toimivimmat ja viihtyisämmät, piha ja leikkivälineet tarkastetaan säännöllisesti. Henkilöstöllä pätevyys ja henkilöstörakenne lainmukainen. Yksi varhaiskasvatuksen lastenhoitaja palkattu lisää 1.11.22 ryhmien täyttymisen ja vuorohoidon lisääntymisen vuoksi. Suhdeluku on toteutunut lähes 100 %sti; sijaisia on saatu käyttöön lähes aina ja henkilöstöä on siirretty joustavasti ryhmästä toiseen tarpeen mukaan. Kiusaamista on esiintynyt vain vähän ja siihen on puututtu heti. Kasvatushenkilöstö on lasten mukana leikeissä, mikä mahdollistaa paremman valvonnan ja nopean puuttumisen ristiriitatilanteisiin. Turvallisuussuunnitelma on ajan tasalla. Turvallisuussuunnitelman lukeminen on osa uusien työntekijöiden perehdytystä.</p>
---	---	--	---	---

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

3400 Lasten päivähoito	TA 2022	TP 2022	Tot %	TP 2021
Tuotot	80000	109889	137,4	160727
Kulut	-601789	-617928	102,7	-605950
Netto	-521789	-508039	97,4	-445224

Henkilöstö	TP 2021	TA2022	Toteutuma 31.12.2022
varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	5 (2 ma)	5 (2 ma)	6 (3 ma joista yksi 83 %)
päiväkodinjohtaja	1	1	1 (varh.kasv.opettajana)
varhaiskasvatuksen opettaja	3 (1 ma)	3	2
Ryhmäavustaja	1	1 (62 %)	1 (65 %)
henkilökohtainen avustaja	0	0	0
ruokapalvelutyöntekijä	1	1	1

Toimielin	Sivistystoimi
Tulosalue	300 Sivistyslautakunta
Tuloyksikkö	
Vastuhenkilö	Rehtori-sivistystoimenjohtaja

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Sivistyslautakunta päättää koulun, kuljetusten/liikennöinnin, iltapäivätoiminnan, lastenpäivähoidon ja kirjaston toiminnasta. Yhteistyössä toimijoiden kanssa lautakunta kehittää alaisia toimintoja muuttuvan toimintaympäristön (talous, asiakasmäärä jne.) vaatimukset huomioon ottaen. Sivistystoimi luo edellytykset kuntalaisten henkiselä ja muulle kehittymiselle huolehtimalla päivähoiton ja peruskoulutuksen järjestämisestä, kirjastotoimesta, joukkoliikenteen järjestämisestä sekä 1. ja 2. vuosiluokkien sekä erityisopetukseen otettujen lasten iltapäivätoiminnasta.

Strateginen linjaus/tavoite	Toiminnallinen tavoite v. 2022	Mittari ja tavoitetaso	Toimenpide	Toteutuminen 31.12.2022
Elinvoimainen kunta ja hyvinvoivat kuntalaiset	Palvelut säilytetään laadukkaina ja niitä kehitetään suunnitelmallisesti ja kustannustietoisesti	Palveluiden taso pyritään säilyttämään mahdollisesti kiristyvästä taloustilanteesta huolimatta.	Talouden ja toiminnan seuranta ja tarvittaessa priorisointi.	Palveluihin lisätty määrärahaa kv:n 13.12. kokouksessa kutsutaksina ajettavaan asiointiliikenteeseen vuodelle 2023.
Uudet toimintatavat ja mahdollisuudet, omatoimisuus ja aktiivisuus	Sivistystoimea kehitetään ulkopuolisenkin rahoituksen turvin.	Vähintään 15 000 €	Haetaan valtion-avustuksia.	Hankerahoja käytetty joulukuun loppuun mennessä 62 584,12 €
Turvallinen, rauhallinen ympäristö	Päätöksenteko pidetään sujuvana.	Lautakunta arvioi toimintaa ja taloutta säännöllisesti	Päätettäväksi tulevista asioista keskustellaan etukäteen.	Lautakunnassa käydään aina keskustelu ajankohtaisista asioista.

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

300 Sivistyslautakunta	TA 2022	TP 2022	Tot %	TP 2021
Tuotot	570664	628960	110,2	689526
Kulut	-2779366	-2746918	98,8	-2593223
Netto	-2208702	-2117957	95,9	-1903697

Riski tai ongelma	Pahimmat seuraukset	Riskin suuruus 1-3	Riskiin varautuminen	Asia hoidettu	Toteutumisaikataulu
Sijaisuudet ala- ja yläkoulu, sijaiset saatava välittömästi.	Pätevien sijaisten saaminen vaikeaa, kuormittaa opettajia ja ohjaajia, opetus kärsii.	2	Pyritään sijaisuusringin käyttöön, tuntipankki käytössä.	On hoidettu.	Kuukausittain
Tietojärjestelmä	Oppilaiden, varhaiskasvatuksessa olevien lasten ja asiakkaiden tietojen häviäminen	1	Tietojärjestelmät ja niiden ohjelmat on annettu ulkopuolisen hoidettavaksi.	On hoidettu.	
Koulun oma palvelin ja verkko	Vain yksi vastuhenkilö, sijaisuus järjestely puutteellinen.	1	Koulun oman verkon käyttö vain käyttäjä- ja salasanan avulla.	On hoidettu.	
Julkista valtaa käyttävät virkamiehet valmistelevat päätettäväksi meneviä asioita.	Taloudelliset seuraukset. Oikeudelliset seuraukset. Imagokysymys.	1	Tehdään oikeudenmukaisia lakiin perustuvia esityksiä ja päätöksiä. Käytetään tarvittaessa hyväksi koettua omaa verkostoa ja ollaan huolellisia ja tarkkoja.	On hoidettu.	
Tarjouspyyntöön perustuvat koululaiskuljetukset yhden liikenneyrittäjän hallussa.	Liikenneyrittäjä irtisanoo sopimuksen, jolloin kuljetukset joudutaan hoitamaan pikkutakseilla tms. järjestelyillä normitaksojen mukaisesti. Kustannusten nousu.	1	Ei voi varautua, kuin sopimusten allekirjoittamisella, jolloin sopimuksen irtisanomisaika on kuusi kuukautta.	On hoidettu.	
Kirjaston ja koulunkeittiön sijaisuudet	Kirjasto suljettu tai keittiö toiminnassa erityisjärjestelyin.	1	Henkilöstön työaikojen joustamisella ja tiedossa on molemmissa työyksiköissä yksi henkilö, joka hallitsee työtehtävät.	On hoidettu.	
Päiväkodilla ammattitaitoisen hoito- ja kasvatushenkilöstön riittävä määrä	Lapsen turvallinen hoito vaarantuu, jos hoito- ja kasvatushenkilöstöä liian vähän suhteessa lapsimäärään.	2	Noudatetaan päivähoitoasetuksessa säädettyä suhdelukua.	On hoidettu.	
Ulkoistettu taloushallinto (kirjanpito, laskutus, palkat)	Asiakkaiden palvelu myöhästyy, vaikeutuu tai jopa estyy.	1	Käydään keskustelua palvelun tuottajan kanssa, tarvittaessa reklamoidaan.	Hoidetaan tapauskohtaisesti	
Pandemia	Lähiopetus keskeytyy, oppilaiden tuen saaminen vaarantuu	1	Etäopetuksen ja etäyhteyksien käytön opettelu sekä oppilaan tukemisen työnjaosta sopiminen	On hoidettu, tarkennetaan tapauskohtaisesti	
Riskin suuruus: 1 = vähäinen riski 2 = kohtalainen riski 3 = merkittävä riski					

Vapaa-aikalautakunta

Toimielin **30 Sivistystoimi**
 Tulosalue 350 Vapaa-aikalautakunta
 Vastuualue 3500 Vapaa-aikatoimen hallinto
 Vastuuhenkilö Rehtori-sivistystoimenjohtaja

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Vapaa-aikatoimen hallinto vastaa toimialaan kuuluvien asioiden valmistelusta, vapaa-aikatoimen henkilöstö-, talous- ja muista hallintotehtävistä sekä tiedotuksesta. Vapaa-aikalautakunta järjestää kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimen palveluja.

Strateginen linjaus / tavoite	Toiminnallinen tavoite v. 2022	Mittari ja tavoitetaso	Toimenpide	Toteutuminen 31.12.2022
Elinvoimainen kunta ja hyvinvoivat kuntalaiset/työntekijät	Tasapainoinen talous	Toteuman seuranta	Talousarvion ja toimintasuunnitelman mukainen toiminta	Talousarviota ei ole ylitetty.
	Henkilöstön osaaminen	Koulutuspäivät/työntekijä	Koulutukset	Ei toteutuneita koulutuspäiviä 12/2022 loppuun mennessä. Nuorisotoimessa syyskuussa 2 x 2 pv + 1 pv.
	Henkilöstön osaaminen ja työhyvinvointi	Kehityskeskustelut käyty kerran vuodessa	Kehityskeskustelut	Osan kanssa käyty.
Uudet toimintatavat sekä omatoimisuus ja aktiivisuus	Aktiivinen ja osallistava sisäinen ja ulkoinen viestintä	Tiedotteet, somenäkyvyys	Aktiivinen tiedotus ja palautteet	Vapaa-aikatoimen tapahtumista on tiedotettu sosiaalisessa mediassa, kunnan kotisivuilla, sähköpostilla kunnan järjestöille ja ilmoitustaululla. Tiedotusta kehitetään edelleen ja palautetta otetaan vastaan.

3500 Hallinto	TA 2022	TP 2022	Tot %	TP 2021
Tuotot	0	18	*****	0
Kulut	-20851	-19267	92,4	-32327
Netto	-20851	-19250	92,3	-32326

Toimielin **30 Sivistystoimi**
 Tulosalue 350 Vapaa-aikalautakunta
 Vastuualue 3600 Kulttuuritoimi
 Vastuuhenkilö Rehtori-sivistystoimenjohtaja

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Kunnan kulttuuritoimi edistää, tukee ja tarvittaessa järjestää paikallista kulttuuritoimintaa. Kulttuurityön ensisijaisena tehtävänä on toimintaedellytysten luominen monipuoliselle ja innovoivalle kulttuuritoiminnalle.

Strateginen linjaus / tavoite	Toiminnallinen tavoite v. 2022	Mittari ja tavoitetaso	Toimenpide	Toteutuminen 31.12.2022
Elinvoimainen kunta ja hyvinvoivat kuntalaiset/työntekijät	Hyvinvoinnin ja viihtyvyyden lisääminen kulttuuripalveluiden kautta Kulttuuritoimi järjestää yhteistyössä yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa tapahtumia	Vuosittain järjestettävien kulttuuritapahtumien lukumäärä ja niihin osallistuneiden henkilöiden määrä	Ko. tietojen kerääminen tapahtumista	Kulttuuritoimi ei ole järjestänyt muita kulttuuritapahtumia vuonna 2022, kuin itsenäisyyspäivän juhlan 6.12.2022. Juhlissa oli paljon osallistujia. Muut vuoden 2022 tapahtumat on järjestänyt yleishallinto ja elinkeino/markkinointi yksin tai yhteistyössä eri yhdistysten ja järjestöjen kanssa.
Uudet toimintatavat sekä omatoimisuus ja aktiivisuus	Järjestöjen tukeminen ja yhteistyö	Kulttuuritoimelta jaettavat avustukset	Yhdistys ja järjestötoiminnan edistäminen ja tukeminen	Avustuksia jaettu kahdelle yhdistykselle, yhteensä 1000 euroa.

3600 Kulttuuritoimi	TA 2022	TP 2022	Tot %	TP 2021
Tuotot	0	395	*****	780
Kulut	-9386	-6089	64,9	-5736
Netto	-9386	-5694	60,7	-4956

Toimielin **30 Sivistystoimi**
 Tulosalue 350 Vapaa-aikalautakunta
 Vastuualue 3700 Liikuntatoimi
 Vastuuhenkilö Rehtori-sivistystoimenjohtaja

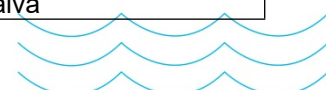
Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Liikuntatoimen tarkoituksena on toimintaedellytysten luominen monipuolista liikuntaharrastustoimintaa varten sekä terveiden elämäntapojen edistäminen. Kohderyhmänä on koko Enonkosken kunnan väestö. Palvelut järjestetään käytettävissä olevien resurssien puitteissa usein maksuttomana. Liikuntapalvelujen muut keskeiset tehtäväalueet ovat urheiluseurojen tukeminen sekä liikuntatalon ja muiden liikuntapaikkojen

asianmukainen ylläpito.

Strateginen linjaus / tavoite	Toiminnallinen tavoite v. 2022	Mittari ja tavoitetaso	Toimenpide	Toteutuminen 31.12.2022
Elinvoimainen kunta ja hyvinvoivat kuntalaiset/työntekijät	Järjestöjen tukeminen ja yhteistyö Hyvinvoinnin ja elämänlaadun tukeminen liikunnan avulla	Liikuntatoimen jaettavat avustukset Uimisen tukeminen, tapahtumien, leirien, retkien määrä, osallistujamäärä, palaute	Yhdistys ja järjestötoiminnan edistäminen ja tukeminen Kuntalaisten uimisen tukeminen jatkuu, liikuntatapahtumien, leirien ja retkien järjestäminen	Perustoimintatukea jaettiin 5:lle liikuntaa järjestävälle seuralle/yhdistykselle yhteensä 3200 €. Kohdeavustuksia kahdelle tapahtumalle 99,33 €. Uimisen tukeminen 283 kävijää ja vesijumppa 8–15 osallistujaa/kerta. Kipinä -hankkeen mukaiset tapahtumat, esim. kävelykoulu, jummat, Padel -tutustuminen, hiihtokoulu, Työkäisten sporttipäivä, tanssikurssit.
Uudet toimintatavat sekä omatoimisuus ja aktiivisuus	Laadukkaat liikuntapalvelut ja liikuntapaikat sekä niiden kehittäminen	Kuntosalikorttien määrä, liikuntatalon käyttöaste, liikuntaryhmien määrä, palaute	Kaikkien väestöryhmien liikuntamahdollisuuksien lisääminen. Suorituspaikkojen kunnossapito: kolmen ja viiden kilometrin latupohjien perusparannus jatkuu sekä kuntosalilaitteen hankinta.	Liikuntatalon avainkortteja oli käytössä noin 500 kpl. Latupohjien perusparannus toteutui ja jatkuu vielä vuoden 2023 puolella. Kuntosalille hankittiin yksi laite vuonna 2022.
Turvallinen ja rauhallinen ympäristö	Lapsille ja nuorille maksuttoman liikuntakerhotoiminnan jatkaminen ja kehittäminen Ikäihmisten toimintakyvyn ja hyvinvoinnin ylläpito Työkäisten hyvinvoinnin ylläpito	Järjestettyjen liikuntakerhotoiminnan määrä, osallistujamäärä ja palaute Järjestettyjen liikuntaryhmien määrä, osallistujamäärä ja palaute Järjestettyjen liikuntaryhmien määrä, osallistujamäärä ja palaute	Jatketaan lapsille ja nuorille maksuttoman liikuntakerhotoiminnan sekä lajikokeilujen järjestämistä Senioreiden monipuolisten liikuntaryhmien järjestäminen ja tukeminen. Liikuntaneuvontaprojektin jatkaminen. Monipuolisten liikuntaryhmien järjestäminen ja tukeminen.	Liikuntaryhmät: 2 kpl lapsille ja 1 kuntosaliryhmä nuorille. Senioreille omia ryhmiä vuonna 2022 8 kpl, kävijöitä vaihtelevasti ryhmissä, ka. 8–14 hlö Työkäisille 2 liikuntaneuvontaryhmää +1 liikuntaneuvontapäivä

			Liikuntaneuvontaprojektin jatkaminen.	Tanhuvaarassa. Kävijöitä ryhmissä ka. 4–7 hlö Säännöllisiä tapahtumia kaikenikäisille.
--	--	--	---------------------------------------	--

3700 Liikuntatoimi	TA 2022	TP 2022	Tot %	TP 2021
Tuotot	14000	20992	149,9	23319
Kulut	-238874	-221003	92,5	-228060
Netto	-224874	-200012	88,9	-204741

Toimielin	30 Sivistystoimi
Tulosalue	350 Vapaa-aikalautakunta
Vastuualue	3800 Nuorisotoimi
Vastuhenkilö	Rehtori-sivistystoimenjohtaja

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Kunnan nuorisotoimen ensisijaisia tavoitteita ovat edellytysten luominen kunnassa toteutettavalle nuorisotoiminnalle ja nuorisotoiminnan tukeminen. Nuorisotoimen kohderyhmänä ovat alle 29-vuotiaat.

Strateginen linjaus / tavoite	Toiminnallinen tavoite v. 2022	Mittari ja tavoitetaso	Toimenpide	Toteutuminen 31.12.2022
Elinvoimainen kunta ja hyvinvoivat kuntalaiset/työntekijät	Järjestöjen tukeminen ja yhteistyö Nuorten osallisuuden ja vaikuttamisen lisääminen	Nuorisotoimelta jaettavat avustukset Nuorisoneuvoston toiminta	Yhdistys ja järjestötoiminnan edistäminen ja tukeminen Nuorisoneuvosto kokoontuu noin 10 krt vuodessa.	4 H -yhdistykselle myönnettiin 400 € ja kohdeavustuksena Enonkosken Riistanhoitoyhdistykselle eräleirin järjestämisestä 725,64 € 5 kokousta vuonna 2022
Uudet toimintatavat sekä omatoimisuus ja aktiivisuus	Retkien ja tapahtumien järjestäminen nuorille Nuorten työharjoittelun tukeminen	Retkien ja tapahtumien määrä, kävijämäärät ja palaute Työllistettyjen nuorten määrä	Retkien ja tapahtumien järjestäminen Nuorten työllistämisen tukeminen	Keväällä Megazone (SIn), syyskuussa Kuopion retki (frisbeegolf, Matkus), retki elokuviin Savonlinnaan, lanit, Eräpolku 15.10. Halloween disco Joulukuussa Joensuun retki (keilaus, kiipeily) 41 nuorta sai nuorten työharjoittelutukea kesällä 2022.

Turvallinen ja rauhallinen ympäristö	Nuorten tasapainoisen kasvun ja kehityksen tukeminen sekä osallisuuden ja tasa-arvon edistämien	Nuorisotilan aukiolopäivät, kävijämäärät ja palaute	Nuorisotilan toiminnan kehittäminen yhteistyössä nuorten kanssa Nuorisotilan valvojan työsuhteen vakinaistaminen 8.8.2022 alkaen 43 % työajalla.	Jatkuva palaute ja toiminnan kehittäminen yhdessä nuorten kanssa. Kävijämäärä 15 nuorta/ilta. Valvojan työsuhde vakinaistettiin 8.8.2022.
	Etsivä nuorisotyö	Etsivän nuorisotyön kehittäminen ja vahvistaminen Enonkoskella.	Etsivän nuorisotyön tunnetuksi tekeminen ja asiakkaiden saavuttaminen.	Etsivää nuorisotyötä on tehty tunnetuksi vuodesta 2022.

3800 Nuorisotoimi	TA 2022	TP 2022	Tot %	TP 2021
Tuotot	0	4257	*****	4383
Kulut	-68549	-58472	85,3	-51308
Netto	-68549	-54215	79,1	-46925

Toimielin	30 Sivistystoimi
Tulosalue	350 Vapaa-aikalautakunta
Vastuualue	
Vastuhenkilö	Rehtori-sivistystoimenjohtaja

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma:

Vapaa-aikatoimen tehtävänä on luoda edellytykset ja tarjota mahdollisuudet kuntalaisten monipuoliselle vapaa-ajan vieton ja terveille ja hallitulle elämälle.

Vapaa-aikalautakunnan tulosalueeseen kuuluu:

- 3500 Vapaa-aikatoimen hallinto
- 3600 Kulttuuritoimi
- 3700 Liikuntatoimi
- 3800 Nuorisotoimi

Kulttuuritoimintalain mukaan kunnan tehtävänä on edistää, tukea ja järjestää monipuolista ja kaikki ikäryhmiä tavoittavaa kulttuuritoimintaa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Liikuntalain mukaan kunnan tehtäviin kuuluu luoda liikunnan harrastamiselle yleiset edellytykset kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä. Kunnan tulee järjestää liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen. Tehtävänä on luoda laadukkailla ja monipuolisilla liikuntapalveluilla edellytyksiä kuntalaisten omaehtoiselle harrastustoiminnalle, jota kautta voidaan edistää kuntalaisten kokonaisvaltaista terveyttä ja hyvinvointia.

Nuorisolain mukaan nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Kunnan tulee paikalliset olosuhteet huomioiden luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja.

Henkilöstö

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Toteutuminen 31.12.2022
Hallinto				
Toimistos sihteeri	0,20	0,20	0,20	0,20
Rehtori-sivistystoimenjohtaja	0,05	0,05	0,05	0,05
Kulttuuritoimi				
Liikunnanohjaaja/nuorisotyöntekijä	0,05	0,05	0,05	0,05
Liikuntatoimi				
Liikunnanohjaaja/nuorisotyöntekijä	0,67	0,67	0,67	0,67
Liikuntapaikkojen hoitaja	0,70	0,70	0,70	0,70
Kausiapulainen	0,40	0,40	0,40	0,40
Nuorisotoimi				
Liikunnanohjaaja/nuorisotyöntekijä	0,20	0,20	0,20	0,2
Iltavalvoja	0,46	0,43	0,43	0,43

350 Vapaa-aikalautakunta	TA 2022	TP 2022	Tot %	TP 2021
Tuotot	14 000	25 662	183,3	28 482
Kulut	-337 660	-304 831	90,3	-308 297
Netto	-323 660	-279 170	86,3	-279 815

Riskilomake
Vapaa-aikalautakunta

Riski tai ongelma	Pahimmat seuraukset	Ris-kin suuruus 1-3	Riskiin varautuminen	Asia hoidettu	Toteutumis-aikataulu
Toiminnallinen Henkilöstöriski, yksintyöskentely	Tapaturman uhka, väkivallan uhka	1	Sovittava käytännöt avun saamiseksi	Hoidettu	
Toiminnallinen Tiedonkulkuriski	Tahattomat inhimilliset virheet ja erehdykset	1	Säännöllinen keskustelu/ohjeistaminen henkilöstön kanssa	Hoidettu	
Vahinko Laitteiston rikkoutuminen	Ei voida tuottaa joitakin palveluista	1	Varalaitteiston hankinta	Vaihtoehdot tiedossa	
Riskin suuruus: 1 = vähäinen riski 2 = kohtalainen riski 3 = merkittävä riski					

9.3 Tekninen toimi

Toimielin	40 Tekninen toimi
Tulosalue	400 Tekninen lautakunta
Vastuualue	
Vastuuhenkilö	Kunnaninsinööri

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma

Tekninen toimi huolehtii kunnan toimesta tapahtuvasta maankäytön- ja rakentamisen suunnittelusta, rakentamisen neuvontatehtävistä, omien rakennustensa kunnossapidosta, liikennealueista ja -turvallisuustyöstä, vesi- ja viemärlaitoksen sekä kaukolämmön jakelusta, sekä ympäristön tilan seuraamisesta ja valvonnasta.

Rakennusvalvonnan osalta teknisen lautakunnan yleisenä tehtävänä on edistää hyvää rakennustapaa ja valvoa rakennustoimintaa kunnassa, sen mukaan kuin rakennuslaissa tai muutoin on säädetty tai määrätty. Lisäksi lautakunta toimii kunnan ympäristönsuojelun viranomaisena.

Vastuualueen tehtävät;

- ✓ maankäytön ja rakentamisen suunnittelu, kaavoitus
- ✓ rakentamiseen liittyvät neuvontapalvelut
- ✓ kunnan omien rakennusten kunnossapito
- ✓ kunnan kiinteistöjen kiinteistöhoito
- ✓ liikennealueiden kunnossapito
- ✓ puistojen ja puistometsien hoito
- ✓ sataman ja laitureiden ylläpito ja hoito
- ✓ kunnan rakennuttamistehtävät
- ✓ vesi- ja viemärlaitoksen ylläpito
- ✓ kaukolämpölaitoksen ja verkoston ylläpito
- ✓ rakennusvalvonta
- ✓ kunnan ympäristönsuojelutehtävät
- ✓ työsuojelutehtävä

Sitovat tavoitteet merkitty tulosalueraportteihin

- ✓ huolehtia, että kunnassa on vapaita tontteja rakentamiseen
- ✓ rakennusten pitäminen kunnossa siten, että ovat käytettävissä käyttötarkoitukseensa
- ✓ huolehtia liikenneväylien kunnosta
- ✓ kuntalaisille hoidetut viihtyisät puistoalueet
- ✓ venepaikkojen tarjoaminen riittävässä määrin
- ✓ vesi- ja viemärlaitoksen osalta taata vesihuollon toiminta
- ✓ varmistaa lämmön toimitus kaikissa olosuhteissa
- ✓ rakennusvalvonnan toiminta, luvat enintään 4 viikon käsittelyaika
- ✓ valvoa ympäristön tilan säilymistä, ympäristökatselmukset vuosittain
- ✓ työsuojelun kehittämien, toiminta ilman työtaturmia

Henkilöstö	TP 2021	TA 2022	Toteuma 31.12.2022
*kunnaninsinööri	1	1	1
*toimistosihteeri	1	1	1
*vesilaitoksen vastaava hoitaja/kiinteistön hoitaja	1	1	1
*kiinteistönhoitaja/laitosmies	1,3	1,3	2,3
*rakennusmies	1	1	0
*kiinteistönhoitaja/yleiset alueet	1,5	1,5	1,5
*siistijä	4	4	4
*puistotyöntekijä/työllistetty/sijainen	2	2	1,5
*insinööriharjoittelija			0,5
Yhteensä			
	12,8	12,8	12,8

Riski tai ongelma	Pahimmat seuraukset	Riskin suuruus 1-3	Riskiin varautuminen	Asia hoidettu	Toteutumisaika taulu
Veden pilaantuminen	Uusi vedenottamo	2. to, ta, va	Varaveden toimitusjärjestelmä Toinen vedenottamo	Sopimus Vesilinja rakennettu Vedenottamorakennus valmistui keväällä -19	On Valmistunut ja testattu
Lämmön toimitus keskeytyy	Koskenhelmi ja vanhusten talot ilman lämpöä	2. to, ta, va	Varavoimakoneet sähköllä peruslämpöä ja valoa	Hankittu Sähkön syöttö suoraa ulkoa	On 2022
Sähkön katkeaminen yli 12 h	Talvella putkien jäätymiset, kylmyys	1. to, ta, va	Varavoimakoneet kunta Tulisijat yksityisillä kiinteistöillä	Hankittu On suositus okt, uudemmat pakollinen	On osin
Tietoliikennehäiriö / tuhoutuminen	Ei varmuuskopioita, jatkuvuuden varmistus	2. to, ta, va	Varmuuskopiointi, arkistot kuntoon, sähköinen arkistointi aloitus	Osittain hoidettu Aloitettu	Jatkuvaa
Henkilöstöriski	Käytännön töiden hoituminen	2. to, st, va	Sovittava käytännöt "varallaolohenkilö" Sopimus naapurikunnan kanssa	Ei hoidettu, pakko hoitaa omana työnä Loma-aikainen sopimus	Osin puutteellinen toimisto- henkilöstön osalta Ei voimassa
Riskin suuruus: st = strateginen 1 = vähäinen riski to = toiminnallinen 2 = kohtalainen riski ta = taloudellinen 3 = merkittävä riski va = vahinko					

Toimielin	40 Tekninen toimi
Tulosalue	400 Tekninen lautakunta
Vastuualue	4000 Tekninen toimi
Vastuuhenkilö	Kunnaninsinööri

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma:

Teknisen sektorin eri tulosyksiköiden toiminnan yhteensovittaminen hoitamalla hallintoa keskitetysti. Rakennusvalvonnan palvelujen tuottaminen MRL:n ja MRA:n sekä RakMk:n mukaisesti, sekä ympäristönsuojeluun, valvontaan ja ohjeistukseen liittyvät tehtävät.

Strateginen linjaus/tavoite	Toiminnallinen tavoite v. 2022	Mittari ja tavoitetaso	Toimenpide toteuma 31.12.2022
Elinvoimainen kunta ja hyvinvoivat kuntalaiset	- rakentamiseen liittyvät neuvontapalvelut	Palvelu saavutettavissa vähintään kahtena päivänä viikossa	Kaksi toimistopäivää viikossa, toteutunut
Uudet toimintatavat ja mahdollisuudet, omatoimisuus ja aktiivisuus	-teknisen toimen eri toimialueiden ja henkilöstön yhteensovittaminen	Kuukausipalaverit, koulutukseen osallistuminen min. 3 pv/vuosi	Sovittava päivä, koulutuksesta tiedottaminen, toteutunut osittain
Turvallinen, rauhallinen ympäristö	-työsuojelu koko kunnan osalta -ympäristönsuojelu	-ei työtapaturmia -kunnossapidon suunnittelu rakennusten ja eri toimialueiden rakenteiden osalta	-asianmukaiset turvavälineet turvavälineisiin on panostettu

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

4000 Tekninen toimi	TA 2022	Muutos	Toteutunut	Jäljellä	Tot %
Tuotot	16 400	0	24248,55	7848,55	147,9
Kulut	-197 469	0	-177250,30	20218,70	89,8
Netto	-181 069	0	-153001,75	28067,25	84,5

Tunnusluvut:	TP 2021	TA 2022	Toteuma 31.12.2022
Rakennusluvut,	29	20	34
toimenpideluvat ja -ilmoitukset	18 + 12	20	12 + 16
Muut: poikkeaminen, maisematyö, purkaminen sekä jatkoaikahakemukset	7	10	6
Suoritettut katselmukset	99	100	105

Toimielin	40 Tekninen toimi
Tulosalue	400 Tekninen lautakunta
Vastuualue	4100 Yleiset alueet
Vastuhenkilö	Kunnaninsinööri

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma:

Kuntakeskuksen liikennealueiden ja liikuntapaikkojen ylläpitäminen, hoito ja kehittäminen. Turvallisuusnäkökohtien huomioiminen ja positiivisen kuntakuvan luominen ympäristön hoidolla. Jätehuollon ja kierrätyspisteiden kehittäminen ajan tarpeiden mukaisesti. Yksityistieavustuksen myöntämisellä pyritään helpottamaan tasapuolisesti haja-asutusalueella asuvien kuntalaisten tienpidon taloudellista raskautta.

Strateginen linjaus/tavoite	Toiminnallinen tavoite v. 2022	Mittari ja tavoitetaso	Toimenpide toteuma 31.12.2022
Elinvoimainen kunta ja hyvinvoivat kuntalaiset	Pidetään suorituspaikat ja ympäristö hoidettuna	Käytettävyys ja pidetään yllä vuoden 2020 taso ympäristön hoidossa	Rekrytoidaan kausityöntekijöitä kevät-kesä-syksy kausiksi, 4 nuorta n. kuukauden sekä 2 henkilöä touko-marraskuun
Uudet toimintatavat ja mahdollisuudet, omatoimisuus ja aktiivisuus	Pyritään aktivoimaan myös kuntalaisia	Kylän kevätsiivous ja vieraslajien torjuntaviikko	Haastetaan kuntalaisia ja yhdistyksiä Henkilökunnan lisäksi Jättiläiset kuriin-hanke suorittanut kunnan alueella torjuntaa.
Turvallinen, rauhallinen ympäristö	Pidetään suorituspaikat ja alueet toimintakuntoisina	Ei ilmoituksia vahingoista	Säännölliset tarkastukset kohteissa Suoritettu

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

4100 Yleiset alueet	TA 2022	Muutos	Toteutunut	Jäljellä	Tot %
Tuotot	40 690	0	47723,36	7033,36	117,3
Kulut	-242 292	0	-263606,52	-21314,52	108,8
Netto	-201 602	0	-215883,16	-14281,16	107,1

Tunnusluvut:	TP 2021	TA 2022	Toteuma 31.12.2022
Katuvalojen valaisimien uusiminen	0		
Puistometsien raivaukset ha	5	5	5

Toimielin	40 Tekninen toimi
Tulosalue	400 Tekninen lautakunta
Vastuualue	4200 Kiinteistöt
Vastuuhenkilö	Kunnaninsinööri

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma:

Ylläpitää olemassa olevaa rakennuskantaa sillä tasolla, että käyttäjillä on edellytykset kiinteistössä tarkoitettuun toimintaan ja poistaa korjausvelkaa. Pitää kiinteistöjen käyttöaste mahdollisimman korkealla tasolla.

Strateginen linjaus/tavoite	Toiminnallinen tavoite v. 2022	Mittari ja tavoitetaso	Toimenpide toteuma 31.12.2022
Elinvoimainen kunta ja hyvinvoivat kuntalaiset	Pyritään luopumaan vajaakäyttöisistä tiloista	Ei vajaakäyttöisiä taloutta heikentäviä kiinteistöjä kunnalla	Asetetaan vajaakäyttöiset kiinteistöt myyntiin, Hyypiänniemen entinen meijeri asetetaan myyntiin
Uudet toimintatavat ja mahdollisuudet, omatoimisuus ja aktiivisuus	Keskitytään toiminnan kannalta tarvittavien kiinteistöjen kuntoon	Ei suunnittelemattomia korjauksia ja pidetään rakennuskanta nykyisellä tasolla	Korjausvelkaselvitys kiinteistöissä. Korjausvelka huomioitu investointisuunnitelmassa
Turvallinen, rauhallinen ympäristö	Pidetään rakennusten turvallisuustaso	Ei sattuneita vahinkoja	Säännölliset tarkistukset suoritettu

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

4200 Kiinteistöt	TA 2022	Muutos	Toteutunut	Jäljellä	Tot %
Tuotot	1 389 285	0	1322893,42	-36391,58	97,3
Kulut	-1 075 238	0	-981353,29	93884,71	91,3
Netto	314 047	0	350995,35	36948,35	111,8

Tunnusluvut:	TP 2021	TA 2022	Toteuma 31.12.2022
Käyttöön soveltuvat rakennukset %	100	100	100
Vuokrausaste %	90	90	90

Tulosalue sisältää myös sisäisesti laskutettavat kiinteistöt, joiden kustannuksen peritään kokonaisuudessaan tilojen käyttäjiltä.

Toimielin	40 Tekninen toimi
Tulosalue	400 Tekninen lautakunta
Vastuualue	4300 Palo- ja pelastustoimi
Vastuuhenkilö	Kunnaninsinööri

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma:

Turvata kuntalaisille hyvä perusturvallisuuden taso ja antamalla neuvontaa sekä valistusta. Toiminnasta vastaa Etelä-Savon pelastuslaitos, paikallisena toimijana Enonkosken sopimuspalokunta.

Strateginen linjaus/tavoite	Toiminnallinen tavoite v. 2022	Mittari ja tavoitetaso	Toimenpide toteuma 31.12.2022
Elinvoimainen kunta ja hyvinvoivat kuntalaiset	Toimiva VPK toiminta/ensivaste	VPK:n aktiivimäärän lisääminen 1–2 henkilöllä	Nuorten aktivointi Vpk:lla toimintavastuu
Uudet toimintatavat ja mahdollisuudet, omatoimisuus ja aktiivisuus	Kyläturvallisuus päivä	Järjestetään kylillä turvallisuus koulutusta	Ainakin yksi turvallisuuspäivä Kyläturvallisuuspäiviä on pidetty kolme.
Turvallinen, rauhallinen ympäristö	Yhteistyö ESPL ja paikallisen VPK kanssa	Sattuneiden vahinkojen määrän pieneneminen	Tiedotusta palo- ja pelastustoimesta

Tunnusluvut:	TP 2021	TA 2022	Toteuma 31.12.2022
Tulipalojen ja onnettomuuksien määrä kpl	49	45	43
Vapaapalokunnan henkilöstö	8	8	13
Ensivaste	17	33	13

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

4300 Palo ja pelastustoimi	TA 2022	Muutos	Toteutunut	Jäljellä	Tot %
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-167 130	0	-144203,57	22926,43	86,3
Netto	-167 130	0	-144203,57	22926,43	86,3

Toimielin
Tulosalue
Vastuualue
Vastuuhenkilö

40 Tekninen toimi
400 Tekninen lautakunta
4400 Kaukolämpölaitos
Kunnaninsinööri

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma:

Lämmön häiriötön jakelu asiakkaille biopolttoaineella alihankintaa hyväksi käyttäen.

Strateginen linjaus/tavoite	Toiminnallinen tavoite v. 2022	Mittari ja tavoitetaso	Toimenpide toteuma 31.12.2022
Elinvoimainen kunta ja hyvinvoivat kuntalaiset	Lämmön häiriötön toimitus	Ei keskeytyksiä toimituksissa	Pidetään laitteet ja linjat kunnossa pidetty
Uudet toimintatavat ja mahdollisuudet, omatoimisuus ja aktiivisuus	Selvitetään eri lämmöntuotanto mahdollisuuksia	Energian hinnan kilpailukykyisyys	Selvitetään tuottajan kanssa kehitysmahdollisuudet seurannassa, uusi tuottaja
Turvallinen, rauhallinen ympäristö	Varmistetaan lämmöntoimitusta	Varavoiman syöttömahdollisuus kattilalaitokselle	Rakennetaan varavoiman syöttömahdollisuus. Selvitystyö tehty, vielä keskeneräinen

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla:

4400 Kaukolämpölaitos	TA 2022	Muutos	Toteutunut	Jäljellä	Tot %
Tuotot	276 050	0	291616,30	15566,30	105,60
Kulut	-234 051	0	-238233,64	-4182,64	101,80
Netto	41 999	0	53382,66	11383,66	127,1

Tunnusluvut:	TP 2021	TA 2022	Toteuma 31.12.2022
Lämmön jakelun keskeytys h	5	0	0
Lämpöenergian myyntihinta €/MWh	88,75	88,75	88,75
Liittymien lukumäärä (kpl)	27	26	26

Toimielin
Tulosalue
Vastuualue
Vastuuhenkilö

40 Tekninen toimi
400 Tekninen lautakunta
5000 Vesi- ja viemärlaitos
Kunnaninsinööri

Toiminta-ajatus ja palvelusuunnitelma:

Vesi- ja viemärlaitoksen vastuulla on talousveden luotettava jakelu asiakkaille ja jätevesien puhdistaminen mahdollisimman vähän ympäristöä kuormittavasti. Laitosten ohjauksessa käytetään ajanmukaista tekniikkaa.

Strateginen linjaus/tavoite	Toiminnallinen tavoite v. 2022	Mittari ja tavoitetaso	Toimenpide toteuma 31.12.2022
Elinvoimainen kunta ja hyvinvoivat kuntalaiset	Vedenjakelun häiriötön toiminta	Ei toimituskatkoja ja veden laatu pidetään hyvänä	Seuranta ja tutkimukset laadusta säännölliset, seuranta jatkuvaa. Korjaustoimenpide Rinnetiellä huhtikuussa. Vesikatko koski vain muutamaa kiinteistöä Uuden linjan Säästötie-Metsätie rakentamisen aikaiset katkot syyskuussa. Kirkkotien vesivuoden korjaus lokakuussa ei aiheuttanut katkosta.
Uudet toimintatavat ja mahdollisuudet, omatoimisuus ja aktiivisuus	Nyt käytössä kaksi vedenottamo, niiden ajaminen yhtäaikaisesti	Saada molemmista hyvälaatuista vettä riittävästi	Suunnittelu ja käyttökokemukset Koekäyttö suoritettu
Turvallinen, rauhallinen ympäristö	Ei häiriötekijöitä	Käytön varmistus toimet	Sähköinen etävalvonta käytössä

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

5000 Vesi ja viemärilaitos	TA 2022	Muutos	Toteutunut	Jäljellä	Tot %
Tuotot	150 000	0	148968,02	1031,98	99,3
Kulut	-178 074	0	-151456,48	26617,52	85,1
Netto	-280 74	0	-2488,46	25585,54	8,9

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla:

Tekninen toimi yhteensä	TA 2022	Muutos	Toteutunut	Jäljellä	Tot %
Tuotot	1 842 425	0	1835449,65	-6975,35	99,6
Kulut	-2 094 254	0	-19656103,80	138150,20	93,4
Netto	-221 829	0	-111198,93	110630,07	50,1

10. Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

910 ENONKOSKI Kohde: ei rajattu Tuote: ei rajattu 910LAUMI
 Toiminto: ei rajattu Yleinen: ei rajattu 16. 3. 2023 11:21 sivu
 TULOSLASKELMAOSAN TOITEUTUMISVERTAILU Projekt: ei rajattu Ryhmittelykoodi: ei rajattu 1(1)
 1-12/2022
 Koko organisaatio Kumppani: - - 9300 Erittelykoodi: 1, 2

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2022	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT							
MYYNTITUOTOT	1 546 301	0	1 546 301	1 504 242	-42 059	-2,7 %	97,3 %
MAKSUTUOTOT	113 575	0	113 575	131 208	17 633	15,5 %	115,5 %
TUET JA AVUSTUKSET	56 300	0	56 300	161 879	105 579	187,5 %	287,5 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 096 013	0	1 096 013	1 122 779	26 766	2,4 %	102,4 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 812 189	0	2 812 189	2 920 108	107 919	3,8 %	103,8 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN							
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	30 000	0	30 000	9 455	-20 545	-68,5 %	31,5 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN YHTEENSÄ	30 000	0	30 000	9 455	-20 545	-68,5 %	31,5 %
TOIMINTAKULUT							
HENKILÖSTÖKULUT	-2 761 230	0	-2 761 230	-2 687 271	73 959	2,7 %	97,3 %
PALKAT JA PALKKIOT	-2 154 860	0	-2 154 860	-2 089 575	65 285	3,0 %	97,0 %
HENKILÖ-SIVUKULUT	-606 370	0	-606 370	-597 695	8 675	1,4 %	98,6 %
ELÄKEKULUT	-552 107	0	-552 107	-540 571	11 536	2,1 %	97,9 %
MUUT HENKILÖ-SIVUKULUT	-54 263	0	-54 263	-57 124	-2 861	-5,3 %	105,3 %
PALVELUJEN OSTOT	-8 469 564	0	-8 469 564	-8 397 574	71 990	0,8 %	99,2 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-893 700	0	-893 700	-860 137	33 563	3,8 %	96,2 %
AVUSTUKSET	-275 082	0	-275 082	-287 948	-12 866	-4,7 %	104,7 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-657 531	-50 000	-707 531	-653 309	54 222	7,7 %	92,3 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-13 057 107	-50 000	-13 107 107	-12 886 239	220 868	1,7 %	98,3 %
TOIMINTAKATE	-10 214 918	-50 000	-10 264 918	-9 956 676	308 242	3,0 %	97,0 %

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarviomuutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2022	Poikkeama	Poikk- %	Tot- %
VEROTULOT	4 792 000	0	4 792 000	5 157 243	365 243	7,6 %	107,6 %
VALTIONOSUUDET	6 014 805	0	6 014 805	6 039 600	24 795	0,4 %	100,4 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT							
KORKOTUOTOT	6 500	0	6 500	19 988	13 488	207,5 %	307,5 %
MUUT RAHOITUSTUOTOT	115 510	0	115 510	97 764	-17 746	-15,4 %	84,6 %
KORKOKULUT	0	0	0	-963	-963		
MUUT RAHOITUSKULUT	0	0	0	-30 883	-30 883		
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	122 010	0	122 010	85 907	-36 103	-29,6 %	70,4 %
VUOSIKATE	713 897	-50 000	663 897	1 326 074	662 177	99,7 %	199,7 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-565 120	0	-565 120	-545 486	19 634	3,5 %	96,5 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-565 120	0	-565 120	-545 486	19 634	3,5 %	96,5 %
TILIKAUDEN TULOS	148 777	-50 000	98 777	780 587	681 810	690,3 %	790,3 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	148 777	-50 000	98 777	780 587	681 810	690,3 %	790,3 %
KUSTANNUS- LASKENNALLISET ERÄT	0	0	0	0	0		

11. Rahoituslaskelma toteutumisvertailu

910 ENONKOSKI

Erittelykoodi: 1, 2

910LAUMI

RAHOITUSLASKELMA -
TOTEUTUMISVERTAILU 1-12/2022

Kumppani: - - 9300

16. 3. 2023 13:14 sivu 1(1)

	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINNAN RAHAVIRTA							
VUOSIKATE	713 897	-50 000	663 897	1 326 074	662 177	99,7 %	199,7 %
	713 897	-50 000	663 897	1 326 074	662 177	99,7 %	199,7 %
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA							
INVESTOINTIMENOT	-718 000	-805 800	-1 523 800	-1 284 250	239 550	15,7 %	84,3 %
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	10 000	0	10 000	0	-10 000	-100,0 %	0,0 %
	-708 000	-805 800	-1 513 800	-1 284 250	229 550	15,2 %	84,8 %
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	5 897	-855 800	-849 903	41 823	891 726	104,9 %	-4,9 %
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA							
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET							
ANTOLAINA- SAAMISTEN VÄHENNYS	0	0	0	23 052	23 052		
	0	0	0	23 052	23 052		
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET							
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄMIEN MUUTOKSET	0	0	0	-57 113	-57 113		
SAAMISTEN MUUTOS	0	0	0	315 315	315 315		
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	0	0	0	301 179	301 179		
	0	0	0	559 381	559 381		
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	0	0	0	582 433	582 433		
RAHAVAROJEN MUUTOS	5 897	-855 800	-849 903	624 256	1 474 159	173,5 %	-73,5 %
RAHAVARAT 31.12.	6 288 434						
1.1.	5 664 178			624 256			

12. Yhteenveto valtuuston hyväksymien sitovien erien toteutumisesta

KÄYTTÖTALOUSOSA		Sitovuus	Talousarvio 2022	TA muutokset	TA muut. Jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama
Tarkastuslautakunta							
Tarkastustoimi	toimintakate	N	-20 429	0	-20 429	-14 685	5 744
Kunnanhallitus							
Yleishallinto	toimintakate	N	-608 018	-50 000	-658 018	-534 648	123 370
Maankäytön hallinta	toimintakate	N	236 852		236 852	251 889	15 037
Työllisyyden hoito	toimintakate	N	-476 604		-476 604	-379 851	96 753
Terveystoimi	toimintakate	N	-3 535 142		-3 535 142	-3 856 403	-321 261
Sosiaalitoimen ostopalvelut	toimintakate	N	-3 057 386		-3 057 386	-2 914 652	142 734
	toimintakate	N	-7 440 298	-50 000	-7 490 298	-7 433 665	56 633
Sivistyslautakunta							
Sivistystoimen hallinto	toimintakate	N	-89 876		-89 876	-82 966	6 910
Peruskoulutus	toimintakate	N	-1 441 448		-1 441 448	-1 376 295	65 153
Muu koulutus	toimintakate	N	-30 050		-30 050	-27 816	2 234
Kirjasto	toimintakate	N	-125 539		-125 539	-122 841	2 698
Lasten päivähoito	toimintakate	N	-521 789		-521 789	-508 039	13 750
	toimintakate	N	-2 208 702	0	-2 208 702	-2 117 957	90 745
Vapaa-aikalautakunta							
Vapaa-aikatoimen hallinto	toimintakate	N	-20 851		-20 851	-19 250	1 601
Kulttuuritoimi	toimintakate	N	-9 386		-9 386	-5 694	3 692
Liikuntatoimi	toimintakate	N	-224 874		-224 874	-200 012	24 862
Nuorisotoimi	toimintakate	N	-68 549		-68 549	-54 215	14 334
	toimintakate	N	-323 660	0	-323 660	-279 170	44 490
Tekninen lautakunta							
Teknisen toimen hallinto	toimintakate	N	-181 069		-181 069	-153 002	28 067
Yleiset alueet	toimintakate	N	-201 602		-201 602	-215 883	-14 281
Kiinteistöt	toimintakate	N	314 047		314 047	350 995	36 948
Palo- ja pelastustoimi	toimintakate	N	-167 130		-167 130	-144 204	22 926
Kaukolämpölaitos	toimintakate	N	41 999		41 999	53 383	11 384
Vesi- ja viemärilaitos	toimintakate	N	-28 074		-28 074	-2 488	25 586
	toimintakate	N	-221 829	0	-221 829	-111 199	110 630
KÄYTTÖTALOUS YHT.	toimintakate	N	-10 214 918	-50 000	-10 264 918	-9 956 676	308 242
TULOSLASKELMAOSA							
Verotulot		B	4 792 000		4 792 000	5 157 243	365 243
Valtionosuudet		B	6 014 805		6 014 805	6 039 600	24 795
Korkotulot		B	6 500		6 500	19 988	13 488
Muut rahoitustuotot		B	115 510		115 510	97 764	-17 746
Korkomenot		B	0		0	-963	-963
Muut rahoituskulut		B	0		0	-30 883	-30 883
Satunnaiset tuotot		B			0		0
Satunnaiset kulut		B			0		0
TULOSLASKELMAOSA YHTEENSÄ			10 928 815	0	10 928 815	11 282 749	353 934

	Sitovuus	Talousarvio 2022	TA muutokset	TA muut. Jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama
INVESTOINTIOSA						
Maa- ja vesialueet						
Kiinteä omaisuus/maa- ja vesialueet	N	0	0	0	0	0
Rakennukset						
Kunnanvirasto	N	-38 000	-15 000	-53 000	-50 431	2 569
Päiväkoti korjaukset	N	-60 000		-60 000	-39 955	20 045
Koskenhelmi, dementiaos.huon.	N	-40 000		-40 000	-6 044	33 956
Koskimakasiini,ulkomaalaus	N	-8 000		-8 000	-8 000	0
Jäähileasema	N	0	-22 500	-22 500	-15 470	7 030
Kattilalaitos, korjaukset	N	-10 000	-500	-10 500	-10 221	279
Liikuntatalo	N	-47 000		-47 000	-21 441	25 559
Koskenhelmen ikkunat sisäpihan	N	-20 000		-20 000	0	20 000
Kirkonkylän koulun salin lattia	N	-12 000		-12 000	-7 627	4 373
Koskenhelmen yl.tilojen korj.	N	-50 000	50 000	0	0	0
Terveysasema, sähkö.ulk-ovi	N	-26 000		-26 000	0	26 000
Vanhustentalot, talojen raput	N	-8 000		-8 000	0	8 000
Koskipirtti, ulkomaalaus	N	-22 000		-22 000	-17 405	4 595
Hyypiänniemen katon maalaus	N	-8 000	-10 000	-18 000	-17 480	520
Kiinteät rakenteet ja laitteet						
Verkoston lämpövuotojen korjaus	N	-8 000		-8 000	0	8 000
Pururadan 5 km alavien os.korj	N	-8 000		-8 000	-4 540	3 460
Kaavatiet ja maankäyttö	N	-20 000		-20 000	-20 000	0
Louhelantien peruskorj.	N	-80 000	-75 800	-155 800	-121 202	34 598
Jv-puhd. Ulko-altaan peruskorj.	N	-10 000		-10 000	-10 805	-805
Louhelantien vesi/viem.linj.pk	N	-8 000		-8 000	-8 000	0
Leikkikentät	N	-15 000	15 000	0	0	0
Sahalammen kunnostus ja veneväylän merkintä	N	-20 000		-20 000	-7 506	12 494
Uimarannan laiturit	N	-29 000		-29 000	-28 041	959
Ulkokuntoilupaikka kuntoiluport.yht.	N	-17 000	-17 000	-34 000	-33 750	250
Runkolinja Säästökuja Metsätie, vesilinjat	N	-68 000	-20 000	-88 000	-92 615	-4 615
Runkolinja Säästökuja Metsätie, viemärilinjat	N	-30 000	-10 000	-40 000	-44 424	-4 424
Koneet ja kalusto						
Koskenhelmi, koneet ja laitteet	N	-8 000		-8 000	0	8 000
Koulun keittiön laitteiden uusiminen	N	-8 000		-8 000	0	8 000
ATK-hankinnat	N	-30 000		-30 000	-8 094	21 906
Osakkeet ja osuudet	N	0	-700 000	-700 000	-711 200	-11 200
INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ		-708 000	-805 800	-1 513 800	-1 284 250	229 550
RAHOITUSOSA						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäys	B	0		0	0	0
Antolainasaamisten vähennys	B	0		0	23 052	23 052
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B	0		0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset					559 381	559 381
RAHOITUSOSA YHTEENSÄ		0	0	0	582 433	582 433
YHTEENSÄ	Rahavarojen muutos	5 897	-855 800	-849 903	624 256	1 474 159

13. Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

1. Kunnan tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tilinpäätös v. 2022 on laadittu Kirjanpitolautakunnan Kuntajaoston antamien ohjeiden ”Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta” (30.10.2020) ja ”Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista” (13.10.2020) sekä niihin sen jälkeen tehtyjen päivitysten mukaisesti.

- 1) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja – menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja – menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanvaltuuston 13.11.2012 hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on poistoaikojä tarkistettu 1.1.2013 jälkeen valmistuvien investointien osalta. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmanpoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alemmaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alemmaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuus

Kunnalla ei ole vaihto-omaisuutta.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alemmaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alemmaan todennäköiseen luovutushintaan.

- 2) Esittämistapamuutokset
Tuloslaskelman ja taseen esittämistapaa ei ole muutettu edellisestä tilikaudesta.
- 3) Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin
Ei oikaisuja
- 4) Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus
Tilinpäätös on vertailukelpoinen edellisen tilikauden tietoihin
- 5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut ja virheiden korjaukset
Ei olennaisia tapahtumia

2. Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty tytäryhteisö Enonkosken Vuokratalot Oy sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Vuoden 2021 tilikauden aikana purkaantui Itä-Suomen Päihdehuollon kuntayhtymä, jossa kunta oli jäsenenä.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Kiinteistöveroja ei ole eliminoitu konsernitilinpäätöksessä. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuusien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä. Laskennallinen verovelka on esitetty kokonaan pitkäaikaisissa veloissa.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiöiden ja muiden keskinäisten kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen. Omistusosuudet, osuudet omasta ja vieraasta pääomasta sekä tilikauden voitosta tai tappiosta ilmoitetaan liitetiedoissa.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöksessä on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kunnan tilinpäätöksessä.

Konsernitilinpäätöksen laadinnassa käytetään Clausion FPM -konsernitilinpäätösohjelmaa.

3. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6. Toimintatuotot tehtävälueittain

	Konserni		Kaupunki / Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Yleishallinto	428 360,08	354 042,48	391 765,95	320 140,73
Sosiaali- ja terveystuotot	9 059 967,74	9 116 260,87	38 270,35	112 928,24
Opetus- ja kulttuuripalvelut	597 766,29	676 434,47	473 065,84	543 704,29
Yhdyskuntapalvelut	1 131 166,87	1 131 686,23	701 421,71	716 644,92
Muut palvelut	98 633,49	114 599,08	122 722,47	141 803,38
	0,00			
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>11 315 894,49</i>	<i>11 393 023,13</i>	<i>1 727 246,32</i>	<i>1 835 221,56</i>

7. Verotulojen erittely

	Konserni		Kaupunki / Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Kunnan tulovero	3 683 708,44	3 512 820,71	3 683 708,44	3 512 820,71
Osuus yhteisöveron tuotosta	905 873,34	973 228,30	905 873,34	973 228,30
Kiinteistövero	567 661,14	538 568,34	567 661,14	538 568,34
<i>Verotulot yhteensä</i>	<i>5 157 242,92</i>	<i>5 024 617,35</i>	<i>5 157 242,92</i>	<i>5 024 617,35</i>

8. Valtionosuuksien erittely

	Konserni		Kaupunki / Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	5 378 959,00	5 030 403,00	5 378 959,00	5 030 403,00
<i>Siitä: Verotuloihin perustuva</i> valtionosuuksien tasaus (+/-)	1 146 888,00	1 225 632,00	1 146 888,00	1 225 632,00
<i>Siitä: Harkinnanvarainen</i> valtionosuuden korotus	0,00	0,00	0,00	0,00
Järjestelmämuutoksen tasaus	0,00	0,00	0,00	0,00
Yleinen valtionosuus	0,00	0,00	0,00	0,00
Sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuus	0,00	0,00	0,00	0,00
Koulutuskuntayhtymän valtionosuus	623 973,36	580 549,82	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-336 335,00	-344 944,00	-336 335,00	-344 944,00
Verotulomenetyksen kompensatio	996 976,00	886 572,00	996 976,00	886 572,00
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	<i>6 663 573,36</i>	<i>6 152 580,82</i>	<i>6 039 600,00</i>	<i>5 572 031,00</i>

9. Palvelujen ostojen erittely

	Kaupunki / Kunta	
	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	6 794 928,99	6 156 082,30
Muiden palvelujen ostot	1 158 371,48	1 011 372,71
<i>Kaupungin / Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	<i>7 953 300,47</i>	<i>7 167 455,01</i>

10. Valtuustoryhmille annetut tuet

Enonkosken kunta tukee valtuustoryhmiä vain luovuttamalla vastikkeetta kunnantalon kokoustiloja ja niiden laitteistoa ryhmien omien kokousten pitämiseen.

11. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt uuden poistosuunnitelman 13.11.2012 § 43. Uusittu poistosuunnitelma on otettu käyttöön vuoden 2013 alusta alkaen niin, että poistoaikojen muutokset koskevat vuoden 2013 alusta alkaen ja sen jälkeen valmistuvia investointeja. Vanhat investoinnit poistetaan vanhoilla poistoperusteilla loppuun.

Poistoajat ja poistomenetelmät ovat:

Käyttöomaisuuden ja muiden pitkävaikutteisten sijoitusten poistosuunnitelma			
	Poisto 1.1.1997- (tasapoisto/ menojäännöspoisto)	KILA:n kuntajaoston suositus	Poisto 1.1.2013- (tasapoisto/ menojäännöspoisto)
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot		2-5 vuotta	2 vuotta
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	5-20 vuotta	5 vuotta
Liikearvo	5 vuotta	2-5 vuotta	2 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot			
Atk-ohjelmistot	5 vuotta	2-5 vuotta	2 vuotta
Muut	5 vuotta	2-5 vuotta	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	-	ei poistoaikaa	-
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	50 vuotta	20-50 vuotta	30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	30 vuotta	20-30 vuotta	20 vuotta
Talousrakennukset	20 vuotta	10-20 vuotta	10 vuotta
Vapaa-ajanrakennukset	30 vuotta	20-30 vuotta	20 vuotta
Asuinrakennukset	50 vuotta	30-50 vuotta	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 %	15-20 %	20 %
Sillat, laiturit, uimalat	10 %	10-25%	20 %
Muut maa- ja vesirakenteet	10 %	10-20%	20 %
Vedenjakeluverkosto	7 %	7-10 %	10 %
Viemäriverkko	7 %	7-10 %	10 %
Kaukolämpöverkko	10 %	10-15 %	15 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 %	15-20 %	20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	20 %	20-22 %	20 %
Maakaasuverkko	12 %	12-15 %	12 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 %	15-20 %	20 %
Sähkö-, vesi- yms. laitojen koneet ja laitteet	15 %	15-25 %	20 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 %	15-20 %	20 %
Liikenteen ohjauslaitteet	20 %	20-25 %	25 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	20 %	20-25 %	25 %
Koneet ja kalusto			
Rautaiset alukset	20 vuotta	15-20 vuotta	20 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	15 vuotta	8-15 vuotta	15 vuotta
Muut kuljetusvälineet	10 vuotta	4-7 vuotta	5 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	10 vuotta	5-10 vuotta	7 vuotta
Muut raskaat koneet	15 vuotta	10-15 vuotta	12 vuotta
Muut kevyet koneet	10 vuotta	5-10 vuotta	5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	15 vuotta	5-15 vuotta	10 vuotta
Atk-laitteet	5 vuotta	3-5 vuotta	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	5 vuotta	3-5 vuotta	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	käytön mukainen	käytön mukainen	käytön mukainen
Arvo- ja taide-esineet	-	ei poistoaikaa	-
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	-	ei poistoaikaa	-
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	-	ei poistoaikaa	-

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 8 000,00 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi.

Tilikauden aikana tehdyt saneeraustyöt asuinrakennuksissa ja laitosrakennuksissa on liitetty vanhaan poistopohjaan, koska niillä ei ole katsottu olevan taloudellista käyttöikää huomattavasti pidentävää vaikutusta.

Jos rakennuksen poistoaika on päättymässä, peruskorjauksen poistoksi on merkitty ½ uudisrakennuksen poistoajasta.

12. Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kaupunki / Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	73 705,72	63 066,03	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	10 639,69	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-22 218,65	0,00	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)	51 487,06	73 705,72	0,00	0,00

13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kaupunki / Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	0,00	13 365,60	0,00	13 365,60
Rakennusten luovutusvoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeiden luovutusvoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut luovutusvoitot	94,02	5 161,29	0,00	5 161,29
<i>Luovutusvoitot yhteensä</i>	<i>94,02</i>	<i>18 526,89</i>	<i>0,00</i>	<i>18 526,89</i>
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Rakennusten luovutustappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeiden luovutustappiot	0,00	715,37	0,00	715,37
Muut luovutustappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Luovutustappiot yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>715,37</i>	<i>0,00</i>	<i>715,37</i>

14. Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

	Konserni		Kaupunki / Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Satunnaiset tuotot				
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeiden myyntivoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut satunnaiset tuotot	29 681,27	0,00	0,00	0,00
<i>Satunnaiset tuotot yhteensä</i>	<i>29 681,27</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Satunnaiset kulut				
Käyttöomaisuuden myyntitappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeiden myyntitappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut satunnaiset kulut	-2 698,95	0,00	0,00	0,00
<i>Satunnaiset kulut yhteensä</i>	<i>-2 698,95</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

15. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	Kaupunki / Kunta	
	2022	2021
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	0,00	0,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	96 796,66	100 743,30
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>96 796,66</i>	<i>100 743,30</i>

16. Erittely poistoeron muutoksista

	Kaupunki / Kunta	
	2022	2021
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuspoistojen erotus (- tai +)	0,00	0,00

4. Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17. Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset

	Kunta	
	2022	2021
Edellisellä tilikaudella liikkeelle lasketun joukkovelkakirjalainan liikkeeseenlaskukuluja on aktivoitu muihin pitkävaikutteisiin menoihin. Aktivoitujen menojen määrästä on jäljellä: Ei ilmoitettavaa	0,00	0,00

18. Arvonkorotukset

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusten purku	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvo 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Arvonkorotukset yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Ei ilmoitettavaa				

19. Pysyvien vastaavien erittelyt

Aineettomat hyödykkeet

Kunta

	Aineettomat oikeudet	Tietokoneohjel- mistot	Muut pitkävaikuttei- set menot	Ennakkomaksut ja keskeneräiset	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden poisto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Olennaiset lisäpoistot					
Erittely olennaisista lisäpoistoista					0,00

Aineelliset hyödykkeet

Kunta

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesk.eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	709 551,24	3 971 665,80	951 998,26	75 505,87	12 614,10	205 046,32	5 926 378,59
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	573 050,46	573 050,46
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	298 946,03	237 633,77	0,00	0,00	-536 579,80	0,00
Tilikauden poisto	0,00	-355 307,46	-161 008,36	-29 170,6	0,00	0,00	-545 486,45
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	3	0,00	0,00	0,00
Aktivoidut korkomenot							0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	709 551,24	3 915 304,37	1 028 623,67	46 332,24	12 614,10	241 516,98	5 953 942,60
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	709 551,24	3 915 304,37	1 028 623,67	46 332,24	12 614,10	241 516,98	5 953 942,60
Olennaiset lisäpoistot							
Erittely olennaisista lisäpoistoista							0,00

Maa- ja vesialueet erittely

	Konserni		Kaupunki / Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	120 684,60	118 274,60	31 935,53	31 935,53
Muut maa- ja vesialueet	707 190,58	707 407,57	677 615,71	677 615,71
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Maa- ja vesialueet yhteensä</i>	<i>827 875,18</i>	<i>852 682,16</i>	<i>709 551,24</i>	<i>709 551,24</i>

Sijoitukset**Osakkeet ja osuudet****Kaupunki / Kunta**

	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyhteis- yhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	715 537,95	39 402,73	823 732,68	514 869,57	2 093 542,93
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	711 200,00	711 200,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	715 537,95	39 402,73	823 732,68	1 226 069,57	2 804 742,93
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	715 537,95	39 402,73	823 732,68	1 226 069,57	2 804 742,93

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset**Kaupunki**

	Jvk- lainasaamiset	Saamiset konserniyhtei- söt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,00	211 907,87	0,00	50 434,80	262 342,67
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	7 000,00	7 000,00
Vähennykset	0,00	-24 612,04	0,00	-5 440,00	-30 052,04
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	0,00	187 295,83	0,00	51 994,80	239 290,63
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset					0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	187 295,83	0,00	51 994,80	239 290,63

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

20.-22. Omistukset tytäryhteisöissä, kuntayhtymissä ja osakkuusyhteisöissä

Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Kuntakonsernin		
				osuus omasta pääomasta (€)	osuus vieraasta pääomasta (€)	osuus tilikauden tuloksesta (€)
Tytäryhteisöt						
Enonkosken Vuokratalot Oy	0707067-7	100,00	100,00	1 250 982,35	420 785,12	29,96
Kuntayhtymät						
Etelä-Savon maakuntaliitto	0215839-7	1,16	1,16	12 725,95	8 806,44	-639,43
Itä-Savon koulutuskuntayhtymä	0207390-8	3,69	3,69	868 885,92	98 076,31	92 144,39
Itä-Savon sairaanhoitopiirin ky	0215925-0	4,19	4,19	734 423,62	2 670 568,79	4 957,42
Vaalijalan kuntayhtymä	0207327-0	0,72	0,72	185 253,26	222 552,20	8 394,46
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
As Oy Enonkosken Rinnetie	0359196-9	34,64	34,64	ei saatu tietoa		

23. Saamisten erittely

	Kaupunki / Kunta			
	2022		2021	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	1 594,14	0,00	8 385,95
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>1 594,14</i>	<i>0,00</i>	<i>8 385,95</i>
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	654,65	0,00	1 133,92
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	14 190,15	0,00	341 156,48
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>14 844,80</i>	<i>0,00</i>	<i>342 290,40</i>
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>Saamiset yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>16 438,94</i>	<i>0,00</i>	<i>350 676,35</i>

24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kaupunki / Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Kelan korvaus työterveyshuollosta	2 661,69	13 113,37	0,00	0,00
Ennakkomenot	333,45	469,72	0,00	0,00
Valtion tuet ja avustukset	275,37	82 681,78	0,00	0,00
EU-tuet ja -avustukset	9 496,50	17 310,64	0,00	0,00
Koulutuskorvaukset	374,75	91,14	0,00	0,00
Muut siirtosaamiset, konsernin keskinäiset	13 595,52	326 860,59	14 190,15	341 156,48
Muut siirtosaamiset	122 711,21	1 955,05	37 724,51	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>149 448,50</i>	<i>442 482,29</i>	<i>51 914,66</i>	<i>341 156,48</i>

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25. Oman pääoman erittely

	Konserni		Kaupunki / Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	5 000 091,53	5 000 091,53	5 000 091,54	5 000 091,54
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	5 000 091,53	5 000 091,53	5 000 091,54	5 000 091,54
Muu oma rahasto 3 1.1.	18 522,15	18 522,15	8 989,72	8 989,72
Siirrot rahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00
Muu oma rahasto 31.12.	18 522,15	18 522,15	8 989,72	8 989,72
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	18 522,15	18 522,15	8 989,72	8 989,72
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	9 430 569,90	8 046 862,75	8 197 946,19	6 955 177,60
Aikaisempiin tilikausiin liittyvät korjaukset	-6 604,08	-25 514,54	0,00	0,00
Siirto vahinkorahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	9 423 965,82	8 021 348,21	8 197 946,19	6 955 177,60
Tilikauden yli-/alijäämä	891 186,19	1 409 221,69	780 587,15	1 242 768,59
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<i>15 333 765,70</i>	<i>14 449 183,59</i>	<i>13 987 614,60</i>	<i>13 207 027,45</i>

Tilikauden ylijäämään vaikuttavat erät, jotka eivät ole kunnan varsinaisesta toiminnasta syntyneitä ylijäämiä

Aloittavan taseen muodostaminen	v. 1997	rahastojen purku	1 980 726
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	v. 1997–2008		176 081
Osakekaupat myyntivoitot	v. 2010		88 743
Savonlinnan seudun ky:n purkaminen	v. 2013		-43 992
Pääomalainojen alaskirjaus	v. 2014		-150 000
Rakennusten luovutussopimus	v. 2017		260 809
			2 312 367

26. Erittely poistoerosta

	Kaupunki / Kunta	
	2022	2021
Investointivaraukseen liittyvä poistoero		
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero	0,00	0,00

Poistoeron ja vapaaehtoisten varausten purun vaikutus konsernin lukuihin

	Konserni	
	2022	2021
Laskennallisten verovelkojen muutos	796,34	1 493,40
Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+)	-1 531,72	4 488,27
Varausten lisäys (-)	0,00	0,00
Varausten vähennys (+)	-3 981,72	-13 431,99
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) 1.1.	413 642,78	421 093,10
Yrityssostot	0,00	0,00
Vähemmistöosuus 1.1.	0,00	0,00
Yrityskaupat ja tytäryhtiöiden omistusosuuksien muutokset	0,00	0,00
Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta	0,00	0,00
Poistoero	-43 800,08	-45 331,80
Vapaaehtoiset varaukset	-456 407,00	-460 388,72
Laskennallinen verovelka, 1.1.	0,00	0,00
Laskennallinen verovelka, tuloslaskelman kautta kirjattu kauden muutos	0,00	0,00

27. Pitkäaikaiset velat

	Konserni		Kaupunki / Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua				
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	148 733,24	124 096,97	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00

Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Pitkäaikaiset velat konserniyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	<i>148 733,24</i>	<i>124 096,97</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

28. Joukkovelkakirjalainat

Ei ilmoitettavaa	Kaupunki / Kunta	
	2022	2021

29. Pakolliset varaukset

	2022	Konserni	Kaupunki / Kunta	
		2021	2022	2021
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksu	51 487,06	73 705,72	0,00	0,00
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	<i>51 487,06</i>	<i>73 705,72</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

30. Vieras pääoma

	2022		2021	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Pääomalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Pääomalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	157 454,23	0,00	163 561,29
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	644 990,06	0,00	489 950,93
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>802 444,29</i>	<i>0,00</i>	<i>653 512,22</i>

**Velat osakkuus- sekä muille
omistusyhteisöille**

Pääomalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

31. Sekkitililimiitti

	Kaupunki / Kunta	
	2022	2021
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	0,00	0,00
- siitä käyttämättä oleva määrä	0,00	0,00

32. Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kaupunki / Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut velat				
Liittymismaksut	2 598,05	2 598,05	2 598,05	2 598,05
Muut velat	1 475,00	0,00	1 475,00	0,00
<i>Muut velat yhteensä</i>	<i>4 073,05</i>	<i>2 598,05</i>	<i>4 073,05</i>	<i>2 598,05</i>

**33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset
erät**

	Konserni		Kaupunki / Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Jaksotetut henkilöstökulut	36,07	163,17	0,00	0,00
Lomapalkkajaksotukset	931 905,44	844 309,16	256 933,42	266 331,47
Korkojaksotukset	429,90	257,27	0,00	0,00
Korkojaksotukset	1 171,02	1 711,45	0,00	0,00
Tuloennakot	35 241,89	29 354,17	0,00	0,00
Vakuutusmaksujen jaksotukset	0,00	52 442,82	0,00	52 442,82
Muut siirtovelat, konsernin keskinäiset	617 962,27	469 419,93	644 990,06	489 950,93
Valtionosuusennakot	59 326,15	34 910,27	59 326,15	34 910,27
Muut siirtovelat	104 233,67	173 281,10	81 554,30	66 848,84
<i>Yhteensä</i>	<i>1 750 306,41</i>	<i>1 605 849,34</i>	<i>1 042 803,93</i>	<i>910 484,33</i>

5. Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

34. Kiinnitykset, panttaukset tai muut omaisuusvelkojen vakuudet

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Kaupunki / Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	147 729,05	226 136,61	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	2 363 151,81	2 610 345,90	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut lainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä</i>	<i>2 363 151,81</i>	<i>2 610 345,90</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita

	Konserni		Kaupunki / Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00	0,00	0,00
Pantatut osakkeet	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Pantatut osakkeet	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut lainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Pantatut osakkeet	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Pantatut osakkeet yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

35.-37. Vakuudet ja takaukset

	Konserni		Kaupunki / Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Kiinteistökiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Irtaimistokiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yrityskiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Pantattujen arvopapereiden kirjanpitoarvo	0,00	0,00	0,00	0,00
Talletukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Takaukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet

Kiinteistökiinnitykset	0,00	0,00
Irtaimistokiinnitykset	0,00	0,00

Pantatut arvopaperit			0,00	0,00
Takaukset			309 760,41	286 760,41
Muut			0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>			<i>309 760,41</i>	<i>286 760,41</i>

Omistusyhteisöjen puolesta annetut vakuudet

Kiinteistökiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Irtaimistokiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Pantatut arvopaperit	0,00	0,00	0,00	0,00
Takaukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

Muiden puolesta annetut vakuudet

Kiinteistökiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Irtaimistokiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Pantatut arvopaperit	0,00	0,00	0,00	0,00
Takaukset	133 840,00	133 840,00	133 840,00	133 840,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>133 840,00</i>	<i>133 840,00</i>	<i>133 840,00</i>	<i>133 840,00</i>

38. Vuokravastuut

	Konserni		Kaupunki / Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Toimitilojen vuokravastuut	13 934,28	30 610,15	0,00	0,00
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	56 752,51	42 510,35	37 562,86	30 675,17
Maa-aluiden vuokravastuut	13 596,80	12 079,10	0,00	0,00
Muut vuokravastuut	312 175,07	295 278,06	10 056,00	8 994,00
Vuokravastuut yhteensä	396 458,65	380 477,66	47 618,86	39 669,17
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	182 082,77	184 904,53	21 057,64	22 338,90
<i>Yhteensä</i>	<i>396 458,65</i>	<i>380 477,66</i>	<i>47 618,86</i>	<i>39 669,17</i>

39.-40. Vastuositoumukset

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kaupunki / Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			309 760,41	286 760,41
Jäljellä oleva pääoma			46 393,51	37 395,51
Takaukset osakkuusyhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	0,00	0,00	0,00	0,00
Jäljellä oleva pääoma	0,00	0,00	0,00	0,00
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	133 840,00	133 840,00	133 840,00	133 840,00
Jäljellä oleva pääoma	106 868,54	108 028,00	106 868,54	108 028,00

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	Kaupunki / Kunta	
	2022	2021
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	10 311 182,00	9 679 130,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	5 963,00	6 340,00

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kaupunki / Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut sopimusvastuut	88 871,06	79 636,75	0,00	0,00
Arvonlisäveron palautusvastuu	463 791,93	432 939,14	243 964,76	215 054,50
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	100 630,55	99 134,58	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>653 293,54</i>	<i>611 710,47</i>	<i>243 964,76</i>	<i>215 054,50</i>

8. Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot**42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.**

	Kaupunki / Kunta	
	2022	2021
Yleishallinto	5	5
Sosiaali- ja terveystoimi	0	0
Opetus- ja kulttuuritoimi	40	36
Yhdyskuntapalvelut	11	11
Muut palvelut	0	0
Liiketoiminta	0	0
<i>Yhteensä</i>	<i>56</i>	<i>52</i>

43. Henkilöstökulut

	Kaupunki / Kunta	
	2022	2021
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	2 687 270,52	2 609 977,70
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	<i>2 687 270,52</i>	<i>2 609 977,70</i>

44. Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	Kaupunki / Kunta	
	2022	2021
Suomen Keskusta	2 787,50	2 464,00
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue	359,85	335,25
Suomen Kristillisdemokraatit	268,50	192,00
Perussuomalaiset	324,50	161,00
Vasemmistoliitto	173,75	73,50
<i>Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä</i>	<i>3 914,10</i>	<i>3 225,75</i>

45. Tilintarkastajan palkkiot

	Kaupunki / Kunta	
	2022	2021
Tilintarkastusyhteisö A		
Tilintarkastus	4 478,10	3 344,00
Tilintarkastajan muut toimeksiannot	2 698,59	3 652,00
Veroneuvonta	0,00	0,00
Muut palvelut	0,00	0,00
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<i>7 176,69</i>	<i>6 996,00</i>

46. Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet

Kunta on antanut kokonaan omistamalleen Enonkosken Vuokratalot Oy:lle lainaa niin, että siitä on 31.12.2022 avoimena 167 859,19 euroa. Lisäksi yhtiölle on annettu pääomalaina 19 436,64 €. Kunta fuusioi 1.1.2017 alusta 7 eri asunto-osakeyhtiötä yhteen kiinteistöosakeyhtiöön. Tämä lainasaaminen koostuu näille asunto-osakeyhtiöille myönnettyistä lainoista, ennen kuntalain 2015 voimaantuloa. Lainaan ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä. Vuokratalot Oy on lyhentänyt lainoja vuoden 2022 aikana 24 612,04 euroa.

Kunnanjohtajan kanssa on solmittu 11.6.2019 johtajasopimus, jossa on sovittu kuuden (6) kuukauden varsinaista palkkaa vastaava erokorvaus.

Konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

14. Vesi- ja viemärlaitoksen tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase

Enonkosken kunnan vesi- ja viemärlaitos / Tuloslaskelma 1.1. - 31.12.2022

ulkoinen

Kirjanpidollinen taseyksikkö

	2022	2021	<i>muutos</i>
Liikevaihto	145 549,50	167 760,45	-22 210,95
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00	0,00
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00	0,00	
Muut tuet ja avustukset	0,00	0,00	0,00
Materiaalit ja palvelut	-115 777,14	-111 581,86	-4 195,28
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-33 092,54	-37 993,81	4 901,27
Palvelujen ostot	-82 684,60	-73 588,05	-9 096,55
Henkilöstökulut	-19 626,83	-19 024,17	-602,66
Palkat ja palkkiot	-16 414,92	-15 874,08	-540,84
Henkilösivukulut	-3 211,91	-3 150,09	-61,82
Eläkekulut	-2 774,23	-2 681,82	
Muut henkilösivukulut	-437,68	-468,27	
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-47 051,38	-50 520,08	3 468,70
Arvonalentumiset			
Liiketoiminnan muut kulut	-12 633,99	-10 819,22	-1 814,77
Liikeylijäämä (-alijäämä)	-49 539,84	-24 184,88	-25 354,96
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-49 539,84	-24 184,88	-25 354,96
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT			
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-5330,3	-64,0	
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-5330,3	-64,0	
Voitto, %	-34,0	-14,4	

Enonkosken kunnan vesi- ja viemärlaitos / Rahoituslaskelma v. 2022

Kirjanpidollinen taseyksikkö

	2022	2021
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikelyjäämä	-49 539,84	-24 184,88
Poistot ja arvonalentumiset	47 051,38	50 520,08
	-2 488,46	26 335,20
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-155 843,44	-18 796,38
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustulot	-155 843,44	-18 796,38
Toiminnan ja investointien rahavirta	-158 331,90	7 538,82
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys muilta	0,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Lyhytaikaisten lainojen muutos (koroton)	117 141,65	11 302,48
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos muilta, lis-/väh+	8 810,05	-23 823,33
Korott.velkojen muutos muilta lis+/väh-	32 380,20	4 982,03
Rahoituksen rahavirta	158 331,90	-7 538,82
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.2022		
Rahavarat 1.1.2022		
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-389 556	-225 355
Investointien tulorahoitus, %	-1,6	140,1
Lainanhoitokate		

Enonkosken kunnan vesi- ja viemärilaitos / Tase 31.12.2022

Kirjanpidollinen taseyksikkö

	31.12.2022	31.12.2021	muutos
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT	594 248,73	485 456,67	108 792,06
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	9 427,52	9 427,52	0,00
Rakennukset	97 168,54	102 884,34	-5 715,80
Kiinteät rakenteet ja laitteet	445 447,20	328 068,53	117 378,67
Koneet ja kalusto	943,82	3 814,63	-2 870,81
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	0,00	0,00
Sijoitukset / Muut saamiset			
Liittymismaksut	41 261,65	41 261,65	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	27 166,85	35 976,90	-8 810,05
Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset	27 166,85	35 976,90	-8 810,05
Myyntisaamiset	25 794,08	35 976,90	-10 182,82
Muut saamiset	1 372,77	0,00	
	621 415,58	521 433,57	99 982,01

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA	-23 840,52	25 699,32	-49 539,84
Peruspääoma/ jäännös	423 456,13	423 456,13	0,00
Edell. tilikausien yli/alijäämä	-397 756,81	-373 571,93	-24 184,88
Tilikauden yli/alijäämä	-49 539,84	-24 184,88	-25 354,96
VIERAS PÄÄOMA	645 256,10	495 734,25	149 521,85
Pitkäaikainen			
Liittymismaksut ja muut velat	2 598,05	2 598,05	
Lyhytaikainen			
Ostovelat	42 065,83	3 998,99	38 066,84
Korottomat velat kunnalta	600 592,22	483 450,57	117 141,65
Muut velat	0,00	5 686,64	-5 686,64
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00
	621 415,58	521 433,57	99 982,01

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	-3,8	4,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	443,3	295,5
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-447	-398
Lainakanta 31.12., 1000 €	0	0
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	0	0
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0

15. Tuloslaskelma kiinteistöt ja kaukolämpö

Enonkosken kunnan kiinteistöt, vastuualue 4200

Tuloslaskelma 1.1.-31.12.2022, ulkoinen

Kilpailulain mukainen eriyttäminen

	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Liikevaihto	209 348,15	213 856,25
Valmistus omaan käyttöön	1 496,29	4 002,06
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00	0,00
Muut tuet ja avustukset	0,00	0,00
Materiaalit ja palvelut	-94 688,41	-95 072,95
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-55 399,25	-59 618,68
Palvelujen ostot	-39 289,16	-35 454,27
Henkilöstökulut	-56 131,87	-58 516,36
Palkat ja palkkiot	-45 681,05	-47 550,27
Henkilösivukulut	-10 450,82	-10 966,09
Eläkekulut	-9 187,38	-9 553,87
Muut henkilösivukulut	-1 263,44	-1 412,22
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-59 438,42	-63 206,84
Arvonalentumiset		
Liiketoiminnan muut kulut	-18 289,77	-16 455,62
Liikeylijäämä (-alijäämä)	-17 704,03	-15 393,46
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-17 704,03	-15 393,46

Enonkosken kunnan kaukolämpölaitos, tulosityksikkö 4400

Tuloslaskelma 1.1.-31.12.2022, ulkoinen

Kilpailulain mukainen eriyttäminen

	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Liikevaihto	148 423,55	148 980,45
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00	0,00
Muut tuet ja avustukset	0,00	0,00
Materiaalit ja palvelut	-121 308,99	-114 342,09
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-119 309,25	-111 846,58
Palvelujen ostot	-1 999,74	-2 495,51
Henkilöstökulut	-17,11	-244,87
Palkat ja palkkiot	-14,28	-203,65
Henkilösivukulut	-2,83	-41,22
Eläkekulut	-2,46	-35,14
Muut henkilösivukulut	-0,37	-6,08
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-760,47	-831,85
Arvonalentumiset		
Liiketoiminnan muut kulut	-5 982,07	-5 089,94
Liikeylijäämä (-alijäämä)	20 354,91	28 471,70
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	20 354,91	28 471,70

16. Allekirjoitukset ja merkinnät

Enonkoskella 28. päivänä maaliskuuta 2023

Enonkosken kunnanhallitus

Varapuheenjohtaja

Kari Turunen

Jäsenet

Marja Laitinen

Kati Laukkanen

Jonna Malmstedt

Keijo Männynsalo

Esa Natunen

Juha Nousiainen

Kunnanjohtaja

Minna Laurio

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Enonkoskella / 2023

BDO Audiator Oy

JHTT-yhteisö

Taina Törrönen

HT, JHT

17. Luettelo kirjanpito- ja kirjanpidon säilytyksestä

Päiväkirja
 Pääkirja
 Käyttöomaisuuskirjanpito
 Konsernitilinpäätös Clausion FPM
 Myyntilaskut – ja reskontra
 Ostolaskut – ja reskontra
 Maksuliikenne/tiliotteet
 Palkkaluettelot

Asiakirjat säilytetään sähköisenä järjestelmässä

Tasekirja
 Tase-erittelyt

Asiakirjat säilytetään paperimuotoisina

Luettelo käytetyistä tosittelajeista

ALKUSA	Alkusaldot	1001-
BUD	Talousarvio	2001-
BUDL	Lisämääräraha	3001-
MUIST1	Muistio, ulk. RD	10001-
MUIRO2	Muistio, ulk. Rondo	15001-
MUIRS2	Muistio, sis. Rondo	25001-
KOMTOS	Käyttöomaisuus (esijärj.)	34001-
KOMMUI	Käyttöomaisuuden muistiot	39001-
SISROP	Sisäiset laskut, Rondo	40001-
PANKKI	Pankkien tiliotteet	101001-
PALKAT	Palkkatositteet	100001-
MATKAT	Matkalaskut	113001-
OSTOT	Ostolaskut	8000001-
OMAKSU	Ostoreskontra maksut	8990001-

Myyntireskontran tositteet / laskulaji

MRP10	Liikuntapalvelut	10000001-
MRP11	Yleislaskutus hallinto	11000001-
MRP18	Lainat	18000001-
MRP24	Vesihuolto	24000001-
MRP27	Vuokrat	27000001-
MRP35	Kaukolämpölaskut	35000001-
MRP37	Yhdyskuntapalvelut	37000001-
MRP38	Yleislaskutus tekninen	38000001-
MRP44	Yleislaskutus sivistystoimi	44000001-
MRP48	Palkan takaisinperintä	48000001-
MRP53	Liikasuoritukset	53000001-
MRP55	Aamu- ja iltapäivätoiminta	55000001-
MRP60	Rakennusvalvonta	60000001-
MRP79	Esij. Päivähoito	79000001-
MRPMAN	MR Manuaalisuoritukset	5110001-
MRPVII	MR Viitesuoritukset	5210001-
MRPHYV	MR Hyvityslaskujen kuittaus	5310001-
MRPK	MR Luottotappiot	5410001-

